

མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གྲི་འགྲེལ་པ་

གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ། །

གྲགས་ཆ།

། རྟེན་བཞུགས། ཞེས་བྱིན། ཉ། །
མཛད་པ་ལོ། བཞུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན།

དཀར་ཆག

ཕྱིན་སྐྱོང་།	III
སྐབས་དང་པོའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།	2
སྐབས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།	68
སྐབས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།	88
སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།	101
སྐབས་ལྔ་པའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།	150
སྐབས་དྲུག་པའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།	180
སྐབས་བདུན་པའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།	181
སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།	185
དཔར་བྱང་སྟོན་ཆིག་	217

སྟོན་སྒྲེང་།

རྟེན་འབྲུང་རང་དབང་འདོམས་མཛད་ཐུབ་དབང་དང་།
རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་མི་པམ་བྱམས་པ་མགོན།
འཕགས་སེང་ལ་སོགས་ཤེར་བྱིན་འགྲེལ་མཛད་ཀྱི།
མཁས་བྱུང་ལོ་བཅ་རྣམས་ལ་གྲུས་པས་འདུད།

ཆོས་ལྡན་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་སྐྱེ་འགོ་ཡི།
སྐུབས་ཀྱི་དམ་པ་འཕགས་མཆོག་མིའི་རྣམ་རོལ།
བྱམས་དང་སྟོང་རྗེས་འཛམ་གླིང་དབང་བསྐྱར་མཁན།
མགོན་དེའི་ཞབས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་སྐྱི་བོས་འདུད།

ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་གདུལ་བྱ་རྣམས་
ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པའི་བྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་
བསྐྱོར་བ་དང་། དེ་ལས་ཤེར་བྱིན་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་དོན་དངོས་
བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྤྲས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་དང་པོ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱིས་དབུ་མ་
རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། ཕྱི་མ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་
མགོན་པོས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་སོགས་མཛད་པ་དང་། འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གྲི་འགྲེལ་བ་རྒྱ་གར་
མར་གྲགས་པ་ཉིད་གཅིག་གི་འབྲུལ་དེབ་ཅིག་སྤྲིག་འདུན་གྱི་བསམ་བས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བྲ་ལམ་བརྒྱད་(Adarshah)རྒྱ་འགྲེལ་ཉིད་གཅིག་གི་མ་
དཔེ་ལག་སོན་བྱུང་བ་དང་། ད་ལམ་དགག་དབྱེའི་གྲུང་སེང་སྐབས་དང་སྟབས་
བསྟན་རྒྱ་འགྲེལ་ཉིད་གཅིག་གི་འབྲུལ་དེབ་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་
ཟབ་མའི་གཞུང་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉིད་བགྱི་དང་བགྱིད་འགྱུར་གྱི་རྒྱ་
ཆེའི་སྟོག་པ་པོ་རྣམ་པའི་སྟུན་ལམ་དུ་འབྲུལ་བྱུང་བ་དགའ་བས་བཏྲས།

རྒྱ་འགྲེལ་ཉིད་གཅིག་གི་གྲངས་འདོན་ཙམ་གཟིགས་བདེའི་ཆེད་བཀོད་ན།
དེ་ལ་མདོ་རྒྱ་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་བ་དང་མདོ་རྒྱ་མ་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་མདོ་རྒྱ་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ། ཉི་མེ་དང་སྐྱར་བ་བཞི།
བརྒྱད་སྟོང་བ་དང་སྐྱར་བ་གསུམ། སྐྱད་བ་དང་སྐྱར་བ་གསུམ། འབྲུམ་རྒྱང་བ་
དང་སྐྱར་བ་གཅིག ཡུམ་གསུམ་དང་སྐྱར་བ་གཅིག་བཅས་བཅུ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ཉི་མེ་དང་སྐྱར་བ་བཞི་ནི།

༡ ་ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཐལ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་
ཚུལ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གྲི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྲ་བ། ཉི་སྤང་། ཤེར་ཕྱིན།
༡ ་ མཇེད་པ་པོ། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེ།

༢ ་ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཐལ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་
མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གྲི་ཆོག་ལེའུར་བྲས་པའི་

ནམ་པར་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། ཉི་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་ལ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ རྟེན་པ་པོ།
སྒྲིབ་དཔོན་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲིབ།

༨ ཤེར་ཕྱིན་གྱི་པ་རྩེ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་ལྟ་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ། ཉི་
མེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལེ་ཏུ་བརྒྱད་མ། ཤེར་ཕྱིན། ༩ རྟེན་པ་པོ། ཅེས་པ་ལྟར་ལྟ་
སྒྲིབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ།

༡༠ རྟེན་པ་རྩེ་གསུམ་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཆོག་ལེ་ཏུ་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་དག་
ལྟ་ཞེས་བྱ་བ། ཉི་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་ལ། ཤེར་ཕྱིན། ༡༡ རྟེན་པ་པོ། སྒྲིབ་དཔོན་རིན་
ཆེན་འབྲུང་གནས།

གཉིས་པ་བརྒྱད་སྒྲིབ་པ་དང་སྒྲིབ་པ་གསུམ་མེད།

༡ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རྩེ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྒྲིབ་པའི་བཤད་པ་
མཛོན་པར་རྩེ་གསུམ་པའི་རྒྱུ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ་བ། བརྒྱད་སྒྲིབ་པའི་ཆེན་མོ་
རྒྱུ་སྒྲིབ། ཤེར་ཕྱིན། ༢ རྟེན་པ་པོ། སྒྲིབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ།

༣ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རྩེ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྒྲིབ་པའི་དཀར་
འགྲེལ་སྒྲིབ་པོ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ། སྒྲིབ་པོ་མཆོག་ ཤེར་ཕྱིན། ༤ རྟེན་པ་པོ།
སྒྲིབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས།

༥ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རྩེ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྒྲིབ་པའི་འགྲེལ་བ་
གནད་གྱི་སྒྲིབ་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ། གནད་གྱི་སྒྲིབ་པ། ཤེར་ཕྱིན། ༦ རྟེན་པ་པོ།

བརྩོན་ཏེ་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས།

གསུམ་པ་སྤྱད་པ་དང་སྦྱར་བ་གསུམ་ནི།

༡ ་ སྤྱད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ཅེས་བྲ་བ། སྤྱད་པའི་
དཀའ་འགྲེལ། ཤེར་བྱིན། ༡ ་ མཛད་པ་པོ། སློབ་དཔོན་བྱད་ཅི་ཤི་རྩོམ་ན།

༢ ་ བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་
དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྲ་བ། སྤྱད་འགྲེལ་རྟོགས་སྒྲ། ཤེར་བྱིན། ༣ ་ མཛད་པ་པོ།
སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ།

༤ ་ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྷེ་མིག་ཅེས་བྲ་བ། ཤེར་
བྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྷེ་མིག ཤེར་བྱིན། ༥ ་ མཛད་པ་པོ། ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་སྒྲ་མ་
རྩོམ་གྱི།

བཞི་བ་འབྲུམ་རྒྱུད་པ་དང་སྦྱར་བ་གཅིག་ནི།

༡ ་ སྟོང་སྒྲག་བརྒྱུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྲ་བ། ཤེར་བྱིན། ༡ ་
མཛད་པ་པོ། ཁ་ཆེའི་བརྩོན་ཏེ་རྩོམ་གྱིས་མཛད་པར་གྲགས།

ལྷ་བ་ཡུམ་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་གཅིག་ནི།

༡ ་ འབྲུམ་དང་ཉི་མེ་ལྷ་སྟོང་པ་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུམ་དོན་མཐུན་
པར་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྲ་བ། ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་དུ་

མཐུན་པ། ཤེར་བྱིན། ༧ རེ་མཛད་པ་པོ། བརྟེན་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཏེ་རྩྭ་ན་གྱི་རྟེ།

གཉིས་པ་མདོ་རྒྱན་མ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བ་དགུ་ནི།

༡ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་
བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། འགྲེལ་ཚུང་ངམ་འགྲེལ་བ་
དོན་གསལ། ཤེར་བྱིན། ༩ རེ་མཛད་པ་པོ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ།

༢ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་
བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་ཤད་ཆོག་རབ་ཏུ་གསལ་
བ་ཞེས་བྱ་བ། འགྲེལ་བ་ཤད་ཆོག་གསལ། ཤེར་བྱིན། ༩ རེ་མཛད་པ་པོ། སྟོབ་
དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན།

༣ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་
བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་རྟོགས་བར་དཀའ་བའི་སྤང་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ཤད་ཅེས་བྱ་བ། འགྲེལ་བ་ཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ། ཤེར་བྱིན།
༩ རེ་མཛད་པ་པོ། གསེར་སྤིང་བ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ།

༤ མདོན་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ།
གྲགས་ཆ། ཤེར་བྱིན། ༩ རེ་མཛད་པ་པོ། བརྟེན་ཆེན་པོ་རྩྭ་ན་གྱི་རྟེ།

༥ བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མདོན་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་སྤང་

བ་ཞེས་བྱ་བ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྤེང་བ། ཤེར་ཕྱིན། ༡ ་ མཛད་པ་པོ། ལ་ཆེའི་
རིགས་ཀྱི་པ་རྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་བློ་ཤི་རྩོ་ན།

༢ ་ མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པའི་བསྐྱུས་དོན་ཞེས་བྱ་བ།
ཤེར་འབྱུང་སྒོ་བྲོས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན། ཤེར་ཕྱིན། ༣ ་ མཛད་པ་པོ། མཁས་པ་ཆེན་
པོ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྒོ་བྲོས།

༤ ་ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ལ་ཆེ་
གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱི་བསྐྱུས་དོན། ཤེར་ཕྱིན། ༥ ་ མཛད་པ་པོ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་
པོ་ཀུ་མ་ར་ཤི་ལྷ་བ།

༦ ་ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བསྐྱུས་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ། རོ་
བའི་བསྐྱུས་དོན། ཤེར་ཕྱིན། ༧ ་ མཛད་པ་པོ། དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས།

༨ ་ ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱན། དབྱ་
མ། ༩ ་ མཛད་པ་པོ། སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲས་པས་
མཛད་པ་བཅས་སོ། །

མ་དཔེའི་རྒྱ་ཆ་འདི་དག་སྤེ་དགའི་བསྐྱུས་འབྱུར་གཞིར་བཞག་ཡིན་པ་ཏེ་
ལམ་དེར་གསལ་ཞིང་འདིའི་ནང་རྫོགས་ཆོག་ཉིས་ཤད་མེད་པ་འགའ་ལ་ཉིས་
ཤད་དང་ཆོག་མེད་པ་འགའ་ལ་ཆོག་བསྐྱུས་པ་ཅུ་ལས་རང་སྒྲོར་གང་ཤར་གྱིས་
བསྐྱུར་བཅོས་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད།

དཔེ་སྤྲིག་སྐབས་མཆན་བྱང་ནམས་བམ་པོ་དང་ཡང་ན་སྐབས་བརྒྱད་པོ་རེ་
 རེ་བྱས་ནས་བཀོད་ཡོད། ཅ་བ་ནམས་ནག་ཤེད་དང་། འབྲེལ་བའི་སྐབས་སྒྲིག་
 བཤེ་བའི་ཆེད་ཤོག་ངོས་རེར་ཡིག་འབེབས་གཉིས་ཙམ་བྱས་ནས་བསྒྲིགས་ཡོད།
 ཡིག་འབེབས་ཀྱང་མང་ཆེ་ཤོས་རྫོགས་ཆིག་གི་སྐབས་བཞག་ཡོད་པ་ལས་གྲུས་
 བ་རང་ཉིད་གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བཏུ་རྒྱ་དང་མཐོང་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་པས་གཞུང་
 རོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཆིག་གི་གཅོད་མཆམས་མ་ནོར་བ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་
 དགོན་པས་དེ་རོན་དགོངས་འཇགས་འཆལ།

པོད་སྤེང་སྤྲིག་སྐབས་ཉི་ཟླའི་འབྲེལ་བ་ལེ་ཅུ་བརྒྱད་མ་ལ་པོད་གསུམ་
 བཞགས་པས་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་དང་། བསྐྱུས་རོན་གསུམ་ག་ཤོག་གངས་ཉུང་
 བས་པོད་གཅིག་དང་། དེ་མིན་འབྲེལ་བ་གཞན་དག་པོད་རེ་རེ་བྱས་ནས་བསྒྲིགས་
 ཡོད་པས་མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་པོད་བཅུ་བཞི་དང་། མདོ་རྒྱན་མ་སྐྱར་
 བའི་འབྲེལ་བ་ལ་པོད་བདུན་བཅས་ཁྱོན་པོད་ཉེར་གཅིག་ཡོད།

སྐྱེར་གྲུས་བ་རང་ཉིད་ལ་སྐྱེས་སྐྱུངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་
 གཞན་ལ་པན་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ལྟ་མེད་ཅིག་གིས་དེད་དེ་ལས་འདིར་ཞུགས་
 ཀྱང་མི་གཅིག་གི་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་སྐྱབ་སྐབས་ནོར་འཁྲུལ་
 སོགས་གང་མང་འབྱུང་སྤྱད་པས་ནོར་འཁྲུལ་སོགས་བྱུང་ཡོད་ཆེ་དགོངས་སེལ་
 ཞུ་རྒྱ་དང་ཁྱེད་སྒྲིག་པ་པོ་དག་གིས་ཀྱང་དགོངས་གནང་ཡོད་པ་མཁྱེན།

མཐར་ནམ་དཀར་དགེ་བའི་ལས་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་

ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་བསྟན་པ་དེ་
འཛིན་ཀྱན་གྱི་གཙུག་ལོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་
གི་སྐུ་ཆེ་ཡུན་ཏུ་བརྟན་པའི་རྒྱར་འགོ་བའི་བསྡེ་སྟོན་རྒྱ་གང་ཆེ་རེ་གནང་བར་
མཁྱེན་མཁྱེན།

ཤེར་ཕྱིན་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོའི་མཐའ་ལྷན་གྲང་།།

རྒྱ་གར་མར་གྲགས་རྒྱ་འགྲེལ་ཉིར་གཅིག་ལ།།

ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་ལས་ལ་འདུག་བདེའི་ཆེད།།

འབྲུལ་དེབ་པོད་ཐེང་ཉིར་གཅིག་བསྐྱེགས་པ་འདིས།།

ཆེ་འདིའི་པ་མས་མཆོན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས།།

མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་བསྡེའོ།།

ཞེས་འབྲུལ་དེབ་སྐྱེག་སྦྱར་བ་པོ་མཁས་ཀྱིས་༡༠༣༡ལོའི་རྒྱ་ལྗོངས་༡༩ཉིན་བྲིས།

༡༡། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་
གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་སོ། བརྗེ་ཏ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན།

སྐབས་དང་པོའི་འབྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།

༣༣༣། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་ཟླ་ས་མ་ཡ་ཨ་ལང་ཀླ་ར་བློ་ཀློ་ཀློ་ཀ་ལ་རྒྱ་
མ། བོད་སྐད་དུ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གྲི་འབྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྲ་
བ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་བ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །འཕགས་པ་
བྱམས་པས་རྣམ་མཛད་བ། །སངས་རྒྱས་ཡུམ་གྱི་དོན་ཀྱན་ནི། སྤྱད་པར་བྱེད་
པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས། །ཐོས་ཤིང་རྣམ་པར་བསམས་ནས་ནི། །གཞན་ལ་ལན་
མང་བཤད་རྒྱུར་ཀྱང་། །དོན་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་འཛིགས་པས་བརྩམས། །

དེ་ལ་བཙུག་པུན་འདས་འཕགས་པ་བྱམས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་མཐའ་དག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་
རྒྱ་གྲི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་མཛད་པར་བཞེད་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐམས་
ཅད་འབྲུག་པའི་རྒྱུར་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བཙུག་པུན་འདས་མ་
ཉིད་ལ་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་ཕྱག་འཆའ་བ་གསུངས་བ། །ཀྱན་ཤེས་ཞེས་བྲ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། །གང་ཞེས་བྲ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་བཙུག་པུན་འདས་མ་སྟེ།
འཆད་པར་འབྱུར་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་
བྱེ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །གང་ཞིག་ཀྱན་ཤེས་ནི་
ཤེས་པས་སྤྱོད་ལ་མི་གནས་ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འབྱུར་བའི་དོན་
ཀྱི་དངོས་སོ་དགུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། །ཞི་བ་ཆོལ་བ་རྣམས་གྲོལ་
བར་བྱེད་པའི་དོན་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཞི་

བའི་ཉི་ཤེས་མཐུན་པས་སྤྱད་ལས་འདས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །

གང་ཞིག་ལམ་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བདག་
ཉིད་མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་བཅུ་
གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་པན་པར་བྱེད་པའི་དོན་གང་ཞིག་དེ་ཡིས་རྫོགས་
པར་བྱེད་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གང་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཅན་ནི་རྣམས་པ་ཀུན་མཐུན་པས་རབ་དུ་བྱེ་
བའི་བདག་ཉིད་དེ། ལྷ་ཆོག་ས་རྣམས་པ་འདི་དག་ཀུན་གསུངས་པ་ཞེས་སྟོན་པའི་
མཆན་ཉིད་བྱ་བའི་སྟོན་པ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་བཅུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་
བདག་ཉིད་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་སུ་མཛད་པའི་ལྷ་ཆོག་ས་རྣམས་པ་
འདི་དག་ཀུན་ཤེས་པ་ལ་རྣམས་པ་ཀུན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །འདི་དག་ནི་འདི་
རྣམས་སོ། །ཐུབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །གསུངས་ཞེས་པ་ནི་
གསུངས་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་ཞེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོབ་མའི་ཆོག་ས་དང་
ལྡན་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་ནི་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་དང་
ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་མ་སྟེ་ཐུག་
འཆལ་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་བར་འབྲེལ་ཏོ། །འདི་སྐད་ཅེས་འབྲས་བུ་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་བྱེད་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་རྒྱུར་གྱུར་པ་བདུན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་

པར་བྱ་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་གཅིག་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་
ནོ། །

འདིར་ཀུན་ཤེས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གསུམ་པོ་ཉིད་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཅི་
སྟེ་ཕྱག་འཆའ་ཞེས་བརྗོད་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་ཀུན་ནི་འདི་རྣམས་ལས་སྒྲོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན་གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་ཉིད་འདུས་པ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བཞི་པའོ། །རབ་ཏུ་གསལ་བར་སོང་བ་ནི་ལྟ་བུའོ། །གོ་རིམས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་དྲུག་
པའོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་རྟོགས་པ་ནི་
བདུན་པའོ། །འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྐྱ་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནི་བརྒྱད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་ཉིད་
ནི་དངོས་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བ་ཞེས་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཕྱག་འཆའ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲིན་མེད་
དོ། །

གཞན་དག་འདི་སྟུང་དུ་མ་མཐོང་བ་དང་། མ་ཐོས་པ་དང་། སྤར་རྣམ་པར་མ་
ཤེས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ངེ་ལྟར་སྒྲོས་མི་དགྱོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་
པ་དང་། སྤར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་དགྱོད་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་
ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བྱེད་པ་མེད་
པའམ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་གནས་སྐབས་

ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་བདག་ཉིད་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་བའམ།
དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་ཅིང་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་པོ་ལྔ་པོའི་
རྒྱན་རྣམས་བྱལ་པོ་ཞེས་བའམ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བའམ། གཟུང་བའམ་འཛིན་པ་
ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་མེད་པར་གསལ་བའི་རྒྱན་ནོ་
ཞེས་བའམ། རྣམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་ཏུ་བྲལ་ཅིང་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱི་མཆོན་མ་ལུབ་པ་
ལྟར་སྐྱོས་པ་མཐའ་དག་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ཏུ་གསལ་བས་རྒྱན་ནོ་
ཞེས་བའམ། སྤྱལ་བའི་སྐྱེས་བྱ་ལྟར་མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བའི་མ་ཐུས་
ལོངས་སྟོང་དང་གནས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ནི་གསལ་བའི་རྒྱན་ཙམ་མོ་ཞེས་
བའམ། སེམས་ཅན་སོ་སོ་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པར་རྩི་སྤྱོད་སོ་སོར་སྤང་བ་
དེ་སྤྱིད་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་བརྟགས་པ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བ་དགག་པར་
མི་རུས་པའི་གསལ་བ་ཙམ་ལུས་དང་ལོངས་སྟོང་དང་གནས་ལ་སོགས་པའི་སྣ་
ཆོག་གས་པའི་རྣམ་པའི་འཁོར་ལོའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན་ནོ་ཞེས་བའམ།

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྩི་སྤྱོད་སོ་སོར་སྤང་བ་དེ་སྤྱིད་ནི་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པ་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་མཐའ་བཞི་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བ་གསལ་བ་
ཙམ་དགག་པར་མི་རུས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་སུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཆོག་གི་དོན་ཉེ་བར་མང་ཏུ་བརྗོད་
དེ། དེ་བཞིན་ཏུ་གསུངས་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །བསྐྱབ་བྱ་དེའི་དོན་ཏུ་སྦྱོར་བས་གཞུང་

དང་ལམ་དག་ཀྱང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལ་
འདིར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་འདི་ཅི་སྟེ་བཤད་ཅེས་སེམས་པ་ལ་བདེན་ཏེ།

སོ་སོ་རང་རང་གི་བསམ་པས་དོན་དམ་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཉིད་དེ། བཅས་པའི་བཅས་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་
འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པར་བསྐྱུས་པ་ཞེས་ཉེ་བར་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡང་འོག་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཆོག་
གི་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་རི་སྤྱོད་དུ་རབ་ཏུ་བྱེ་
བ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པའི་རང་བཞིན་འབྲས་བུ་དང་
བཅས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་
པར་བསྐྱུས་པ་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དེ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་
པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་སོ་སོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྒྱལ་བ་
བྱམས་པས་བརྩམས་ཞེས་པས་ཀྱང་སྤྱི་བྱེ་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཆོགས་བཅད་དང་
པོའི་བཤད་པའོ། །འོན་པོའི་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་གསུངས་
ན། དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེས་ཞུས་པ་ལ་
གསུངས་པ།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་ཉིད་ལམ། །སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་
གང་། །གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྟོང་ལྡན་པས་རྟོགས་པར་

འགྱུར། །ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་གྱི། །མདོ་དོན་པར་ལ་
བཞག་ནས། །བདེ་ལྷག་ཏུ་ཉི་ཉག་ས་འགྱུར་བ། །ཆོས་པ་ཡི་ནི་དགོས་
པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱོད་དང་ལྡན་པའི་སྟོབ་མའི་རྒྱུད་ལ་མདོན་པར་ཉིག་ས་པ་
བརྒྱུད་རིམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐོ་ཆོས་མེད་ཅིང་ངེས་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་
མཆན་ཉིད་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་དང་
པོས་བརྗོད་དོ། །འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་རྒྱུར་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་མཆན་ཉིད་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་
པས་བརྗོད་དེ། འདི་ནི་སྤྱིའི་དོན་རྟོ། །དེ་ནི་ཆོག་གི་དོན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ། ཆོས་དང་ལོངས་སྤྱོད་
དང་སྦྱུལ་པའི་སྦྱུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྲས་བུར་རྒྱུར་
པ་བརྒྱུད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་མདོན་པར་ཉིག་ས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །

ལམ་ཞེས་པ་ནི་དེ་དང་བཅས་པ་སྟེ་མདོན་པར་ཉིག་ས་པ་བདུན་རྟོ། །དེ་བས་
ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལམ་ནི་བ་ལང་གི་ཤིང་རྟ་བཞིན་ཏེ། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལམ་དེ་ཉིད་མདོན་པར་ཉིག་ས་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་བདག་ཉིད་
དོ། །སྟོན་པ་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་སོ། །བཤད་པ་ཞེས་
པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་འབྲིང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་མདོ་བཤད་
ཅིང་བསྟུས་པའོ། །དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །

ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱིང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཉམས་སུ་སྤྱིང་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཞན་ནི་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་རྗེ་མེད་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
རིམ་པས་སོ། །སློ་དང་ལྡན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འདི་
ལས་ཞེས་པ་ནི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅས་འདི་ལས་
སོ། །རྟོགས་པར་འགྱུར་ནི་ངེས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་
པོའི་དོན་ནོ། །མདོ་དོན་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མདོའི་དོན་
མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་འདི་ལས་རིམ་པ་རྗེ་
ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་རྟོགས་པའོ། །

བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུའི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱང་ངོ་། །བྲན་པ་ནི་བྲན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །བཞག་པ་ནི་བསྐྱེད་
པའོ། །བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྟོགས་འགྱུར་བ་ནི་སློ་དང་ལྡན་པས་སོ། །སྦྱོར་བ་རི་ལྷ་བ་
བཞིན་དུ་སྤྱད་པར་བྱས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་ཉམས་སུ་སྦྱངས་ནས་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི་སྦྱེས་བྱའི་མཆན་མཆོག་
ཡིན་པས་དངོས་སུ་མདོན་སུམ་དུ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །དེ་ལྟར་དགོས་
པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་མཐོང་བས་བསྟན་བཅས་འདི་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་
གང་གིས་ཀྱང་དོགས་པར་མི་བྱའོ། །

ད་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཆོག་གི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ལ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །ཞེས་པའི་ཆོག་ནས་བཟུང་ནས་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་པོ་བརྒྱད་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་

པར་བཞག་པ་མདོར་བསྡུས་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་
བཅུ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་
པོ་བརྒྱད་པོ་འདི་རྣམས་ཉིད་རིམ་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བཅུ་དང་།

བཅུ་གཅིག་དང་། དགུ་དང་། བཅུ་གཅིག་དང་། བརྒྱད་དང་། བཅུ་གསུམ་
དང་། བཞི་དང་། བཞིའི་དངོས་པོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་སྤྱེ་བས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
ལུས་རྣམས་པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དངོས་པོ་བདུན་ཅུ་པོ་དེ་རྣམས་
ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ལྟག་མ་མཐའ་དག་གིས་འཆད་ཅེས་པས་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་རྣམས་མདོར་བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྟོན་ནས་བརྗོད་
ཅེས་པ་ནི་སྤྱིའི་དོན་རྟོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་
བཤད། །རྣམ་ཀུན་མཐུན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད། །རྣམ་ཀུན་མདོན་རྫོགས་རྫོགས་པ་དང་། །ཅེ་མོར་ཕྱིན་
དང་མཐར་གྱིས་པ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་མདོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེད་དེ་བཞེན་བརྒྱད། །

ཅེས་པའོ། །འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་
བརྗོད་དེ། དེ་བཞེན་ཉིད་བཅས་པོ་ལས་རྣམས་པར་ལོག་པ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་
སྐྱེད་དང་ཐ་མི་དད་པའི་རང་རིག་པའི་མདོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་ཏུ་རྣམས་པར་དག་པ་
སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་སུ་མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད། །ཤེས་ཏུ་རྣམས་པར་

དག་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
བའོ། །འོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ཡང་དེའི་རྟེན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་བའོ། །

འོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ལ་རྟེན་པའི་སྟོབས་དང་། མི་འཛིགས་པ་ལ་
སོགས་པ་ལྟོག་པས་བྱས་པའི་དབྱེ་བས་བྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་
ཀྱང་དེ་དང་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་རྟེན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནའོ། །སྐྱུ་སྐྱུ་མཛད་པ་
དང་བཅས་པ་ཡང་དེའི་འབྲས་བུའས་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བདུན་ཀྱང་དེའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མངོན་
པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་
བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ།

སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། །ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་
ནམ་བཞི་དང་། །སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་
བཞིན་དང་། །དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་ནི། །གོ་ཆ་འཇུག་པའི་
བྱ་བ་དང་། །ཆོགས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་ནམས། །སྐྱབ་པའི་
ནམ་གུན་མཐུན་པ་ཉིད། །

ཅེས་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གདམས་ངག་དང་། ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་། སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་། སྐྱབ་
པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པའི་གོ་ཆ་དང་། སྐྱབ་པའི་འཇུག་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་
ཆོགས་དང་། སྐྱབ་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་བཅུ་འདུག་ཉིད་

ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་། སྐབས་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་
ཉིད། །ཅེས་པས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བསྟན་པའོ། །

མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །སྟོབ་མ་བསེ་བུའི་ལམ་གང་
དང་། །འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས། །པན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་
བའི་ལམ། །བྱེད་པ་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །བསྟོད་དང་བཀྱར་དང་
བསྐྱགས་པ་དང་། །བསྟོད་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
སྦྱ་མེད་དང་། །སྟུབ་དང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་བསྟོམ་
པའི་ལམ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་
ཉིད་ནི་དེ་འབྲས་བུ་ཡང་། །

ཅེས་པ་ལ། མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟོན་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང་། པན་ཡོན་ཆེན་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་མཐོང་ལམ་དང་། བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་། བསྟོད་བཀྱར་བསྐྱགས་པ་དང་། བསྟོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྟུབ་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས་པ་སྟེ། དངོས་སོ་
བཅུ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ནི་ལམ་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །

ཤེས་པས་སྤྱིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །སྦྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་
དང་། །ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། །ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་
དང་། །མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཚུགས་དང་ནི། །སྦྱོར་དང་དེ་ཡི་མཉམ་

ཉིད་དང་། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་
ཉིད་དུ་འདོད། །

ཅེས་བ་སྟེ། འཁོར་བ་ལ་རབ་རྒྱ་མི་གནས་བ་དང་། ཟུང་ན་ལས་འདས་བ་ལ་
རབ་རྒྱ་མི་གནས་བ་དང་། རིང་བ་དང་། རིང་བ་མ་ཡིན་བ་དང་། མི་མ་སྤུན་བའི་
སྟོགས་དང་། གཉེན་པོའི་སྟོགས་དང་། རབ་རྒྱ་སྦྲུང་བ་དང་། མཉམ་བ་ཉིད་དང་།
མཐོང་བའི་ལམ་དང་ཞེས་བ་སྟེ། དངོས་པོ་དགྲའི་བདག་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་
བའོ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་ཤེས་བ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་བསྟན་བའོ། །

རྣམ་བ་སྦྲུང་བར་བཅས་རྣམས་དང་། །ཡོན་ཏན་སྦྲུན་ནི་མཚན་ཉིད་
བཅས། །ཐར་དང་ངེས་འབྲེད་ཆ་མ་སྤུན་དང་། །སློབ་བ་བྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་ཚོགས། །སྤྱིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞིང་དག་ཁྲ་མེད་
བ་ནི། །རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྫོགས་བ་སྟེ། །དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་
བ་ཡིན། །

ཞེས་བ་སྟེ། རྣམ་བ་དང་། སྦྲུང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། སྦྲུན་དང་། མཚན་
ཉིད་དང་། ཐར་བའི་ཆ་དང་མ་སྤུན་བ་དང་། ངེས་བར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མ་སྤུན་བ་
དང་། སློབ་བ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཚོགས་དང་། འཁོར་བ་དང་ཟུང་ན་ལས་འདས་བ་
མཉམ་བ་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་བ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་
བ་ཞེས་བ་སྟེ། དངོས་པོ་བརྟུ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ནི་རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་
རྫོགས་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་བ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ཡི་རྟགས་དང་རྣམ་འཕེལ་དང་། །བརྟན་དང་སེམས་ཀུན་གནས་བ་

དང་། །མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་བསྐྱེམ་བ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་
ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་
ནི། །བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འདྲིན། །ལོག་པར་བསྐྱབ་དང་བཅས་
པ་ནི། །ཅེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་

ཞེས་པ་ལ། །རྟགས་དང་། རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དང་། བརྟན་པ་དང་། ཉིང་རེ་
འདྲིན་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་དང་།
བསྐྱེམ་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་
ཉིང་རེ་འདྲིན་དང་། ལོག་པར་བསྐྱབ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ནི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། ཅེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །

རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ་མཐར་གྱིས་པ། །

ཞེས་པ་ནི་སྤྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་
དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་དང་། སངས་རྒྱས་
དང་། ཚོས་དང་། དགེ་འདུན་དང་། གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷ་སྟེ་རྗེས་
སྤྱོད་པ་བྱུག་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་
བཅུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
མཐར་གྱིས་པ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །

སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཚུབ། །མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་
པ་བཞི། །

ཞེས་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་

པར་བྱང་ཚུབ་པ་དང་། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་
པར་བྱང་ཚུབ་པ་དང་། མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ལ་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སྟུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་སྟེ། དངོས་པོ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ནི་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའོ། །དེ་ཡང་།

སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཚུབ། །

ཅེས་པས་བསྟན་ཏོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །སྟུལ་པ་ཞེས་ནི་རྣམ་གསུམ་
དང་། །ཆོས་སྟུ་མཛད་པར་བཅས་པ་སྟེ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་
བཟོད། །

ཅེས་པ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟུ་དང་། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྟུ་དང་། སྟུལ་
པའི་སྟུ་དང་། དེའི་མཛད་པ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་
སྟུའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་སྟུ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟན་
པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཆིག་གི་དོན་གང་ཞེས་ཤེས་པར་འདོད་
པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཆིག་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཆིག་གི་དོན་ཏུ་བཟོད་དོ། །ཆིག་བརྒྱད་
པོ་དེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཀྱང་གང་ཞེས་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཆིག་བདུན་ཅུའི་དོན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཟོད་དོ། །

ད་ནི་ཆིག་བདུན་ཅུའི་དོན་མདོར་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
གསུངས་པ།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་འདོད། །དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྐྱུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་
ནས་བརྗོད། །

ཅེས་པ་ལ་སེམས་ཤེས་པ་ནི་གཞན་དོན་དུ་དོན་ཅུ་འཛིན་པ་ལ་བརྗོད་དེ།
དེ་བས་ན་སེམས་ཀྱི་སྒྲས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ལ་
བཞེད་དོ། །གང་ཞིག་ཅེ་ན་གསུངས་པ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ལ་བྱའོ། །དེ་ལ་ཅི་སྟེ་བྱ་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།
གཞན་དོན་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་ནི་རང་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་འཁོར་བ་དང་འཁོར་བའི་རྒྱ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་
སྒྲོལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་རྣམ་པར་འགོད་པ་
སྟེ། འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

རི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོར་དེ་
བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ལ་
བཤད་དེ། དེ་ཡང་གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་
འདིར་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྐྱུས་

དང་རྒྱལ་པའི་སློན་ནས་བརྗོད། །ཅེས་པ་སྟེ། མདོ་བཞིན་ནི་མདོ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པར་བྱས་ཀྱི་རང་དགར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རོ་བོ་
བཤད་ནས། ད་ནི་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གསུངས་པ།

དེ་ཡང་ས་གསེར་རྩྭ་བ་མེ། །གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
མཆོ། །རྡོ་རྗེ་རི་སྤྲན་བཤེས་གཉིན་དང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཉི་མ་
སྟེ། །རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། །བཞོན་པ་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་
ནི། །སྤྲ་སྤྲན་ཆུ་པོ་སྤྲིན་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སོ། །

ཞེས་པ་ལ། དེ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་བཅས་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཅིང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་ལ་སོགས་པ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་
གཉིས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདུན་པ་ཆུང་ཏུ་དང་
བཅས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ས་ལྟ་བུ་སྟེ། །དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་
པོན་ཀྱི་གཞི་བྱེད་ཅིང་འཛིན་པར་གྱུར་པས་སོ། །འདུན་པ་འབྲིང་དང་བཅས་པ་ནི་
གསེར་ལྟ་བུ་སྟེ། །ནམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་མི་ཟད་པས་ནའོ། །འདུན་
པ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་ནི་རྩྭ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ཉི་མ་སོ་སོ་ལ་འཕེལ་བར་
འགྱུར་བས་སོ། །

ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་དང་བཅས་པས་མེ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་སྤྲིབ་པའི་ཤིང་བསྐྱེད་པས་ནའོ། །སྤྲིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་དང་བཅས་པ་གཏེར་ལྟ་བུ་སྟེ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་པར་བྱེད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བཅས་པས་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་རིན་ཆེན་འབྲུང་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་སོ། །བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བཅས་པས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། མི་མཐུན་པའི་གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པས་སོ། །

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བཅས་པས་རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་པའི་འདོད་པའི་དོན་གཞན་གྱིས་མི་བྱེད་པས་ནའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བཅས་པས་རི་པོ་ལྷན་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་དམིགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་མི་གཡོ་བས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བཅས་པས་སྒྲན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པའི་ནད་རྣམས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པས་སོ། །ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བཅས་པས་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བཅས་པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་ལྟ་བུ་སྟེ། རི་ལྟར་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་སོ། །སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བཅས་པས་ཉི་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་ས་བོན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བཅས་པས་སྣན་པའི་སྒྲུའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་སྟེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་འདུག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པས་ནའོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐོགས་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པས་སོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་

བཅས་པས་མཛོད་ལྟ་བུ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དུ་མའི་གནས་
སུ་གྱུར་པས་ནའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་དང་བཅས་པས་ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་
བུ་སྟེ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་པ་དང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐུགས་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་ཏུ་བཅས་པས་བཞོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཁོར་བ་དང་ཕྱ་
ངན་ལས་འདས་པའི་མཐར་མི་སྐྱང་ཞིང་མི་གནས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པར་
བདེ་བར་ཡང་དག་པར་བཞུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུངས་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་དང་བཅས་པས་བཞོད་མའི་ཆུ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཟད་བ་མེད་པར་ཐོས་པ་དང་
མ་ཐོས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པས་ནའོ། །ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་བཅས་པས་
སྒྲ་སྟན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐར་བ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐར་པའི་རྒྱ་དང་བཅས་
པར་སྟན་པར་སྒྲོག་པར་བྱེད་པས་སོ། །ཐེག་པ་གཅིག་གི་ལམ་དང་བཅས་པས་རྒྱ་
པོའི་རྒྱན་ལྟ་བུ་སྟེ། དབྱེ་བ་མེད་པར་གཞན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པས་ནའོ། །ཚོས་ཀྱི་སྦྱ་
དང་བཅས་པས་སྦྱིན་ལྟ་བུ་སྟེ། དགའ་ལྡན་ཀྱི་གནས་ལ་སོགས་པར་སེམས་ཅན་
ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་ན་བདུད་རྩིའི་ཆར་རབ་ཏུ་འབེབས་པས་སོ། །དེ་ལ་
ལས་དང་པོ་པའི་སས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་གསུམ་མོ། །ས་དང་པོ་ལ་རབ་ཏུ་
འཇུག་པའི་ལམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་གཅིག་གོ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ས་བརྩས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་མཐོང་བ་དང་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་
ས་བརྩའོ། །བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་ལྔའོ། །སྦྱོར་བ་དང་
དངོས་གཞི་དང་མཇུག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་ཡང་དག་པར་
བསྐྱས་པ་གཅིག་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ། །

སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུངས་ནས། གདམས་ངག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཚོ་ག་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལས་བྱ་བ་
རྣམས་སྟོབ་པ་ནི་གདམས་ངག་སྟེ། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བརྩར་
གསུངས་ཏེ།

སྐབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་
མཆོག་གསུམ། །མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་དང་། །སྐྱེན་ལྡན་དང་ནི་མངོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་རྒྱག་དང་
མཐོང་ལམ་དང་། །བསྟོམ་ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི། །བརྩ་ཡི་
བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་ལ། སྐབ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩར་སྟེ། རི་སྤིང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་དཀར་པོའི་ཚོས་
མཐའ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་ཏེ་སྐྱེན་མོང་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། རྩེ་
བྲག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གོ་ཆ་དང་། འཇུག་པ་དང་། ཚོགས་དང་། དེས་པར་
འབྱུང་བར་བཤད་པ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། བསྟོམ་པ་དང་། བྱང་
པར་གྱི་རང་བཞིན་དང་བཞི་ལ་སྐྱབ་པ་སྟེ། གསུངས་པའི་མཆོན་ཉིད་སྐྱབ་པ་
རྣམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ནི་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའོ། །བདེན་པ་རྣམས་
ཤེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཀྱན་འབྱུང་
དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མོ། །

སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་སྟེ།

འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་ཏེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་
བཤོ། །ཀུན་འབྱུང་ནི་དེ་དང་འབྲ་བར་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་སྤྱར་གྱུར་པའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པོ་དེ་རྣམས་ཉིད་དེ། སྤྱར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་བཤོ། །

འགོག་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཟད་པ་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པ་མ་སྐྱེས་པ་མི་འགག་
བ་བྱ་བ་མེད་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བའི་མི་མ་སྐྱུན་པར་གྱུར་བ་
འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བཅོམ་པ་ལུན་སྤྲུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱར་
གྱུར་པ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་གྱུབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་ནི་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པར་འདོད་དོ། །ལམ་ནི་འགོག་པའི་སྤྱ་
སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་
རབ་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་
ཞེས་པ་སྟེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱ་བཤོ། །དེ་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
དངོས་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱིའི་བརྗོད་བྱ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིར་བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྤྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་ཚུ་ལ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐམས་
ཅད་སྤང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འཁོར་བ་པ་དང་། སློབ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། ལྟ་བུ་
ལས་འདས་པ་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཆེས་བྱུང་བར་ཏུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཅིག་

ཡོད་ན་ཡང་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་འདི་ཡང་ཀུན་དུ་བརྟགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདི་དག་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་ཉོགས་པར་བྱ་
སྟེ། ཚེས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མེད་པར་དེ་དང་དེའི་རྣམ་
པར་གསལ་བར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གནས་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་
འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའོ། །དེ་
ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དེ་དང་འབྲས་བུ་འཛིན་ཉེན་པ་རོལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ནི་ཀུན་
འབྱུང་གི་བདེན་པའོ། །དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་འབར་བ་
སྟོན་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་བྱེད་པ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཡང་དག་པར་འདུས་པ་ནི་ལམ་གྱི་
བདེན་པར་གནས་པ་སྟེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་སྦྱ་མའམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་
ཚུད་པའི་སའོ། །ཚུ་རོལ་གྱི་གནས་ལ་གནས་པ་སུ་སྟེགས་མཐའ་དག་དང་། བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་དོན་ལོགས་ཤིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་རྣམས་ལས་རིང་དུ་འདས་པའོ་
ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་གདམས་པའོ། །

སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
དགོན་མཆོག་དང་། ཚེས་དགོན་མཆོག་དང་། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ཅེས་པ་

སྟེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་མོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་བརྟགས་པའི་གཟུང་བ་
དང་འཛིན་པས་སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་དང་། སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་
བ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གཞན་བེམས་
པོ་ལས་རྣམ་པར་ལོག་པའི་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་དུ་འབར་བའི་ལོངས་སྟོང་
རྫོགས་པའི་བདག་ཉིད་དང་།

སྐུ་ལ་བ་སྣ་ཆོགས་པས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་ཞེས་བ་སྟེ། ཆོས་དང་
ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་དང་སྐུ་ལ་བ་སྟེ། སྐུ་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་
པའོ། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྟོན་པའི་ལུང་དང་། རྟོགས་པའི་བདག་
ཉིད་ཅེས་བ་སྟེ། ལུང་ལ་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་ཐོས་
དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆད་མེད་
པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་རྫོང་པར་
བྱེད་པ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་
དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་སྤངས་པ་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་ནས་གཟུང་སྟེ་རི་སྟོང་ས་བརྟུ་པ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྣ་ཆོགས་པའི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་བྱེ་བའི་སྟོང་ལྷན་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ནོ། །

དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་སྤངས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནས་གཟུང་སྟེ་རི་སྟོང་ཁམས་
གསུམ་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གང་ཟག་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་

བས་བྱེ་བ་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་འདུན་ནོ་ཞེས་
ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་པའོ། །དཀོན་མཆོག་
གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ལ་གདམས་པའོ། །

མ་ཞེན་ཞེས་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱེད་པ་ལ་
ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་མི་མ་སྤྱན་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མ་ཞེན་པ་
ནི་མི་ལྡན་པ་སྟེ། བྱང་པོ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པས་
དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་མ་ཞེན་པར་གདམས་པའོ། །ཡོངས་སུ་མི་ངལ་ཞེས་པ་ནི་
བསྐལ་བ་གངས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་ཡུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་ཡོངས་སུ་ངལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ཡང་
གཟུང་བ་དང་འཇིན་པར་སྒོ་བཏགས་པ་ལས་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་ཐམས་ཅད་
གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསལ་བ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་
སྒྲ་ཆོགས་རྣམས་འདི་ལྟར་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བར་གདམས་
པའོ། །

ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་ཞེས་པ་ནི་རི་ལྟར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་ཆོགས་མཐའ་དག་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལམ་
སྟེ། དེའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཚྭ་གས་བཅུའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་གསུངས་པ་
འཇིན་པ་ནི་ལམ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་ལ་གདམས་པའོ། །སྤྱན་ལྔ་ཞེས་པ་ལ་ཤའི་
སྤྱན་གྱིས་ནི་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པ་རྣམས་འཇིན་ཏོ། །རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྤྱན་

གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་འཛིན་ཏོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་
སྐྱེ་བ་གྱིས་ནི་ངེ་ལྟར་གནས་པའི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཛིན་པར་བྱེད་
དོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གྱིས་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་འཛིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གྱིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་འཛིན་ཏེ།
འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་སྤང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤྱན་ལྔ་
ལ་གདམས་པའོ། །མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་ལ། རྩ་འབྱུང་གི་མངོན་
པར་ཤེས་པ་ནི་ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བའོ། །སྤྱི་ན་བའི་མངོན་
པར་ཤེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་པའི་སྤྱ་བ་དང་ཆེན་
པོའི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བའོ། །གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་
མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་གྱིས་
སེམས་ཤེས་པའི་བྱ་བའོ། །སྤྱི་ན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་
ནི་རང་དང་གཞན་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་བྱ་བའོ། །མངོན་པར་
འདུས་བྱས་པ་ཅན་གྱིས་སྤྱི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་བྱ་བའོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་རྣམས་སྤོང་བའི་བྱ་བའོ། །

འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཉིད་ནི་དེ་དང་དེའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་དོ་
ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ལ་གདམས་པའོ། །མཐོང་ལམ་
ཞེས་པ་ནི་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་གནས་པས་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་
པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་

ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་སྟེ་སྐད་
ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་གི་བདག་ཉིད་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་འདོད་དོ། །

དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྟག་པར་
མོས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་བསྟོམ་
བར་བྱ་ཞེས་སྟོབ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གདམས་པའོ། །མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་འམ་གཞན་ཡང་རྩང་སྟེ། ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་
གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
སྤང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་དེའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞེས་
ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་གདམས་པའོ། །དགེ་འདུན་ནི་འཕགས་པ་
དང་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐུན་
མོང་དུ་གསུངས་སོ། །ད་ནི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
བསྟན་པའི་བྱེད་གསུངས་པ།

དབང་པོ་རྟུལ་དང་རྣོན་པོ་དག །དད་དང་མཐོང་ཐོབ་རིགས་ནས་
རིགས། །བར་ཆད་གཅིག་པར་སྐྱེས་ནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་མེད་
འོག་མིན་འགྲོ། །འཕར་གསུམ་སྤིང་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ། །གཞུགས་
གྱི་འདོད་ཆགས་བཅོམ་པ་དང་། །མཐོང་ཐོས་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་
བྱེད། །བསེ་བྱ་དང་ནི་ཉི་ཤུའོ། །

ཞེས་པ་དང་འདིར་ནི་ཤུ་ཐམ་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་གང་ཟག་ལ་དམ་བཅས་
པ་སྟེ། དད་པས་མོས་པ་དང་། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དང་། རྟོན་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་།

ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་དང་། མིའི་རིགས་ནས་རིགས་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སོ་སོར་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སོ་སོར་ཞུགས་པ་དང་། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་སྲ་སྲ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་།

སྐྱེ་ནས་ཡོངས་སུ་སྲ་སྲ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་སྲ་སྲ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྲ་སྲ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། འཕར་བ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། བྱེད་དུ་འཕར་བ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕར་བ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སོ་སོར་ཞུགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ནང་དུ་འདུས་པས་ན་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཞེས་པ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ལོ། །འདི་ནི་ཆོག་བཅད་གཉིས་ལས། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པ་གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་གསུངས་སོ། །དབང་སྐྱེལ་དང་རྒྱུ་ལོ་དག །ཅེས་པ་ནི་འདི་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱར་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བཟང་བར་ནི་མི་བྱའོ། །

རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་དང་། མིའི་རིགས་ནས་རིགས་ནི་དངོས་སུ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་གསལ་ལོ། །འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་སོ་སོར་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བར་ཆད་གཅིག་པ་ནི་

རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་ཚིག་གིས་གསལ་ལོ། །འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ལ་སོ་སོར་ཞུགས་པ་
ནི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བར་མ་དོ་དང་། རྩེས་ནས་དང་།
བྱེད་དང་བྱེད་མེད། འོག་མིན་ཞེས་པ་ལ་བར་དོར་ཞེས་པ་ནི་བར་མ་དོར་ཡོངས་
སུ་སྲུང་ན་ལས་འདའ་བའོ། །

རྩེས་ནས་ཞེས་པ་ནི་རྩེས་ནས་ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་འདའ་བའོ། །བྱེད་
དང་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་
འདའ་བའོ། །བྱེད་མེད་ཅེས་པ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྲུང་
ན་ལས་འདའ་བ་ཞེས་པ་སྟེ། མིང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བྱིར་མི་འོང་བ་བཞི་པོ་
རྣམས་གསུངས་སོ། །འོག་མིན་ཞེས་པ་ནི་འདི་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་པས་རབ་
ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཕར་གསུམ་ཞེས་པ་ནི་བྱིར་མི་འོང་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བའོ། །སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགོ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་བཅོམ་པ་ཞེས་
པ་འདི་རྣམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་ཆོས་ཞི་བ་དང་། ལྷས་ཀྱིས་
མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་ཚིག་གིས་གསལ་ལོ། །དགྲ་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སོ་སོར་ཞུགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་དོན་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ནང་དུ་འདུས་
པའི་བྱིར་ན་རང་སངས་རྒྱས་དང་བཅས་པས་གང་ཟག་ཉི་ཤུའོ། །

ད་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱེད་པ་
ནི་འདིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་སོ། །དེའི་ཡན་ལག་ནི་རྩུ་སྟེ། རྣམ་པ་བཞི་བསྐོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་གོང་

ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྫོང་
དང་ཅེ་མོ་དང་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་པ་སྟེ། རྫོང་ཐོབ་པ་དང་། ཅེ་མོ་
ཐོབ་པ་དང་། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཐོབ་པ་ཞེས་པའོ། །

ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དེ་ཡང་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། །འདི་
རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་
ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་སོ། །རྣམ་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ནི་མི་རྟག་པ། སྤྱག་བསྐྱལ་པ། སྟོང་པ།
བདག་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཀྱུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ནི་ཀྱུན་འབྱུང་བ་རྒྱ་རྒྱུ་
རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ནོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་འགོག་པ། ཞི་བ། བྱ་ལོ་
པ། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་དོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ལམ། རིགས་པ།
སྤྱབ་པ་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྫོང་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་རྒྱུང་དུ་དང་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་འབྱུང་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
རྫོང་ལ་སོགས་པ་ལས་གང་ཞིག་གིས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་
རྣམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།

དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །རྒྱ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོབ་པ་ཡི། །རྫོང་སོགས་བདག་ཉིད་

རི་བཞིན་དུ། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྟན་ཏེན་པ། རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་
ཆེན་པོ་རྣམས། ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། བཅས་པ་དག་ལས་
བྱད་པར་འཕགས། །

ཤེས་པ་ལ། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་
རྒྱ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིད་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡང་དག་
པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་སྟོང་པའི་སྟོར་བ་དང་ལྟན་པ་
དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲེལ་བའི་བློ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་དུ་དང་འབྲིང་
དང་ཆེན་པོས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །གང་ལས་ཤེ་ན་གསུངས་པ། ཉན་ཐོས་
བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། བཅས་པ་དག་ལས་བྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་པ་སྟེ། ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བའི་བློ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཞེས་པའི་དོན་
ཏོ། །བློ་རྒྱུ་དུའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་མི་རྟག་
ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟོན་ཅན་དེ་ཡི་ནི། རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་
འགོག །ཅེས་བྱ་བ་ལ། དམིགས་པ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཏེ།
དམིགས་པར་བྱེད་ཅིང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་ནའོ། །

འདྲིར་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཅན་ལ། དེའི་རྣམ་པ་
མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་དུག་གི་ཆོས་ནི་དམིགས་པའོ། །དམིགས་པ་སྟེ་དེ་
རྣམས་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་འགོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་གྱི་སྒྲས་
གཞན་ཡང་སྟོ་བཟགས་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །འགོག་ཅེས་པ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་
པ་མེད་པར་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་རྣམས་བསལ་བ་ཅམ་ཉིད་དོ། །གཞན་དུ་ཡང་

དངོས་པོ་མེད་པའི་སྐྱེས་དངོས་པོའི་བྱང་པར་རྟོ། །མི་དམིགས་པའི་སྐྱེས་
དམིགས་པའི་བྱང་པར་ཏེ། རིགས་པ་རྗེས་སུ་ཆོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱར་བར་
བྱའོ། །དེ་ལ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའམ། སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་ཚད་པའི་སའི་བྱེ་བྲག་
སྟེ་སྦྱིས་བསྟན་ཞིང་གསལ་བར་བྱའོ། །

ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ཅམ་ནི་ཁས་སྒྲང་བར་མི་བྱ་བ་ཉིད་
དོ། །ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
བྱོད་ལ་སོགས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ཡང་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཉིད་
དོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བྱོད་ལ་སོགས་པས་རང་རང་གི་ཐེག་པ་དེའི་འབྲས་
བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཉིད་དོ། །བྱོད་འབྲིང་པོའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པར་བརྟུན་པ་ནི།
གཟུགས་སོགས་སྟེ་འཛིག་ཅེས་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །གནས་བྲལ་དང་ཞེས་པ་ནི་
རྣམ་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་དང་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་
སྟེ་བ་དང་འཛིག་པ་ནི་སྟེ་འཛིག་སྟེ། གནས་འགོག་ཅེས་པ་ནི་དམིགས་
པའོ། །འགོག་པའི་སྐྱ་ནི་སྐྱ་མའི་སྟེགས་ས་རྩ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྫོང་པར་བྱེད་པའི་
སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་འབྲ་བ་མེད་པའི་གནས་སྐྱབས་རྣམས་ནི་གནས་བྲལ་ལོ། །

རྒྱན་འབྲ་བའི་གནས་སྐྱབས་རྣམས་ནི་གནས་པ་ཞེས་པ་སྟེ། གནས་བྲལ་
དང་གནས་དག་འགོག་པའི་ཞེན་པ་ནི་གནས་སོ། །བྱོད་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་
དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གསུངས་པ། བཏགས་དང་བརྟུན་དུ་མེད་ཅེས་པ་ལ་
བཏགས་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །བརྟུན་དུ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་དང་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་དང་

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དེ། གཞུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བ་བདག་ཉིད་
སོ་སོའི་རིགས་པ་སྣ་ཆོགས་དེ་རྣམས་ནི་གསལ་བའི་རྒྱད་ཅམ་གྱི་བདག་ཉིད་
དོ། །

དེའི་ཕྱིར་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་
བཏགས་པར་ཡོད་པར་གྲུབ་སྟེ། རང་རིག་གི་སེམས་སུ་སྣང་བ་ཉིད་ལ་སྟོ་
བཏགས་ཤིང་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །དེ་རྣམས་བཏགས་པར་
གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
བརྗོད་དུ་མེད་ཅེས་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཚུན་དུ་
འབྱུང་བས་ན་འོད་ཅེས་པ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཅེ་མོ་རྒྱུད་དུ་འདི་དམིགས་པ་
དང་རྣམ་པ་གསུངས་པ།

གཞུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་རྣམས་ནི། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་
མེད། །དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ །དེ་མི་རྟོག་སོགས་པར་
མི་གནས། །

ཞེས་པ་ལ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོ་འདིའི་བྱེད་ཀྱིས་ནི་དམིགས་པ་
བསྟན་ཏོ། །ཕྱི་མ་བྱེད་ཀྱིས་ནི་དེའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ནི་
གཞུགས་ལ་སོགས་པའོ། །དེའི་ངོ་བོར་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་
མོ། །རང་བཞིན་མེད་ནི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞུགས་སོགས་ནི་
གཞུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །མི་གནས་ནི་ཁམས་མི་ལེན་པ་སྟེ་དམིགས་

བ་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་
ནི་པན་ཚུན་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

དེ་བས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་མི་
གནས་ཞེས་པ་སྟེ། ཁས་མ་སྒངས་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །ཅེ་མོ་འབྲིང་པོའི་
དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་དེའི་ངོ་བོས་སྟོང་། །དེ་དག་
གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ །ཅེས་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །ཆོས་རྣམས་མི་འཇིན་
གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །དེ་རྣམས་ཤེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཕྱང་པོར་གྱུར་པ་རྣམས་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་། སྟུག་བསྐལ་བ་དང་། སྟོང་པ་
དང་། བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ་སོར་གཟུགས་སྟོང་པ་དང་། དེའི་ངོ་
བོས་སྟོང་ཞེས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དེའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་
དོ། །དེས་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་དག་གཅིག་པ་ནི་པན་ཚུན་རང་
བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དམིགས་པའོ། །

ཆོས་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རང་བཞིན་ཀྱིས་འོད་གསལ་བའོ། །གང་ཟག་རྗེས་སུ་མི་འཇིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་
པའོ། །དེ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་ཀྱིས་འོད་གསལ་བ་ཅེ་མོར་གྱུར་
པ་ཆེན་པོ་དེའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ལ་མཚན་མར་མི་མཐོང་ཕྱིར། །

ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །

ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི། །ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ཡོངས་
བརྟག་པ། །

ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །དེ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
འོད་གསལ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །མཆན་མ་ནི་དབྱེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་ས་ཡང་
དག་པར་མཐོང་བ་ནི་སྒྲོ་མི་འདོགས་པ་སྟེ་དམིགས་པའོ། །ཐམས་ཅད་ནི་བརྟགས་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་དམིགས་
པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་དབྱེད་ཅེས་པ་སྟེ།
རྣམ་པ་དགུ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བའི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་
རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །བཟོད་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བརྟོད་པར་བྱ་སྟེ།

གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །དེ་མེད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད། །

ཅེས་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པ་སྟེ་དམིགས་པའོ། །དེ་
རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ངོ་བོས་སྟོང་པ་ནི་བརྟགས་
པས་སྟོང་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་པ་
རྣམ་པའོ། །བཟོད་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བརྟོད་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་དག་སྟེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད། །

ཅེས་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །

དག་དང་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །འདྲིར་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཤེས་པ་ལ་
སྟེག་པ་སྟེ་སྟེ་མེད་ཅེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བ་མེད་པའོ། །ངེས་འབྱུང་

མེད་ཅེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱག་པ་མེད་པའོ། །བདག་དང་ཞེས་པ་ནི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་པའོ། །བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་མཆན་མ་མེད་ཅེས་པ་ནི་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་
ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའོ། །མཆན་མ་མེད་པ་ཉིད་ནི་དེ་རྣམས་མཆན་
མ་མེད་པའོ། །

དེ་ཡི་མཆན་མར་མི་བརྟེན་པས། །མོས་མིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །དེའི་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །མཆན་མ་
ནི་དབྱེ་བའི་ཐ་སྟོན་གྱི་རྒྱུའོ། །དེ་ལ་མི་བརྟེན་པ་ནི་དེ་རྣམས་ལ་མཆན་མ་མེད་
པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་མི་བརྟེན་པའོ། །དངོས་པོ་མེད་
པས་ན་མོས་མིན་ནི་ཁས་མི་ལེན་པའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་ནི་མཆན་མ་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཆོས་ཆེན་པོ་ལ་བཟོད་པས་ན་བཟོད་པ་སྟེ་རྣམ་
པ་གསུམ་མོ། །ཆོས་མཆོག་ཚུང་དུའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །

དེའི་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་སྟེ། མདོ་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ། དཔལ་
བར་འགྲོ་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་མཛོད་དང་། སྤེལ་མེད་པ་དང་། སེང་གོ་རྣམ་པར་
རྩོལ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་དམིགས་པའོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་དེའི་བྱེད་པ་
ནི་སྤྱར་བར་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ཅིང་དཀའ་བ་མེད་པར་འགྲོ་བའི་
བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །ཆོས་མཆོག་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྤང་སྟོན་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །རྫོམ་པ་ཟད་ཅེས་པ་ནི་

རྣམ་པའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིག་སྒྲུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སངས་རྒྱུས་
ཉིད་དུ་ཐོག་མར་ལུང་སྟོན་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ནི་
རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་ང་རྒྱལ་ཟད་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །ཆོས་
མཆོག་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

གསུམ་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་གཅིག །

ཅས་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་
པའོ། །བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་རྣམས་པན་ཚུན་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །བྲང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེ་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་
ཅས་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་དུ་འདས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པ་བཞི་པོ་རྣམས་སོ་སོར་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་
གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་
ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
བཞི་སྟོང་བའི་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་བརྗོད་པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་
ཡིས། །ཚིངས་དང་ལུང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་
དགུ། །

ཞེས་པ་ལ། གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་

མོངས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉིན་པོའི་ཕྱགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉིན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པ་དགུའོ། །

གཉིན་པོའི་ཕྱགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡང་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་རྣམ་པ་དགུ་ཞེས་པ་སྟེ། གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུའོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མ་རིག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཕྱང་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མཐའ་གཉིས་ལ་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉིན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མི་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བདག་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉིན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོའི་དོན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྟེ་མཆེད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཁམས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྟོང་པའི་དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། གཉིན་པོའི་ཕྱགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པ་དགུའོ། །

བདག་སོགས་རང་དབང་ངོ་མོ་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱང་སོགས་ཉེན་སྒོ་
ནས། །རྩམ་དང་བཏགས་པའི་ཉེན་ཅན་གྱིས། །འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་འདོད། །

ཅེས་པ་ལ། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྩམ་གྱི་
བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་དང་། བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལོ། །རྩམ་གྱི་
བདག་ཉིད་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་རང་དབང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་
དགུ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་སོ་སོར་རྣམ་པ་
དགུ་ལོ། །བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡང་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཞེན་
པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་དགུ་ཉིད་ཀྱི་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་
རྣམ་པ་དགུ་ལོ། །འདི་ཉིད་གསུངས་པ། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་གསུང་བའི་
རྣམ་རྟོག་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་ཞེས་པའི་
དོན་ཏོ། །

དེ་བདག་རང་དབང་ཅན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཅིག་ཕྱར་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་། རྒྱར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལྷ་བ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཏུ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བདག་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གཞིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བདག་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
གཞིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་གཞིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་།
དོན་བྱས་པའི་གཞིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། རྩམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བཞེན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་དགུ་ལོ། །ཕྱང་པོར་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྒྱུ་

མཆེད་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཁམས་སུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བར་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་།
རྣམ་པར་བྱང་བར་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དུ་
བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་། བྱང་པར་གྱི་ལམ་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་
པའི་ལམ་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་པ་སྟེ། བཏགས་པའི་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་དགུའོ། །སྟོན་དུ་མདོར་བསྟན་པའི་ཡོངས་
སུ་འཛིན་པ་དེ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་དུས་ལ་བབས་པས་གསུངས་པ།

སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་སོགས་གྱིས། །རོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་
བྱེད། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་སྟོགས་བོར་བ། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཡོངས་འཛིན་
ཡིན། །

ཞེས་པ་ལ། སེམས་ཞེས་པ་ནི་སྒྲོབ་མའི་སེམས་སོ། །མི་འགོང་བ་ནི་བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱེད་པ་ལ་མ་ཞུམ་པའོ། །སོགས་པའི་སྐྱས་རི་
ལྟར་དམན་པར་མི་འབྱུར་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་
རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་བཏགས་པའི་
གསུང་བ་དང་འཛིན་པས་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་དུ་ཆད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །སོགས་པའི་སྐྱས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྟོན་པའོ། །དེའི་
བྱང་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེས། གསུངས་པ། དེ་ཡི་མི་མཐུན་སྟོགས་བོར་བ། །ཞེས་པ་ལ།
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དེ་དག་གི་གང་ཞིག་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་

ནི་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་དང་། མ་རིག་པལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་པོར་བ་ནི་གང་
ཞིག་དེའི་མི་མ་སྣུན་པའི་ཕྱོགས་དེ་དག་པོར་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་དེ་དག་སྟོན་པའོ། །དེ་དག་ཉི་བར་བསྐྱེད་པ་པོ་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པའི་
ཉིས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེས་བྱའི་བྱད་པར་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དག་
བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

ད་ནི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱབ་པ་ནི་རྟེན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྐྱོད་
པའོ། །རྟེན་ནི་གཞིའོ། །དེ་ཉིད་གསུངས་པ།

རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །གཉེན་པོ་དང་ནི་སྦྱོར་བ་དང་། །དེ་
དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་། །ཤེས་རབ་སྦྱང་བཅེར་བཅས་པ་
དང་། །སློབ་མ་སྣུན་མོང་མིན་ཉིད་དང་། །གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་
དང་། །ཡེ་ཤེས་རྩལ་བ་མི་མངའ་བར། །འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་
ཞེས་བརྗོད། །

ཅེས་པ་ལ། རྟོད་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ནི་རིགས་ཉི་ཐོག་མར་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔར་བརྗོད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དངོས་སུ་རིགས་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་
ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྒྱུའི་དོན་གྱིས་རིགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། རི་སྐྱད་གསུངས་པའི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དོ། །རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་ཅེས་པ་ནི་རྟོད་དང་། ཅེ་མོ་
དང་། བཅོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་

ལམ་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོས་རྣམ་པ་དྲུག་རྟོགས་པའོ། །གཉིན་པོ་དང་ནི་སྟོང་བ་
དང་། །ཞེས་པ་ལ་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་དང་མི་མ་སྐྱུན་པའི་ཕྱོགས་དེ་དག་ནི་གཉིན་
པོའི་ཕྱོགས་དང་མི་མ་སྐྱུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །

ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་ནི་རྟོགས་པ་བརྟན་པའམ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བྱེད་པ་
སྟེ། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བབས་པོ། །ཤེས་རབ་སྟོང་བཅེར་བཅས་པ་ཞེས་པ་ལ་སྟོང་
རྗེས་ཡོངས་སུ་བེན་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་དག་གཏུགས་པའོ། །སྟོབ་མ་
སྐྱུན་མོང་མིན་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཆོས་སོ། །

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་དང་། །

ཞེས་པ་ལ། བསམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྲེག་པ་གསུམ་སྟོན་པ་ནི་གོ་རིམས་
སོ། །

ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར། །

ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དཀའ་བ་མེད་པས་ཆོས་བརྩུ་གསུམ་
རྟོགས་པའོ། །གང་ཞིག་རིགས་པ་ནི་འདིར་སྐབས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སོ། །སྐབས་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་རྟོན་གྱི་
གནས་ཤེས་པའི་དོན་རྟོ། །འོ་ན་རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱ་བར་བཅས་པའི་སྣ་ཆོགས་རྣམས་
ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ། དེ་བས་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་སྟོང་བ་
འདི་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཉན་

ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སོ་ཞེས་པ་འདི་དང་། དེ་
ལྟར་ངེས་པར་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཞེས་པ་མི་འཐད་དོ། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་
ཡིན། །

ཞེས་ཆོལ་བའོ། །

རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །

ཅས་པ་ནི་ལན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཡིན་
ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཉན་ཐོས་ཉིད་རྫོགས་པར་བྱེད།
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་རྣམས་དེའི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་གང་ཞིག་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དེ་རྣམས་དེའི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་
གང་ཞིག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་དེའི་རིགས་སོ། །རྗེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་བྱམ་པ་
རྣམས་ལས་ལ་ལ་ནི་འབྲུ་མར་གྱི་བྱམ་པ། ལ་ལ་ནི་མར་གྱི་བྱམ་པ། ལ་ལ་ནི་སྤང་
ཅིའི་བྱམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྐབས་པའི་རྟེན་བཤད་ནས་ད་ནི་དམིགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཡང་དག་ལ་སོགས་པ་

ཡིན། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་དང་། །གང་དག་འཛིག་རྟེན་འདས་
འདོད་དང་། །ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང་། །གང་དག་འདུས་
བྱས་འདུས་མ་བྱས། །སློབ་མ་སྤྱོད་མོང་ཆོས་རྣམས་དང་། །གང་དག་
ཐོབ་པའི་སྤྱོད་མོང་མིན། །

ཞེས་པ་ལ། །ཐོག་མར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལྷང་
དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་དབྱེད། །དགོ་བ་ནི་རྩི་མ་མེད་པའི་ལམ་
མོ། །མི་དགོ་བ་ནི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་སྟེར་
བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནའོ། །ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་ལྷས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་
པའོ། །དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་ལས་ས་སོན་རུལ་
པ་ལྟ་བུར་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་བཞག་སྟེ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ཆོས་དེ་
དག་མདོར་བསྡུས་ནས་རྣམ་པ་བཞེར་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། །

དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་ནི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་ལོ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱང་པོ་
ལྷ་ལ་སོགས་པའོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་འཕགས་པའི་སྐྱེ་ལོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏུན་བཞི་ལ་སོགས་པའོ། །ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉི་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་ལ་
སོགས་པའོ། །ཟག་པ་མེད་པ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་བླན་པ་ཉི་བར་གཞག་
པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡང་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ཆོས་དེ་དག་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། སློབ་མ་སྤྱོད་མོང་བ་དང་། སྤྱོད་མོང་མིན་

པར་བརྗོད་པའོ། །འདུས་བྱས་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་སྟོས་པ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་ལ་
སོགས་པའོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་སྟོས་པ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་
པའོ། །སློབ་མ་སྤུང་མོང་ནི་འབགས་པའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་
པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སོགས་པའོ། །སྤུང་མོང་མིན་པ་ནི་ཡང་དག་པར་
རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པས་གོམས་པའི་སྟོབས་བརྒྱ་དང་མི་འཇིགས་པ་
བཞི་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པ་སྟེ། གསུམ་དང་། བཞི་དང་། བཞིས་དམིགས་པ་རྣམས་པ་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་
པའོ། །

སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །སྟོང་དང་རྟོགས་དང་
གསུམ་པོ་ལ། །ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་རང་འབྱུང་གིས། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་
འདི་ཤེས་བྱ། །

ཞེས་པ་ལ། གང་དག་གི་དོན་དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
བསྐྱེད་ཅིང་སོག་པ་དེ་ཆེད་དུ་བྱ་བའོ། །དེ་གང་གི་ཞེ་ན། གསུངས་པ། སེམས་
ཅན་ཀུན་མཆོག་ཅེས་པ་སྟེ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཆོག་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་གོ། །དེ་བྱུང་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ལ་
གསུངས་པ། སེམས་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སེམས་དང་། སྟོང་བ་དང་།
རྟོགས་པ་ཉིད་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་སེམས་ཆེན་པོ་ནི་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའོ། །སྟོང་བ་ཆེན་པོ་ནི་

ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་
བྲལ་བའོ། །རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ནི་སྟོབས་དང་མི་འདིགས་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའོ། །ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་སེམས་ཅན་མཆོག་སྟེ། འདི་ནི་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱའོ། །རང་བྱུང་ནི་ཡང་དག་
བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་
བསྟན་ཏོ། །

སྐྱབ་པའི་རྟོན་དང་། དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམས་གསུངས་ནས།
དེ་ནི་སྐྱབ་པ་བཞི་པོ་རྣམས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་སྐྱབ་པའི་གོ་ཆ་གསུངས་པ།

སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་དུག་ལ། །དེ་རྣམས་སོ་སོར་བསྐྱས་པ་
ཡིས། །གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་ན། །དུག་ཆན་དུག་གིས་ངེ་བཞིན་
བཤད། །

ཅེས་པའོ། །སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ལ། སྦྱིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་རྩ་
དང་། མི་འདིགས་པ་དང་ཆོས་སོ། །དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །སྤྱག་
བསྐྱལ་ལ་ངེ་མི་སྟོམ་པའི་བཟོད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལ་ངེ་མི་
སྟོམ་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པའོ། །སྦྱོར་བའི་བཙོན་འགྲུས་
དང་། མི་སྟོད་པའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་སོ། །རང་གི་སྦྱོན་
སྟོང་བ་དང་། རྩ་འབྲུལ་བསྐྱེད་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་

བསམ་གཏན་ནོ། །ཐོས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། བསམ་པའི་རང་བཞིན་དང་། བསྐྱོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་སོ། །པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དྲུག་ལས་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱང་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་པའི་གོ་ཆ་ཡིན་པས་སོ། །

དེ་ལ་སྤྱོད་པ་གཏོང་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བ་དང་། རྣམ་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱོད་པ་འདི་ལ་གཏང་བར་བྱ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པར་མི་སེམས་པ་ནི་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པའོ། །འདི་ཉིད་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱང་གོམས་པར་བྱེད་ཅིང་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྟོན་པར་སྟོབ་ནི་བཅོན་འགྲུས་སོ། །སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅི་གཅིག་པ་ནི་བསམ་གཏན་ནོ། །སྤྱོད་པ་དེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོབ་པའི་དུས་སུ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ངེས་པར་འབྲེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཅེས་པ་སྟེ། སྤྱོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ལྟ་ཉིད་ཀྱང་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དྲུག་གིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བ་དང་། བཟོད་པ་སྤྱོད་སུམ་ཆོགས་པར་བྱ་བ་དང་། བཅོན་འགྲུས་བཅའ་པར་བྱ་བ་དང་། བསམ་གཏན་ཉམས་སུ་སྤངས་བ་དང་། ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབྱལ་ཞེས་བསྟོབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དྲུག་ཉིད་ཀྱང་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་དྲུག་ཆོན་དྲུག་ནི་སུམ་ཅུ་ཅུ་དྲུག་སྟེ་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱབ་པའི་འདུག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདུག་པའི་སྐྱབ་པ་ནི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་འགྲོ་བར་བཅུམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་
དགྲུང་གསུངས་སོ། །

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ལམ་དང་བྱམས་ལ་
སོགས་པ་དང་། །དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་
རྣམ་པར་དག་པ་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་མངོན་ཤེས་དུག །རྣམ་ཀུན་
མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། །འདུག་པའི་སྐྱབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། །འཛེག་པ་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བསམ་གཏན་ཞེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་སྟེ། རྟོག་པ་དང་།
དཔྱེད་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ། ཡན་ལག་ལྔ་
ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་འོ། །ནང་ཡོངས་སུ་དང་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་
དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ། ཡན་ལག་བཞི་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་འོ། །བཏང་
སྟོམས་དང་། འན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བདེ་བ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
སྟེ། ཡན་ལག་ལྔ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་འོ། །བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་
དང་། འན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སྐྱབ་བསྐྱལ་བ་དང་། བདེ་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཆོར་བ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ། ཡན་ལག་བཞི་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་འོ། །

གཟུགས་མེད་བཞི་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དག་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་ནམ་མཁའ་ཉིད་ལ་མཐའ་ཡས་པར་དམིགས་པར་
བྱེད་དེ། དེས་ན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །དེ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་

དང་བྲལ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གཅིག་ཕྱུ་ལ་མཐའ་ཡས་པར་དམིགས་ཏེ། དེ་
བས་ན་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །དེ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
ནས་ཅུང་ཟད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དེ། དེ་བས་ན་ཅུང་ཟད་མེད་པའི་
སྐྱེ་མཆེད་དོ། །

དེ་ནས་དེ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་
མེད་མིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དེ། དེ་བས་ན་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་མཐའ་ཡས་
སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་སྦྱབ་པའི་འཇུག་པ་ཞེས་
ཐམས་ཅད་དུ་འདུན་པའི་མཐའ་ཅན་སྦྱར་བར་བྱའོ། །སྦྱིན་སོགས་ཞེས་པ་ནི་རི་
རྒྱུད་གསུངས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་གོ། །ལམ་ཞེས་པ་ནི་མཐོང་བ་དང་།
བསྐྱོམ་པ་དང་། མི་སྦྱོབ་པ་དང་། བྱུང་བར་གྱི་ལམ་རྣམས་སོ། །བྱམས་ལ་སོགས་
ཞེས་པ་ནི་བྱམས་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྦྱོམས་རྣམས་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་ནི་བྱམས་པའོ། །སྦྱུག་
བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་ནི་སྙིང་རྗེའོ། །བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་
ནི་དགའ་བའོ། །སྦྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་ནི་བཏང་སྦྱོམས་
ཏེ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

དམིགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པའི་
དངོས་པོར་བརྟགས་པ་མཐའ་དག་མི་དམིགས་པ་སྟེ། གཉིས་སུ་མེད་པར་
དམིགས་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་སྦྱིན་
པ་སོ་དང་། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་སོ་དང་། སྦྱིན་བྱ་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་

སོགས་པར་སོ་སོར་སྒྲུང་བས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱའོ། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་ཞེས་པ་ནི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་དང་། སྟོན་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་
 བྱ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེས་ན་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་
 གསུམ་མོ། །མངོན་ཤེས་དྲུག་ཅེས་པ་ནི་སྟོན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །རྣམ་ཀུན་
 མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ཞེས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉོགས་པ་ནི་
 རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་ལམ་མོ། །འཛེག་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 སྐྱབ་པའི་འདུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་དགུར་བརྗོད་དོ། །

ད་ནི་གསུམ་བསྐྱབ་པའི་ཆོགས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་སྟེ།

བཅེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་བཅས་པ་
 དང་། །རླང་དུ་འབྲེལ་པའི་ལམ་གང་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་
 ཡིན་དང་། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་། །ལམ་དང་གཟུངས་
 དང་ས་བཙུ་དང་། །གཉིན་པོའི་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡི། །རིམ་པ་ཡིན་
 བར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་ལ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཆོགས་སུ་གྱུར་པས་ཆོགས་བཙུ་བདུན་ཏེ། སྙིང་
 རྗེའི་ཆོགས་དང་། སྦྱིན་པའི་ཆོགས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། བཟོད་
 པའི་ཆོགས་དང་། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་ཆོགས་དང་།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས་དང་།
 རླང་དུ་འདུག་པའི་ལམ་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཆོགས་དང་། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ལམ་ཀྱི་ཆོགས་དང་།

གཟུངས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། སའི་ཚོགས་དང་། གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཞེས་པའོ། །

ཞི་གནས་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའོ། །ལྷག་མཐོང་བཅས་པ་ཞེས་པ་
ནི་ལྷག་མཐོང་བཅས་པར་འབྱུག་པའོ། །བྱད་པར་དུ་མཐོང་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་སྟེ།
ཤེས་རབ་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །བྱད་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གང་ཞེས་པ་ནི་ཞི་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་དག་ནི་བྱད་ངོ་། །དེ་མཉམ་པར་འབྱུག་པ་ནི་བྱད་དུ་འབྲེལ་བའི་
ལམ་སོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་
ཐབས་ནི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་མཁས་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་
པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་ཤུའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །བསོད་ནམས་ཞེས་པ་
ནི་སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱང་
བསོད་ནམས་སོ། །ལམ་ཤེས་པ་ནི་བྱད་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་
ལ་སོགས་པའོ། །གཟུངས་དང་ཞེས་པ་ནི་གཟུངས་རྣམས་པ་བཞི་རྣམས་ཏེ། བཟོད་
པའི་གཟུངས་དང་། ཚོས་ཀྱི་གཟུངས་དང་། དོན་ཀྱི་གཟུངས་དང་། སྒྲགས་ཀྱི་
གཟུངས་རྣམས་སོ། །

ས་བཅུ་ཞེས་པ་ནི་རབ་དུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་
མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་དག་རྣམས་པ་བརྒྱད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཏེ། ལམ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་
གྱུར་པ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གཉེན་པོའི་
ཕྱོགས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་ཤུ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། བྱད་དང་བྱི་དང་གཉིས་ཀ་
དང་། །དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ནི། །ཕྱོགས་དང་ཐུང་ན་འདས་ལམ་དང་། །རྒྱ་

ལས་སྐྱེས་དང་གཞན་པ་དང་། །མཐའ་ལས་འདས་སོགས་དྲིལ་མེད་དང་། །རང་
བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། །སྐྱེས་སོགས་ཆོས་རྣམས་འདས་པ་
སོགས། །འབྲེལ་དང་གཞན་པའི་གཟུགས་དག་དང་། །ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་བརྗོད་
པ་དང་། །ཆོས་དང་གཞན་པའི་དངོས་པོ་དང་། །རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད། །སྟོང་
པ་ཉི་ཤུ་ཐམས་པར་འདོད། །

ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འོད་གསལ་བ་
བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་
བཞེད་དོ། །ནང་ཞེས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྗེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
ལུས་སྟོང་པ་སྟེ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཕྱི་ཞེས་པ་ནི་ལུས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་སྟེ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་ཀ་ཞེས་པ་ནི་ལུས་ལས་ཕྱི་
རོལ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་མ་བྲལ་པའི་སེམས་མོ་ལ་སོགས་པ་དེ་
དག་གི་བདག་ཉིད་སྟོང་པ་སྟེ། དེས་ན་དེ་ནི་ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་སྟོང་
པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
དོ། །

ཕྱོགས་ཞེས་པ་ནི་ཕྱོགས་བཅུ་པོ་རྣམས་སྟོང་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་
ཉིད་དོ། །ཐུང་ན་འདས་ལམ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་དང་བཅས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
སྟོང་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །རྩ་ལས་སྐྱེས་དང་གཞན་པ་དང་། །ཞེས་
པ་ལ། རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་རྣམས་སྟོང་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདུས་བྱས་
སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་

བ་ཉིད་དོ། །མཐའ་ལས་འདས་སོགས་དོར་མེད་དང་། །རང་བཞིན་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་དང་། །ཞེས་པ་ལ། མཐའ་ལས་འདས་པ་ནི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་སྟེ། དེའི་
སྟོང་བ་ཉིད་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །

སོགས་པའི་སྐྱས་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་གཟུང་སྟེ་གང་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་
མ་མེད་པ་སྟེ་འཁོར་བའོ། །དེ་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་
དོ། །དོར་བ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྟེ། གང་ལ་དེ་མེད་པ་ནི་དོར་བ་མེད་པ་སྟེ། ཟག་
བ་མེད་པའི་ལམ་མོ། །དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །རང་
བཞིན་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟེ་དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་
དོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དེ། དེའི་
སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །སྟེ་སོགས་ཆོས་རྣམས་འདས་པ་
སོགས། །ཞེས་པ་ལ། སྟེ་སོགས་ཆོས་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོའི་སྟེ་བོ་
ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཏེ། སྟེ་བ་དང་། གནས་བ་དང་། ཆས་བ་དང་། འཆི་བ་དང་།
འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་རང་གི་མཆན་
ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་།
ད་ལྟར་ཏེ་དུས་གསུམ་མོ། །

དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །འབྲེལ་དང་གཞན་པའི་
གཟུགས་ཞེས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འབྲེལ་པའི་གཟུགས་ནི་ཡང་དག་པར་ལྡན་
པའི་ཆོས་ཏེ། འབྲས་དང་ཡུངས་ཀར་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བོ་སྟེ། དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་
ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །གཞན་པའི་གཟུགས་ནི་དངོས་པོ་

མེད་པ་སྟེ། དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བའི་རྒྱ་འབྲས་དང་ཡུངས་ཀར་ལ་སོགས་པ་ཉིད་
དེ། དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ནམ་མཁའ་སྟོང་པར་
བརྗོད་པ་ཞེས་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དངོས་པོ་
དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །

ཆོས་ཤེས་པ་ལ་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཏེ། དེའི་སྟོང་པ་ནི་རང་བཞིན་
སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་པའི་དངོས་པོ་དང་། རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པ་
ལ་གཞན་ནི་ལྷས་ལས་ལོགས་ཤིག་པའི་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ། རང་
བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་
པའོ། །སྟོང་ཆོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས་གྱིས་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་
སྒྲོ་འདོགས་པ་བཅད་པའི་དོན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་ཤུར་བརྗོད་དོ། །འདི་རྣམས་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སོ། །ས་བརྩ་ཞེས་པ་ནི་སའི་ཆོགས་སུ་
བརྗོད་དོ། །ས་བརྩ་ནི་རབ་རྩ་དགའ་བ་དང་། ཇི་མ་མེད་པ་དང་། འོད་བྱེད་པ་དང་།
འོད་འཕྲོ་བ་དང་། བཟོད་པར་དཀའ་བ་དང་། མདོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རིང་དུ་སོང་
བ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ནོ། །འདི་རྣམས་
ཀྱི་ཆོགས་ནི་དེ་རྣམས་རིམ་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གསུངས་པ།

ཡོངས་སུ་སྟོང་པ་རྣམ་བརྩ་ཡིས། །ས་ནི་དང་པོ་ཐོབ་འགྱུར་
ཏེ། །བསམ་དང་ཕན་པའི་དངོས་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
སེམས་མཉམ་ཉིད། །གཏོང་དང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། །དམ་
ཆོས་དམིགས་པ་ཆོལ་བ་དང་། །རྟག་རྩ་ངེས་འབྱུང་སེམས་ཉིད་

དང་། །སངས་རྒྱས་སྐྱུར་འདོད་དགའ་བ་དང་། །ཆོས་སྟོན་པ་དང་
བདེན་པ་ཡི། །ཆོག་ནི་བརྩ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །འདི་དག་རང་བཞིན་
མི་དམིགས་པས། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། བསམ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་
བསམ་པའོ། །པན་པའི་དངོས་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པར་
དགྱེས་པར་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་མཉམ་ཉིད། །ཅེས་པ་ནི།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པར་སེམས་པའོ། །གཏོང་དང་ཞེས་པ་ནི་ཐམས་
ཅད་གཏོང་བའོ། །བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་
བཀྱར་བྱེད་པའོ། །དམ་ཆོས་དམིགས་པ་ཆོལ་བ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་ལ་ངི་མིད་དུ་རབ་དུ་འབྱེད་པ་དེ་མིད་དུ་ཆོལ་ཞིང་དཔྱོད་པའོ། །རྟག་དུ་
ངེས་འབྱུང་སེམས་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་བྱིམ་གྱི་གནས་ལས་ལོག་པའོ། །སངས་
རྒྱས་སྐྱུར་འདོད་དགའ་བ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ནི་བཙུག་ལྟན་འདས་ཏེ།
ཆོས་དང་ཡོངས་སྦྱོང་རྫོགས་པ་དང་། །སྤུལ་སྤྱུ་གསུམ་དུ་འདོད་པའོ། །ཆོས་སྟོན་
པ་དང་ཞེས་པ་ནི་ཟང་ཟང་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའོ། །བདེན་
པའི་ཆོག་ནི་བརྩ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལ། བདེན་པའི་ཆོག་ནི་བདེན་པའི་
ཆོག་རྣམས་ཏེ། དེ་རྒྱ་བརྩ་བར་འདོད་དོ། །

འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་ཤེས་
པར་བྱ། །

ཞེས་པ་ལ། འདི་དག་ནི་བསམ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ནི་

ནམ་པར་དག་པའོ། །གཟུང་བ་དང་འཇིན་པའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི་
གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉི་པར་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་
རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །འདི་རྣམས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སར་འཇུག་པའི་ཐབས་ཏེ།
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བཟུ་བོ་རྣམས་སྦྱོང་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱེམས་པས། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་
དགའ་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཙོ་དང་བཙོད། །རབ་ཏུ་དགའ་དང་སྦྱིང་བཅེ་
ཆེ། །བཀུར་སྟེ་གྲུས་པར་ཉན་པ་དང་། །བརྒྱད་པ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
བཙོན། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པའོ། །བྱས་པ་གཙོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་པན་པ་བྱས་པ་བྲན་པའོ། །བཙོད་
ཅེས་པ་ནི་བཙོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་རྟོགས་པའོ། །རབ་ཏུ་དགའ་དང་ཞེས་པ་ནི་
དམ་པའི་ལས་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བའོ། །སྦྱིང་བཅེ་ཆེ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིང་རྗེས་བཅེངས་པའོ། །བཀུར་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་མཁན་པོ་ལ་སོགས་
པ་ལ་འདུད་པའོ། །གྲུས་པ་ཞེས་པ་ནི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྟན་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ། །བཙོན་འགྲུས་ཞེས་པ་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོ་བའོ། །ལས་བརྒྱད་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ས་གཉིས་
པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི། །ཟང་ཟིང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱིན་
དང་། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྦྱོང་བ་དང་། །འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་

མི་སྐྱོད་དང་། རྩོམ་ཁྲིམ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ། རྩོམ་མེད་བདག་ཉིད་དེ་
ནམས་ལ། །

ཞེས་བ་སྟེ། རོས་བས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི། ཞེས་བ་ནི་ཆོས་ཉན་པས་
ངོམས་བ་མེད་པའོ། །

ཟང་ཟིང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱིན་དང་། ཞེས་བ་ནི་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་
ལྟོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ནམས་སྦྱིན་པའོ། །

སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྦྱོང་བ་དང་། ཞེས་བ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བའོ། །

འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོད་དང་། ཞེས་བ་ནི་ཕན་བཏགས་པའི་སེམས་
ཅན་ནམས་ཀྱིས་ཚུལ་མི་སྤྱད་པ་བསྟན་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོད་པའོ། །

ངོ་ཆ་ཁྲིམ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཞེས་བ་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
མི་དགེ་བའི་ཆོས་ནམས་ལས་ལྡོག་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ནམས་བ་ལྟའོ། །

རྩོམ་མེད་བདག་ཉིད་ནི་ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ལས་ཏེ། དེས་ནི་ས་
གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ངོ། །

ནགས་གནས་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་དང་། སྦྱངས་པ་ཡང་དག་སྒྲིམ་
སེམས་དང་། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་། འདོད་པ་ནམས་
ལ་སྦོད་པ་དང་། སྦྱང་ན་འདས་དང་བདོག་ཀུན་གཏོང་། མི་ཁྱུམ་པ་

དང་ལྷོས་བ་མེད། །

ཅེས་བ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ལྷོས་པའི་དགོན་པ་ན་གནས་པའོ། །འདོད་ཆུང་
ཞེས་བ་ནི་མ་ཐོབ་པའི་རྩལ་རྒྱལ་པོ་ལ་མ་ཆགས་པའོ། །ཆོག་ཤེས་ཞེས་བ་ནི་རྟེན་
བ་ཐོབ་པས་ཆོག་ཤེས་ཤིང་ལྷག་པ་མི་འདོད་པའོ། །

སྦྱངས་བ་ཡང་དག་སྟེ་བ་སྟེན་དང་། །ཞེས་བ་ལ་བསོད་སྟེ་མས་བ་ལ་
སོགས་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་བསྟེན་པའོ། །

བསྐྱབ་བ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་། །ཞེས་བ་ནི་འཆོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡང་
བསྐྱབ་བ་རྒྱལ་པོ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའོ། །

འདོད་བ་རྒྱལ་པོ་སྟོད་བ་དང་། །ཞེས་བ་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་རྒྱལ་
ལ་སྟོད་པའོ། །

ཐུང་ན་འདའ་ཞེས་བ་ནི་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོག་པའོ། །

བདོག་ཀུན་གཏོང་ཞེས་བ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་
བའོ། །

མི་ཁྱམ་ཞེས་བ་ནི་དགོ་བ་རྒྱལ་པོ་ཉམས་སུ་བླང་བ་ལ་སེམས་མི་ཁྱམ་
པའོ། །

ལྷོས་བ་མེད་ཅེས་བ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལྷོས་པའོ། །སྟེན་བཞེན་

དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་བརྩའི་ལས་རྣམས་ཀྱིས་ས་བཞི་བ་འོད་འཕྲོ་བ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །

འདིས་དང་བྱིས་ལ་འཁྲེན་པ་དང་། །འདུ་འཇིར་གྱུར་པའི་གནས་དང་
ནི། །བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྟུན་པ་དང་། །མི་དགའི་ལས་ལམ་
བརྩ་དང་ནི། །ཆོས་བས་ཁེངས་དང་བྱིན་ཅི་ལོག་། །ཡིད་གཉིས་དང་ནི་
ཉོན་མོངས་བཟོད། །བརྩ་པོ་འདི་དག་རྣམས་སྤངས་ན། །ས་ལྷ་བ་ནི་ཡང་
དག་ཐོབ། །

ཅེས་པ་ནི་འདིས་དང་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་སྤྱད་པོ་ལ་
སོགས་པ་དང་ཡང་དག་པར་སྦྱ་བའོ། །བྱིས་ལ་འཁྲེན་པ་ཞེས་པ་ནི་དད་པ་ཅན་གྱི་
བྱིས་ཉེ་བར་མི་སྟོན་པའོ། །འདུ་འཇིར་གྱུར་པའི་གནས་དང་ནི། །ཞེས་པ་སྐྱེ་བོས་
ཡོངས་སུ་གང་བའི་གྲོང་ལ་སོགས་པའོ། །བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྟུན་པ་
དང་། །ཞེས་པ་ནི་རང་ཉིད་ལ་བསྟོད་དང་ཟེར་ཞིང་གཞན་ལ་སྟོད་པའོ། །མི་དག་
བའི་ལས་ལམ་བརྩ་དང་ཞེས་པ་ནི་མི་དག་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་མོ། །ཆོས་བ་
ཞེས་པ་ནི་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །ཁེངས་དང་ཞེས་པ་ནི་གཞན་ལ་མི་
འདུད་པའོ། །བྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་པ་ནི་དག་བ་རྣམས་ལ་མི་དག་བ་ལ་སོགས་པར་
བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞེན་པའོ། །

ཡིད་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་བདེན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་དང་། ལས་དང་འབྲས་
བྱ་རྣམས་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་བཟོད་ཅེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་
ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྲུག་པར་བརྟེན་པའོ། །རྣམས་སྤངས་ནས་

ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་གཉིས་པའི་མཐའ་ཅན་སྐྱར་བར་བྱའོ། །བཅུ་པོ་འདི་དག་
ནམ་པར་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ལྔ་པ་སྐྱར་
དགའ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

སྦྱིན་དང་ཚུལ་སྤྲོས་བཅོད་བཅོམ་འགྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་
རབ་རྫོགས་པས། །སློབ་མ་དང་ནི་བསེ་བྱ་ལ། །དགའ་དང་སྐྱག་པའི་
སེམས་སྤངས་པ། །བསྤངས་ན་མི་ཞུས་བདོག་པ་ཀྱན། །བཏང་ཡང་
མི་དགའ་མེད་པ་དང་། །དབྱལ་ཡང་སློང་བ་མི་སློང་བས། །ས་ནི་དུག་
པ་ཡང་དག་འཕྲོལ། །

ཅས་པ་སྟེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་དུག་རབ་དུ་རྫོགས་པ་
ཞེས་པ་ནི་ཆོས་དུག་པོ་ནམས་མི་སློང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ལ་མངོན་
པར་དགའ་བ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། དུས་ལུན་རིང་
པོར་ཆོགས་ནམས་ལ་གོམས་པར་བྱ་བ་ལ་སྐྱག་པའི་སེམས་སྤངས་པ་ཞེས་པ་ནི་
གསུམ་པོ་ནམས་སོ། །གང་གིས་སེམས་མི་ཞུས་པ་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་
བཏང་ཡང་མི་དགའ་བ་མེད་པ་དང་། དབྱལ་ཡང་སློང་བ་ནམས་ནི་མི་སློང་བ་སྟེ།
ཆོས་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་ནམས་ཀྱིས་ས་དུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
རོ། །

བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་། །སློག་དང་གང་ཟག་ཆད་ཉག་
དང་། །མཚན་མ་རྒྱ་དང་ལུང་པོ་དང་། །ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དག་
དང་ནི། །ཁམས་གསུམ་པ་ལ་ཆགས་གནས་དང་། །སེམས་ནི་ཀྱན་

དུ་ཞུས་པ་དང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །དེ་
ལྟར་ལྟ་ལ་མངོན་ཞེན་དང་། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཚུད་པ་དང་། །དེ་དང་
འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི། །ཉི་ཤུ་གང་ལ་རྣམ་ཆད་པ། །དེ་ཡིས་ས་ནི་
བདུན་པ་ཐོབ། །

ཅས་པ་ལ། །འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བདག་གི་སྤྱོད་
དང་པོར་བྱས་ནས་སྤྱེ་མཆེད་གྱི་སྤྱིའི་བར་གྱི་ཆོག་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ལ་སོ་
སོར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྟོག་
ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཆད་པར་འཛིན་པ་དང་། རྟག་པར་
འཛིན་པ་དང་། མཆོན་མར་འཛིན་པ་དང་། རྒྱར་འཛིན་པ་དང་། བྱང་པོར་འཛིན་པ་
དང་། ཁམས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སྤྱེ་མཆེད་དུ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་སྟེ། བཅུ་གཅིག་གོ།
ཁམས་གསུམ་པ་ལ་ཆགས་གནས་དང་། །སེམས་ནི་ཀུན་དུ་ཞུས་པ་དང་། །ཞེས་
པ་ནི་ཁམས་གསུམ་དུ་གནས་པ་ལུས་གྱིས་སོ། །ཁམས་གསུམ་པ་ལ་ཆགས་པ་
ནི་ཡིད་གྱིས་སོ། །སེམས་ནི་ཀུན་དུ་ཞུས་པ་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་ཀའོ། །

དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །དེ་ལྟར་ལྟ་ལ་མངོན་ཞེན་
དང་། །ཞེས་པ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོས་སངས་རྒྱས་སུ་ལྟ་བ་ལ་མི་
བརྟེན་པ་དང་། ཆོས་སུ་ལྟ་བ་ལ་མི་བརྟེན་པ་དང་། དག་འདུན་དུ་ལྟ་བ་ལ་མི་བརྟེན་
པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་ལྟ་བ་ལ་མི་བརྟེན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་ཚུད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཚུད་པ་སྟེ་ཐེ་
ཆོམ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་དང་འགལ་བ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འགལ་

བཤོ། །དེ་ལྟར་ཉེས་པ་ཉི་ཤུ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སྟེ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
ཡོན་ཏན་ཉི་ཤུ་ཐམས་པ་གང་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེས་ནི་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་
སོང་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་ཉི་ཤུ་ཐམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱེད་པ་དེ་རྣམས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་གསུངས་པ།

རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་ཞེས་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་
དང་། །སྤྱིང་རྗེ་དང་ནི་རྣོ་མ་མེད་དང་། །ཆོས་མཉམ་ཉིད་དང་ཚུལ་
གཅིག་ཞེས། །མི་སྦྱེ་བ་དང་ཟད་ཞེས་དང་། །ཚུལ་རྣམས་རྣམ་པ་
གཅིག་ཏུ་སྟོན། །རྟོག་པ་ཀུན་དུ་འཛོམས་པ་དང་། །འདུ་ཞེས་ལྟ་དང་
ཉོན་མོངས་སྟོང་། །ཞི་གནས་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། །ལྷག་མཐོང་
ལ་ནི་མཁས་པ་དང་། །སེམས་དུལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །ཐོགས་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཞེས་དང་། །ཆགས་པའི་ས་མིན་གར་འདོད་པར། །ཞིང་
གཞན་དུ་ནི་མཉམ་འཁོད་དང་། །ཀུན་དུ་བདག་གི་ངོ་བོ་ནི། །སྟོན་པ་
ཉིད་དང་ཉི་ཤུའོ། །

ཞེས་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ཉི་ཤུའོ། །རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་
དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ཞེས་པའོ། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་
དག་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སྟར་བ་པོ་དང་། །ལེན་པ་པོ་དང་། །སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་
དངོས་པོ་རྣམས་ཏེ། །རང་རང་གི་སེམས་སུ་ཡང་བ་ཅམ་གྱིས་བདག་ཉིད་རྟོགས་
པའོ། །སྤྱིང་རྗེས་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའོ། །རྣོ་མ་མེད་
ཅེས་པ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པའོ། །ཆོས་མཉམ་ཉིད་

ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེས་མཉམ་ཞིང་
སྟོམས་པའོ། །

ཚུལ་གཅིག་ཅེས་ཞེས་པ་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པར་རྒྱས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རང་བཞིན་ནི་ཚུལ་གཅིག་ཅེས་པའོ། །མི་སྦྱེ་བ་དང་ཟད་ཤེས་དང་། །ཞེས་པ་
ནི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་མ་བསྐྱེད་པར་ཤེས་པ་དང་བརྟགས་པས་སྟོང་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱི་ཐབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པའོ། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་
སྟོན། །ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་གཅིག་གི་ཚུལ་དུ་སྟོན་
པའོ། །རྟོག་པ་ཀུན་དུ་འདྲིམས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྟོག་པ་ཡང་དག་པར་འདྲིམས་པའོ། །འདུ་ཤེས་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་སྟོང་། །ཞེས་པ་
ནི་མཆོན་མ་རྣམས་སྟོང་བ་དང་། །ལྟ་བུ་པོ་རྣམས་སྟོང་བ་དང་། །འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྟོང་བའོ། །ཞི་གནས་ངེས་པར་སེམས་པ་
དང་། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པའོ། །ལྷག་མཐོང་ལ་ནི་
མཁས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་ནི་ཤེས་རབ་པོ། །མཁས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་
དེ་ལ་མཁས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

སེམས་དུལ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཡོངས་སུ་ཞི་བའོ། །ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
སོ། །ཆགས་པའི་ས་མིན་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གནས་མ་ཡིན་
པའོ། །གར་འདོད་པར་ཞིང་གཞན་དུ་ནི་མཉམ་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ལ། །ཇི་ལྟར་འདོད་
པར་དུས་མཉམ་པར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞིང་དུ་འགྲོ་བའོ། །ཀུན་དུ་བདག་

གི་ངོ་བོ་ནི། །སྟོན་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པར་ཐམས་
ཅད་དུ་བདག་གི་ངོ་བོ་ཡང་སྟོན་པ་ཞེས་པ་འོ། །ཡོན་ཏན་ཉི་ཤུ་ཡོངས་སུ་རྗེ་གས་
ཤིང་སྟོན་དུ་གསུངས་པའི་སྟོན་ཉི་ཤུ་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་ས་བདུན་
པ་རིང་དུ་སོང་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། །མངོན་པར་ཤེས་པས་ཅེ་བ་
དང་། །སངས་རྒྱས་ཞིང་བཟང་བསྐྱབ་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་བརྟག་
ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བསྟེན། །དབང་པོ་ཤེས་དང་རྒྱལ་བ་ཡི། །ཞིང་སྤྱོད་
སྦྲུམ་ལྟར་གནས་དང་། །བསམས་བཞིན་སྲིད་པ་ལེན་པ་དང་། །ལས་
ནི་རྣམ་པ་འདི་བརྒྱད་བཤད། །

ཅེས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་འོ། །མངོན་པར་ཤེས་པས་ཅེ་བ་
དང་། །ཞེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་ཅེ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་
འབྱུལ་གྱིས་སོ། །མངོས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་སོ་སོར་གཞོམ་དུ་མེད་
པ་འོ། །སངས་རྒྱས་ཞིང་བཟང་སྐྱབ་པ་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པ་འོ། །ཡོངས་སུ་བརྟག་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བསྟེན། །ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་བྱས་པར་གྱུར་པ་འོ། །དེ་ཡོངས་སུ་བརྟག་
པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་གྲུས་པ་འོ། །

དབང་པོ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་མཆོག་དམན་

ཤེས་པ་འོ། །རྒྱལ་བའི་ཞིང་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནི་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པ་འོ། །སྤྱི་མ་ལུར་གནས་ཞེས་
པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱི་མ་ལུར་བྱུང་ཤེས་པ་འོ། །བསམས་བཞིན་སྲིད་པ་ལེན་པ་
དང་། ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ལྟ་བའི་སློ་མཛོན་དུ་སོང་བས་སྤྱི་བ་ལེན་
པ་སྟེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་འདི་ནམས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །

སྟོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་། །ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཤེས་
དང་། །སློབས་པ་ཚུ་བོ་ལྟ་བུ་དང་། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་དང་
ནི། །རིགས་དང་རུས་དང་ཆོ་འབྲང་དང་། །འཁོར་དང་སྤྱི་བ་དག་དང་
ནི། །ངེས་འབྱུང་བྱང་ཚུབ་ཤིང་ནམས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་སྤྱན་སྤྱུལ་
ཆོགས་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། སྟོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་ལམ་གྱི་དོན་
མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་པ་འོ། །ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཤེས་པ་ནི་ལྟ་ནམས་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འོ། །སློབས་པ་ཚུ་བོ་ལྟ་བུ་
དང་། ཞེས་པ་ནི་ཚུ་བོའི་རྒྱལ་ལུར་དངོས་པོ་སོ་སོ་ནམས་ལ་མི་བྱད་པའི་སློབས་
པ་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་པ་སྟེ། མཐའི་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་པ་ཞེས་པ་འདི་ནས་བཟུང་
ནས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱར་བར་བྱའོ། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་དང་ནི། ཞེས་པ་
ལ། སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟགས་པའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་
པ་འོ། །རིགས་དང་རུས་དང་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་བོ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་

རིགས་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་པའོ། །རྗེ་འུ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་རྩ་
སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་པའོ། །ཆོ་འབྲང་ཞེས་པ་ནི་ཉི་འུ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སྤྱེ་འབྲང་
པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཆོ་འབྲང་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་པའོ། །འཁོར་དང་ཞེས་པ་ནི་རང་
གི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་འཁོར་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་པའོ། །

སྤྱི་བ་ཞེས་པ་ནི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པར་སྤྱིས་པ་ནི་སྤྱི་བ་སྤྱན་སྤྱུལ་
ཆོགས་པའོ། །དེས་འབྲུང་བྱང་ཚུབ་ཤིང་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་པས་བསྐྱུལ་བའི་དེས་པར་འབྲུང་བ་སྟེ། དེས་འབྲུང་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་
པའོ། །ཡིད་བཞིན་ཀྱི་འོར་བུ་ལྟ་བུའི་ཤིང་ཨ་ལྷན་ཐ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
ཤིང་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་པའོ། །ཡོན་ཏན་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱི་ཆོགས་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་པའོ། །དངོས་པོ་
བཙུ་གཉིས་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ས་དགུ་བ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ཐོབ་པར་འགྱུར་
རོ། །འཆད་པར་འགྱུར་བས་དགུ་པོ་གང་རྣམས་ཀྱིས་ཆོགས་དེ་རྣམས་ཐམས་
ཅད་བསྒྲུམས་པ་ནི་ས་བཙུ་པའི་ཆོགས་ཡིན་ཞིང་། དོན་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་བས་དེའི་ཆོགས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །ས་བཙུ་བ་ནི་རང་
བཞིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།

ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། །གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་
པ། །དེ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས། །བཙུ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ས་དགུ་འདས་ནས་ཞེས་པ་ནི། །རིགས་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུ་

སྟེ། །དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་ས་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རིགས་ཅན་ནོ། །བརྒྱད་པའི་
ས་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སོ་སོར་ཞུགས་པའོ། །མཐོང་བའི་ས་ནི་
རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །

བསྐབས་པའི་ས་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་རྣམས་ཀྱིའོ། །འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ས་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་རྣམས་ཀྱིའོ། །བྲས་པས་བསྐྱང་བའི་ས་ནི་སོ་སོར་
ཞུགས་པ་གསུམ་ཀྱིའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའོ། །རང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། སྟོན་དུ་བརྗོད་པའི་ས་དགུ་པོ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་
སོ། །ས་དགུ་པོ་འདི་རྣམས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཡེ་ཤེས་གང་གིས་ཀྱུན་དུ་འོད་སངས་རྒྱས་པའི་སར་གནས་པར་འགྱུར་
བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱ་པའོ། །ས་རྣམས་
ཀྱི་ཆོག་གས་དག་བརྗོད་ནས། ད་ནི་གཉེན་པོའི་ཆོག་གས་རྣམས་བརྗོད་པར་བྱ་བས་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ།

མཐོང་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་དག་ལ། །གཞུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་
རྟོག་རྣམས། །ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
ཅེས་བྲ། །

ཞེས་པ་སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བཞིའི་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་སྐབས་བཞིའི་བྱེ་བྲག་
གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པའི་

ལམ་དག་གནས་སྐབས་བྱེ་བྲག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གསུངས་པ། གཟུང་བ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། གཉེན་
པོའི་དངོས་པོར་གནས་པ་སྟེ། གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་སོ། །གང་ཟག་རྩལ་གྱི་
རང་བཞིན་དང་། གང་ཟག་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། འཛིན་པའི་
རྣམ་རྟོག་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་
རྟོག་རྣམ་པ་བཞིའོ། །བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་
རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་པོ་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་དེ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བ་དང་སྤང་བའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

སྐབས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་བཞི་པ་གསུངས་པ།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་
དང་། །ཤིན་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། །རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་
འབྱུང་དང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་དུ། །ངེས་འབྱུང་ལམ་གྱི་
སྒྲིད་ཡུལ་ཙན། །རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི། །ངེས་འབྱུང་སྐབས་
པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཆེད་དུ་བྱ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབགས་པ་
མཚོག་གི་བདག་ཉིད་བྱེད་པའོ། །མཉམ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་རང་གསལ་བའི་བདག་

ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་པར་མཉམ་པའོ། །སེམས་
ཅན་དོན་ཞེས་པ་ནི་རི་སྒྲིབ་ནམ་མཁར་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་འགྲོ་བའི་
དོན་བྱེད་པའོ། །འབད་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཆེགས་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །ཞིན་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་གཉིས་ལ་
མཉམ་པའི་རང་བཞིན་ལ་གནས་པའི་ངེས་འབྱུང་ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་
ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་དོན་ཐོབ་པའོ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པའོ། །ངེས་འབྱུང་ལམ་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་ཅན་ཞེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་
དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུའི་བདག་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཆད་དུ་བྱ་བའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་།
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་
བ་དང་། ཆེགས་མེད་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཞིན་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
དང་། ཐོབ་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་དང་། ལམ་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་སྟེ། ཡུལ་ཀྱི་དབྱེ་བས་བསྒྲུབ་
པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་གསུངས་སོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
ཀྱི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ། །

སྐབས་གཉིས་པའི་འབྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།

དནི་ལམ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།

ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །འོད་གྱིས་ཚོག་ཚོག་པོར་མཛད་
དང་། །ཡུལ་ངེས་པ་དང་བྱབ་པ་དང་། །རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་
ལས། །

ཞེས་བ་སྟེ། ཚོག་ཚོག་པོར་མཛད་ཅེས་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྟོས་པའི་
ལྷའི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་འོད་མེད་པར་མཛད་པའོ། །འོད་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་སངས་
རྒྱུ་གྱི་སྒྲུའི་འོད་གྱིས་སོ། །དོན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ། རུང་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། རུང་བ་ནི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་སངས་རྒྱུ་
ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་དོ། །དེ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚོག་ཚོག་པོར་བྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །འཛིག་
རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་མཐོ་ཞིང་ཕྱལ་དུ་གྱུར་པའི་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཏེ། དེས་ན་
དེའི་རང་བཞིན་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་
པའི་དོན་ཏོ། །

ཡུལ་ངེས་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་སྐལ་
བ་དང་ལྡན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པའི་རིགས་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །བྱབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཞེ་བ་

བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཉིད་ལ་ངེས་པས་ན་དེ་མ་གཏོགས་པ་
གཞན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
པས་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའོ། །རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་དུ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བ་དང་ཉན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་རང་བཞིན་ནོ། །དེའི་ལས་ཞེས་པ་ནི་རི་སྲིད་ནམ་འཁོར་
བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལས་སོ། །

ལམ་ཤེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབའ་ཞིག་གི་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་འདིར་བསྟན་པར་མི་རིགས་སོ་སྟེན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ལ་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དག་པར་
བྱས་ཏེ་གོམས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གསུངས་པ།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་
གི། །རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒྲོ་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་
བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་
ཉིད་དང་། སྤོང་བ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཞི་བ་ཞེས་
པ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་ཏོ། །ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་ཀུན་འབྱུང་བ་ཉིད་དང་།
རྒྱ་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དང་། རྒྱུན་ཉིད་དང་། བད་དང་། འབྲས་དང་། རོལ་

མིག་དང་། མི་སྐྱུག་པ་ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བརྒྱད་དོ། །ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དག་ལ་གཞན་པ་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་
དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། ཞི་གནས་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་
བཞིའོ། །ཡང་དེ་དག་ལ་འཇིགས་པ་ཉིད་དང་། འཆོ་བ་ཉིད་དང་། འཕྲོན་པ་ཉིད་
དང་ཞེས་པ་སྟེ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་མོ། །

འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་བདག་ཉིད་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་
བྱལ་བ་ཉིད་དང་། ལྟོང་བ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་། ལྟོན་པ་མེད་པ་
ཉིད་དང་། མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་སྟེ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་
བདུན་ནོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལམ་ཉིད་དང་། རིག་པ་ཉིད་དང་། སྐྱབ་པ་ཉིད་
དང་། དེས་པར་འབྱེན་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཞི་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་
ཉན་ཐོས་རྣམས་སྤངས་ལས་འདས་པའི་ཁྱོད་ཁྱེར་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལམ་
མོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབུས་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ལ་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པའི་རང་
བཞིན་དུ་མི་དམིགས་ཤིང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ལམ་འདིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་བློར་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གཞན་
ལོགས་ཤིག་ཏུ་གསུངས་པ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབུས་ཡང་དག་པར་བྱ་སྟེ་
དེ་ལྟར་གསུངས་པ།

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པའི་
ཕྱིར། །སྟོང་བ་ཉིད་རྣམས་དབྱེར་མེད་པས། །བློ་བ་དེ་དག་མི་

དམིགས་པས། །ཅེ་མོར་གྱུར་བ་དག་ཏུ་འདོད། །དེ་ལ་རྟགས་
ལསོགས་ཚུལ་གྱིས། །གནས་བ་བཀག་པས་བཟོད་བ་རྣམས། །ས་
བཙུ་དག་ལས་བརྩམས་ནས་ནི། །མི་གནས་རྒྱས་པར་བསྟན་བ་
ཡིས། །ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བཤད་དེ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས། །མཐུན་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར། །

ཞེས་བ་སྟེ། །གཟུགས་ལ་སོགས་བ་སྤང་པོ་དེ་དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་།
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་བ་རྣམས་དབྱེར་མེད་བ་དག་བྱོད་ཏུ་འདོད་དོ། །དེ་
རྣམས་ཤེས་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་བ་མི་དམིགས་པས་ཅེ་མོར་གྱུར་པའོ། །དེ་
ལ་ཞེས་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་བ་ལ་རྟག་བ་དང་མི་རྟག་པར་གནས་བ་བཀག་
བ་ནི་བཟོད་པར་བཞེད་དོ། །ས་བཙུ་ཞེས་བ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་
བཙུ་དང་པོར་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངག་གི་ཆོགས་རྒྱས་པར་མི་གནས་
པར་བསྟན་བ་སྟེ། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་བརྟགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐམས་ཅད་
ཁས་ལྗང་དུ་མེད་པར་སྟོན་པའོ། །འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟགས་པའི་ཚུལ་ཅན་དུ་
མི་གནས་བ་དང་། །སོ་སོར་རིག་པའི་བདག་ཉིད་གསལ་བ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ལོ་ཞེས་
བ་འདི་དག་རི་ལྟར་ཤེས་སྟམ་བ་ལ་གསུངས་བ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཞེས་བ་སྟེ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་སྤང་པོ་དང་།

ཁམས་དང་། །སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པར་མ་གཟིགས་བ་ཉིད་
ཡིན་གྱི། །ཡང་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅམ་གྱིས་གཟིགས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །སངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔང་པོར་བྱས་བ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཀུན་རྫོབ་

དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཞན་བེམས་པོ་ལས་
ལོག་པ་ཆོག་པ་བཞུགས་སུ་མེད་པ་དེ་མ་གྲུབ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀུན་སྟོས་པ་མཛད་པས་
མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་མཆོག་གི་རྟོགས་པར་གསུངས་
སོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། །ཞེས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་རྣམ་པར་གཞག་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་
བསྟན་པ་འདོད་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སངས་
རྒྱས་ཉིད་བྱང་པར་དུ་གསུངས་པ།

རང་བྱང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། །གཞན་གྱིས་བསྟན་ཀྱང་མི་
དགོས་ལ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་
བརྗོད། །

ཅས་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གཞན་ལས་ཐོས་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ནི་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མི་སྟོས་པ་ཉིད་དེ་སྟོན་གོམས་
པར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་རྣམས་ལ་གཞན་
གྱིས་བསྟན་མི་དགོས་ཞེས་པ་ནི་བྱང་པར་འཕགས་པ་གཅིག་གོ། །ཉན་ཐོས་ནི་
ཆོག་གི་སྟོན་པ་གཞན་རྣམས་ལ་ཆོས་རྣམས་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །རང་སངས་
རྒྱས་ནི་ཆོག་མེད་པར་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རུས་པས་གཞན་
རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་གོ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཟབ་པ་འདིས་ནི་
བྱང་པར་འཕགས་པ་གཉིས་པའོ། །ཆོག་མེད་པར་ཆོས་རྣམས་བསྟན་པར་རི་ལྟར་

བྱས་ཞེས་དོགས་པ་ལ་གསུངས་པ།

གང་གང་དོན་ནི་གང་གང་ལ། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་ཉན་དེ་དང་། །དེ་ལ་སྦྱ་
མེད་ཀྱང་དོན་དེ། །དེ་ནི་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་སྦྱང་། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཆོག་གས་བཅད་འདིའི་དོན་ནི་གོ་སྟོང་། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་རྣམས་མངོན་པར་བསྟན་ནས། དེའི་ལམ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་གསུངས་པ།

གཟུང་བའི་རྟོག་པ་ཉམས་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མ་སྦྱངས་ཕྱིར་དང་
ནི། །རྟོན་གྱི་བསེ་རུ་ལྷ་ཕྱའི་ལམ། །ཡང་དག་བསྐྱུས་པར་ཤེས་པར་
བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། གཟུང་བའི་དོན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། འཛིན་པའི་དོན་གྱི་རྟོག་པ་
རིམ་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱངས་པ་དང་། མ་སྦྱངས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཐེག་པ་ས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པའི། བརྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། །རི་
ལྷར་གསུངས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
མོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བར་
རྟོགས་པར་བྱའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མ་སྐྱོན་པ་རི་ལྷ་བ་ཡིན་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ལྷ་ཕྱ་
གསུངས་པ།

བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། །སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཉོ་གྱུར་
པ། །རྩེ་མོར་གྱུར་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །འགྲིབ་པ་མེད་ལ་སོགས་
པས་སྟེ། །ནང་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་མི་

འཛིན་སྤྱིར་བཟོད་པ། །གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་བ་མེད་སོགས་ཀྱི། རྣམ་
པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་།

ཅེས་བ་སྟེ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཀྱན་
རྫོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེའི་མི་འགལ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོའི་
ཆོས་ཉིད་གསུངས་བ་སྟེ། །གཟུགས་བསྟན་པ་ལས་དེའི་རྣམ་པ་ནི་བོད་ཀྱི་རྟོགས་
པའོ། །བཏགས་པའི་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་
འཕེལ་བ་མེད་ཅིང་འབྲི་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ཅེ་མོར་གྱུར་པའི་རྟོགས་པའོ། །དེ་སྐད་
གསུངས་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ཤུ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་
རྣམས་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་བཟོད་པའི་རྟོགས་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་
པོ་རྣམས་སོ་སོར་མ་སྐྱེས་ཤིང་མི་འགག་པའི་ཚུལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་རྟོགས་
པའོ། །

འདི་ནས་གཟུང་སྟེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རེ་
ཞིག་མཐོང་བའི་ལམ་གསུངས་པ།

བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་རྣམ་བཞི་
ཡིས། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། །ཤན་ཡོན་བཅས་པ་འདི་
བཤད་དོ། །

ཞེས་བ་སྟེ། །བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་བཞི་སྟེ། སྤྱག་བསྐལ་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ལ་
རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཀྱན་

འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་
ཡང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་
མཐོང་ལམ་འདི་བརྗོད་པའོ། །ཕན་ཡོན་བཅས་པ་འདི་ཞེས་པ་ནི་མདོ་རྣམས་ལས་
ཕན་ཡོན་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དེ་འདིར་མདོར་བསྡུས་ནས་བརྗོད་ཅིས་པའི་དོན་
ཏོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྡན་སྟབས་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་
ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག །ཕན་ཚུན་རྟེན་པ་རྟེན་མེད་
ཕྱིར། །རྣམ་གྲངས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། །ཆེན་པོ་ཆད་མེད་ཉིད་དང་
བཅས། །དཔག་མེད་མཐའ་གཉིས་མེད་པ་དང་། །དེར་གནས་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ངེས་འཛིན་
དང་། །སྤང་མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། །བྱམས་ལ་སོགས་དང་
སྟོང་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ཀུན་
ཡོངས་བསྡུས་དང་། །ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀུན་སེལ། །ཟླ་ངན་འདས་
འཛིན་ཞི་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་ལ་སོགས། །སྟོག་
མི་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ། །རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། །བདག་
ཉིད་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་དག །འགོད་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
པ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོན་པ། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
ལ། །

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག །ཕན་ཚུན་རྟེན་དང་རྟེན་

མེད་ཕྱིར། །རྣམ་གྲངས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ། གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག་ཏེན་དང་བཏེན་པ་མེད་པས་དེའི་
བདག་ཉིད་དེ། དེ་བས་ན་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །

ཆེན་པོ་ཆད་མེད་ཉིད་དང་བཅས། །ཞེས་པ་ནི་ཆད་མེད་པ་དང་བཅས་པ་
དེས་འབྱུག་ཅེས་པས་ཆད་མེད་བཅས་ཏེ་ཆེན་པོ་དང་ཆད་མེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་
ཏོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་
ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པས་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆད་འདི་དག་ཅམ་མོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་
ཆད་གཟུང་དུ་མེད་པས་ཆད་མེད་པ་ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་
པའི་བཟོད་པའོ། །དཔག་མེད་མཐའ་ཉིད་མེད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ལ་མཐའ་ཉིད་ནི་
མཐའ་སྟེ། དཔག་པ་དང་མཐའ་དག་མེད་པ་ཞེས་དཔག་མེད་མཐའ་མེད་ཅེས་པའི་
དོན་ཏོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་སུ་བགྲང་བས་ཡོངས་སུ་གཅད་དུ་
མེད་པས་ན་དཔག་མེད་ཅེས་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའོ། །

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་མེད་པས་ན་མཐའ་མེད་ཅེས་པ་སྟེ།
ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་
ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཆིག་རྒྱུ་ལ་སྤྱར་བར་བྱའོ། །དེར་གནས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་
པ་ནི་དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ལ་གནས་པ་ཏེན་པ་སྟེ།
སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བཟླ་བར་བྱ། །ཞེས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །སྒྲང་

མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། །ཞེས་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲང་བར་མི་
བྱ་ཞིང་དོར་བར་མི་བྱའོ། །སོགས་པའི་སྐས་སོ་སོ་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་
སྟུ་ཤེས་པའི་བཟང་པོའོ། །

བྱམས་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་
སྙིངས་ཏེ་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སྟུ་ཤེས་པའོ། །སྙིང་ཉིད་ཐོབ་པ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་
སྙིང་པ་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་རྣམས་མཐོང་བ་སྟེ། འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པའོ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ངེས་འཛིན་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་
ཞིང་ཁམས་རྣམས་སྟུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུར་སྟོན་པ་
ནི་འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །རྣམ་པར་བྱང་ཀུན་ཤེས་པ་ལ་འདིར་ཡང་ངེས་
འཛིན་ཞེས་པ་གོང་མའི་སྐབས་དང་སྐྱུར་བ་སྟེ། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སྟུ་ཤེས་པའི་
བཟོད་པའོ། །ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀུན་སེལ། །ཞེས་པ་ལ་ཉམ་ང་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །ནད་ནི་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་དག་སེལ་བ་ནི་ཀུན་དུ་བསལ་
བ་ཞེས་པ་སྟེ། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སྟུ་ཤེས་པའོ། །སྤྱང་ན་འདས་འཛིན་ཞི་ཉིད་
དང་། །ཞེས་པ་ནི་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་ལ་སོགས། །ཞེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཞུགས་པའི་གནས་དག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤིན་དུ་ཡོངས་སྟུ་སྐྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །སོགས་པའི་
སྐས་ནི་དགོ་བ་རྣམས་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །སྟོག་མི་

གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུ་ལ་ལ་ནི། །བདག་ཉིད་གནས་ཏེ་
སེམས་ཅན་དག། །འགོད་དང་ཞེས་པ་ལ་སློག་གཙོད་པ་ལས་སྦྲར་ལྡོག་པ་དང་
པོར་བྱས་ནས་རྩི་སྤྱོད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བར་ལ་བདག་ཉིད་གནས་
ནས་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཉིད་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་ལ་རྩེས་
སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་
ཞེས་པ་ནི་ལམ་ལ་རྩེས་སུ་ཤེས་པ་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་བའི་ལམ་བཤད་དོ། །

བསྐྱོམ་པའི་ལམ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ལ། དེའི་བྱེད་པ་རྣམ་པ་དྲུག་མཛོད་ལས་
དང་པོར་གསུངས་པ་འདིས་ན་དེ་ལ། དེ་ཞིག་བྱེད་པ་ཉིད་གསུངས་པ། །

ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །འདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་
དང་། །གཞོད་པས་རྩི་བ་མེད་ཉིད་དང་། །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་མཆོད་
ཉིད། །

ཅེས་པ་ལ། ཀུན་ནས་ཞི་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་
འདུལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཞི་བའོ། །འདུད་ཅེས་པ་ནི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ལ་སོགས་པ་ལ་བྱུག་བྱེད་པའོ། །ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་ཞེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་
དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་ལྷག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་བཅོམ་པའོ། །གཞོད་པས་
རྩི་བ་མེད་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་གཞན་དག་གིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་
པས་སྦྱག་བསྐྱེད་མེད་པར་གྱུར་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རྫོགས་པའོ། །རྟེན་མཆོད་ཅེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་

བ་ལ་མྱོག་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་དེ་རྣམས་སུ་ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དང་མི་རྣམས་
ཀྱིས་མཆོད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། རྣམ་པ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་
བྱེད་པའམ་ལས་སོ། །

ད་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཟག་བ་དང་
བཅས་བ་དང་། ཟག་བ་མེད་པའི་ཆོས་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཟག་
བ་དང་བཅས་བ་ནི་མོས་བ་དང་། བསྐྱོ་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
བསྐྱོམ་པའི་ལམ་སོ། །དེ་རྣམས་ལ་མོས་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱོམ་པའི་
ལམ་གསུངས་པ།

མོས་བ་རང་གི་དོན་དང་ནི། །རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་དོན་
དང་། །རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །རྟུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
སྟེ། །སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །རྟུང་དུའི་རྟུང་སོགས་དབྱེ་བ་
ཡིས། །དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་དེ་ལྟར་ན། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་
འདོད། །

ཅས་པ་སྟེ། འདིར་གཞུང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་འདི་ལ་ཆེས་ལྷག་པར་ཡིད་ཆེས་བ་ནི་མོས་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་གི་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་ལ། རྟུང་དུ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ་ཞེས་པས་སྟེ། རྟུང་དུའི་རྟུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་
བས་དེ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། རྣམ་
པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །ཅས་པ་ནི་རྣམ་པ་འདིའི་ཚུལ་གྱིས་རབ་དུ་དབྱེ་

བའོ། །དེ་ལ་རང་གི་དོན་གྱི་ཚོས་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་དང་།
རྒྱུ་དུའི་འབྲིང་པོ་དང་། རྒྱུ་དུའི་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་གི་རྒྱུ་དུ་དང་། འབྲིང་གི་
འབྲིང་པོ་དང་། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་དང་། ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དུ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་
དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལྟར་རང་གཞན་ཉིད་གྱི་ཚོས་པ་དང་། གཞན་གྱི་
ཚོས་པ་དག་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཚོས་པའི་དབྱེ་བ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་ནོ། །

ཇི་ལྟར་བཞེན་དུ་གསུངས་པའི་ཚོས་པ་བསྐྱོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སྟོ་བར་བྱ་བའི་དབང་དུ་ཚོས་པ་ལ་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་སྟོད་
པར་བྱེད་དེ། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བསྟོད་པ་དང་བཀྱར་བ་དང་བསྐྱགས་པ་རྣམས་
གསུངས་པ།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །ཚོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་
ནི། །དགྲ་ཚན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་། །བཀྱར་བ་དང་ནི་
བསྐྱགས་པར་འདོད། །

ཅས་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་གང་ཞིག་ཚོས་པ་དེའི་ཚོས་པ་རྣམས་རྒྱུ་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་
བས་དགྲ་ཚན་གསུམ་གྱིས་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་གྱི་རྣམ་པར་ཇི་ལྟར་བྱེ་བ་དེ་ལྟར་
བསྟོད་པ་དག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བསྟོད་པ་ནི་བསྟོད་པ་ཙམ་མོ། །བཀྱར་
བ་ནི་འབྲིང་དུ་བསྟོད་པའོ། །བསྐྱགས་པ་ནི་ཆེར་བསྟོད་པའོ། །

བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གསུངས་པ།

ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་བྱུང་བར་ཅན། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་
ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆོད་ཉིད་དོ། །དཔེན་
དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོག་ཤ། །རང་བཞིན་བྲན་པའི་སྟོང་
ཡུལ་ཅན། །ཐབས་མཁས་མཆོད་མ་མེད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་དང་། །ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཆུང་དང་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །བསྟོར་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་སྟེ། །བསོད་
ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་ཉིད་དོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱང་པོ་ལས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱང་པོ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་འདིས་བྱུང་བར་དུ་
བྱེད་པས་བྱུང་བར་ཅན་ཏེ། དེས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་ནི་བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་ཡོངས་
སུ་བསྟོར་བའོ། །དེའི་བྱུང་བར་འདི་གང་གི་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ། དེ་ནི་ཞེས་པ་
སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །བྱེད་པ་མཆོག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུན་
མོང་དུ་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་
བསྟོར་བའི་མཆོད་ཉིད་དེ། བྱ་བའི་བྱུང་བར་གྱིས་བྱུང་བར་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་
བའོ། །དེ་ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན། །ཞེས་པ་ནི་བསོད་ནམས་གང་ཞིག་
ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་གང་ཞིག་ཏུ་དང་། སེམས་གང་གིས་དང་། བསྟོར་
བ་གང་གིས་དང་། སྟོར་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་གྱི་མཆོད་ཉིད་དུ་མེད་པས་མི་དམིགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟོར་འོ། །

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆོད་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ལ། རི་བཞིན་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟེ། དེས་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཡོངས་སུ་
བསྡོམས་པོ། །དབེན་དང་ཞེས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ནི་དབེན་དང་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པོ། །

སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོག་གས། །རང་བཞིན་དྲན་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་
ཅན། །ཞེས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་
དེའི་རང་བཞིན་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དྲན་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་གང་གིས་
ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོག་གས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲན་པའི་
སྦྱོང་ཡུལ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པོ། །ཐབས་བཅས་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མ་འདས་པས་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ནི་ཐབས་དང་བཅས་
པས་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པོ། །མཆན་མ་མེད་ཅེས་པ་ནི་མཆན་མར་མི་རྟོག་པས་
ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ནི་མཆན་མ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པོ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་ནས་ཡོངས་
སུ་བསྡོམས་པོ། །ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཞེས་པ་ལ། སྤྱིད་པའི་
དངོས་པོ་ལ་མ་ཆགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ནི་ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་
ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པོ། །

བསྡོམས་པ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་ཡོངས་
སུ་བསྡོམས་པོ། །བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་
གོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་
མོ། །མཆན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ནི་ཆུང་དུའོ། །མི་

དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ནི་འབྲིང་ངོ་། །གཞན་མ་ཡིན་
པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ནི་ཆེན་པོ་སྟེ། ཡོངས་སུ་
བསྟོ་བའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །

རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུངས་པ།

ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །དགོ་བའི་རྩ་ལ་ཡི་རང་
བ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་བྱེད་པ། །བསྟོ་བ་ཡིན་པར་འདིར་བཞིན་
དོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཐབས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་དམིགས་
པར་བྱ་ཞིང་མི་དམིགས་པར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དག་མི་དམིགས་པར་རྣམ་
པར་དག་པར་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐབས་ཅད་ལ་སོགས་པའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའོ། །མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྗེས་
སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་བསྟོ་བའི་ལམ་མོ། །

ད་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་བསྟོ་བའི་ལམ་བཞིན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དག་པའོ། །དེ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
གསུངས་པ།

དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །ཀུན་ལ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དང་། །ཆོས་

ནམས་དམིགས་པ་མེད་པར་ནི། །གཏོད་པར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། །

ཅེས་པ་སྟེ། རོ་བོ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནམས་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། །མཆོག་
ཅེས་པ་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་མ་གཏོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་
བ་འདིས་ན་མཆོག་གོ། །ཀུན་ལ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་
བྱེ་བྲག་ཏོགས་པས་རབ་དུ་སྦྱོང་བ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟེ། གཟུགས་གྱི་སྤང་པོ་
ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པས་སོ། །ཆོས་ནམས་དམིགས་པ་མེད་
པ་ནི། །ཞེས་པ་ལ་མི་དམིགས་པར་ནམ་པར་དག་པར་བྱས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དུ་རྣལ་
འབྱོར་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ནམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དོན་ཆེན་
ཞེས་པ་ལ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཏེ། འདིས་ན་དོན་ཆེན་ནི་བསྟོམ་
པའི་ལམ་སྟེ། དེའི་སྟོམ་པ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསྟོམ་པའི་ལམ་
མོ། །བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ཁས་ལེན་
པའི་རྩ་བ་ནི་མོས་པའོ། །མོས་པ་དེ་ཉིད་གང་གི་རྒྱ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལ་
གསུངས་པ།

སངས་རྒྱས་བསྟོན་དང་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་
ཡིན་པ། །འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན། །ཆོས་ཀྱིས་སོངས་པའི་རྒྱ་
དག་ནི། །བདུད་ཀྱི་ཐིབས་ཀྱིས་ནོན་པ་དང་། །ཟབ་མའི་ཆོས་ལ་མ་
མོས་དང་། །སྤང་པོ་ལ་སོགས་མངོན་ཞེན་དང་། །སྤྲིག་པའི་གྲོགས་
པོས་ཟིན་པའོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྟེན་ཅིང་བཀྱར་བ་དང་།
སྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་སྟེན་པ་བཅུ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་། ཐབས་ནི་
སངས་རྒྱས་ཉིད་འབྱུང་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་ཏེ། དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན་ནོ། །བདུད་ཀྱི་ཐེགས་ཀྱིས་ནོན་ཅིང་འཆེ་བ་དང་། ཟབ་
མོའི་ཆོས་ལ་མི་མོས་པ་དང་། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་མཛོན་པར་
ཞེན་པ་དང་། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོས་ཟེན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱིས་པོངས་པའི་རྒྱ་
ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟོམ་པའི་ལམ་གསུངས་པ།

འབྲས་བུ་དག་པ་གཞུགས་ལ་སོགས། །དག་པ་ཉིད་དེ་གང་གི་
ཕྱིར། །དེ་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་། །བཅད་དུ་མེད་པས་དག་པར་
བརྗོད། །

ཅས་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་
ཞིག་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ངེས་པར་གྲོལ་བ་དེ་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དག་པ་ཉིད་དོ། །གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་གང་ཞིག་དག་པ་ནི་དེ་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་དག་པ་དང་གཞུགས་
དག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་པ་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་གཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་
མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་དག་
པས་ན་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའོ། །གཅད་དུ་མེད་ཅེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་དག་པ་དང་།
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་པའི་དོན་ཏོ། །ཐུན་

མོང་གི་རྣམ་པར་དག་པའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་ནས་བྱེ་བྲག་རྣམས་གསུངས་པ།
ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། ཉམས་སྤྱིར་སློབ་མ་བསེ་རུ་
དང་། རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་དག་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་ཤིན་
རུ་བ། །

ཞེས་བ་སྟེ། འདོད་ཆགས་པའི་ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་སྤངས་བ་ལས་ཉོན་
ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ག་ཟུང་བའི་རྣམ་
པར་ཉོག་བ་སྤངས་བ་ལས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཐེག་བ་
གསུམ་ཐོབ་པར་བྱེད་བ་ལ་སྤྱི་བ་བ་སྤངས་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་
པར་དག་པའོ། །རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉོན་མོངས་བ་དང་
ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་བ་སྤངས་བ་ལས་ཤིན་རུ་སྟེ་སངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ས་དགུ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་།
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་བ་
བརྒྱད་དེ། དེ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་ས་དགུ་ལ་
བསྐྱོམ་པའི་ལམ་རྣམ་བ་དགུར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ།

ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ངི་མ་ཡི། གཉེན་པོའི་
སྟོན་ས་རྒྱུད་ཏུ་ཡི། རྒྱུད་ཏུ་ལ་སོགས་ལམ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བ་སྟེ་དག་པར་བྱེད་པས་ན་དག་པའོ། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་བ་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་བ་དགུའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ནི་རྒྱུད་ཏུའི་རྒྱུད་ཏུ་
ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་བ་དགུའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་

དག་པ་སྟེ་རི་ལྟར་འཛིན་ཏུ་བ་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

ལྷན་ཀ་དེ་ནི་སྤངས་པ་ཡིས། །ལམ་ནི་འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་
དག །མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི། །གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་
ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། འཇལ་བྱེད་དང་གཞལ་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་འཇལ་བྱེད་
ནི་འདྲིན་པའོ། །གཞལ་བྱ་ནི་གཟུང་བ་སྟེ། དེ་དག་གི་མཉམ་པ་ཉིད་ནི་གཅིག་ཏུ་
ཡང་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་ཡང་མེད་པས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཉམ་པའོ། །དེ་
དག་ཉིད་ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། རི་སྐད་གསུངས་
པའི་འཛིན་ཏུ་བའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཞེས་པས་འཛིན་ཏུ་དག་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་
ལྟར་འདས་སོ། །ལྷན་ཀ་དེ་ནི་སྤངས་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནི་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ཏུ་ལ་
སོགས་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ཏུ་ལ་སོགས་པའི་མི་མ་སྤྱན་པའི་
ཕྱོགས་ཉིད་ལའོ་ཞེས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པས་མི་མ་སྤྱན་པའི་ཕྱོགས་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ཏུ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་བ་ནི་
རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་གོས་ལ་ཞེན་པའི་བྱི་མ་སྤྱོད་དག་བཟུ་བ་ནི་ཁྱུས་མཁན་གྱི་
བཙོན་པ་ཆེན་པོས་སྤང་བར་རུས་སོ། །དེ་བས་ན་རི་ལྟར་གསུངས་པའི་རིམ་བར་
ཏོགས་པར་བྱའོ། །མདོན་པར་ཏོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས་སྐབས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

སྐབས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།

དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེའི་སྡེ་སྡོད་
ལས་བཤད་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་རྣམས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེ་
ལ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟ་བས་ན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།

ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ། །དུས་
རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་
འདོད། །

ཅེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་འདིར་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པའོ། །འདི་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དུས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པས་
ན་འཁོར་བ་དང་ཟྱ་དན་ལས་འདས་པ་དང་དབུས་སུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟ་བུར་ཁས་སྦྱང་བར་མི་བྱ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །ཚུ་རོལ་མིན་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་བ་ལའོ། །པ་
རོལ་མིན་ཞེས་པ་ནི་ཟྱ་དན་ལས་འདས་པའོ། །དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་ཞེས་པ་
ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སོ། །འདོད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་
འདོད་པའོ། །གང་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ། དུས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་
ཕྱིར། །ཞེས་པ་སྟེ། དུས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀུན་རང་གསལ་བའི་
བདག་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་དག་དངོས་

སུ་མངོན་དུ་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་དང་སྤངས་ལས་འདས་པ་
ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོན་ཏྲེ་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་
ཅི་སྟེ་མི་རྟོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ནས་ཅི་སྟེ་རྟོགས་ཞེས་སེམས་པ་ལ་
གསུངས་པ།

དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོན་ས། །ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་
སྟེ། །དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །ཡང་དག་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །

ཅས་པ་སྟེ། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོན་ས། །ཞེས་པ་ནི་ཕྱང་པོ་ལ་
སོགས་པ་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་དག་ཏུ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མཚན་
མར་འཇིན་པས་སོ། །གཟུང་བ་དང་འཇིན་པར་དམིགས་པས་ཐབས་མ་ཡིན་
ནོ། །ཐབས་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རིང་བ་
སྟེ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཀྱང་ངེས་པ་མ་སྐྱེས་
པའོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་གཟུང་བ་དང་
འཇིན་པ་བཀག་པའོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཀུན་དུ་ཉེ་བར་བརྗོད་དོ། །འདིས་ནི་ཉེ་བ་
དང་རིང་བ་དག་བཤད་དོ། །

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་ལ་སོགས་པའི་

ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་བདག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་ཤེས་པ་ནི་མི་མ་སྤུན་པའི་
ཕྱོགས་སོ། །དེ་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱས་པ་ཉིད་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་
སོ། །དུས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པ་ནི་མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས་
སོ། །འདི་ནི་འདས་པའོ། །འདི་ནི་མ་འོངས་པའོ། །འདི་ནི་ད་ལྟར་རོ་ཞེས་དབྱེ་བ་
ངེས་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་སོ། །སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་མི་མ་སྤུན་པའི་
ཕྱོགས་སོ། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་
ལ་ཆགས་པ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་སོ། །འདི་དག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མི་
མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

གཟུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། །དུས་གསུམ་རྟོགས་པའི་
ཆོས་རྣམས་དང་། །སྦྱིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་རྣམས་ལ། །སྦྱོང་
པའི་འདུ་ཤེས་མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས། །

ཞེས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་གང་
ཡིན་ཞེས་སེམས་པ་གསུངས་པ།

སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། །གཞན་དག་དེ་ལ་སྦྱོར་བྱེད་
པ། །དེ་ནི་ཆགས་པའི་མཐའ་འགོག་པས། །རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་
ཆགས་པ་སྤྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ངར་ཉིད་ཀྱང་ཀྱན་དུ་སྦྱོང་བ་དང་།
གཞན་དག་ཀྱང་དེ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་དང་། བདག་དང་བདག་གི་མེད་པར་
རྟོགས་པས་ངར་འཛིན་མེད་པ་ནི་ཆགས་པ་མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་སོ། །འདི་ཞེས་པའམ། འདི་ཉིད་ཅེས་པའི་
ཆགས་པ་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ང་རྒྱལ་མེད་པའོ། །ཆགས་པའི་
མཐའ་འགོག་པ་ནི་ཆགས་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་འགོག་པར་བྱེད་
པས་ན་འགོག་པའོ། །

གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆགས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་
ན་དེ་ལྟ་ན་ནི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་མཚོན་པ་བྱ་བ་དང་།
གྲུས་པ་བྱ་བ་དང་། རྒྱག་བྱ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མངོན་པར་ཆགས་
པ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སེམས་ན་བདེན་
ཏེ། སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུར་ཆགས་པ་སྤྲོ་མོ་འདི་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ཉིད་དོ་ཞེས་པ་འདི་ལ་སྐྱག་པར་མི་བྱའོ། །ཆགས་པ་སྤྲོ་མོ་འདི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །དཔེན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཟབ་ཉིད། །

ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཟབ་པ་ནི་གཟུང་བ་
དང་འཇིན་པས་སྟོང་པའི་ཡུལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བརྟགས་
པའི་ཆོགས་ཏེ། བདེན་པ་མེད་པའོ། །དེས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེར་
ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ན་ཆགས་པ་སྤྲོ་མོ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཆགས་པ་སྤྲོ་མོ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྟོང་ཞེས་སེམས་པ་ལ་གསུངས་པ།
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །

ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད། །

ཅེས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ནི་ལྟར་རྟོགས་པར་དགའ་
ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡིས། །དེ་ནི་རྟོགས་པར་དགའ་བར་
བཤད། །

ཅེས་པ་སྟེ། མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བྱའམ་མཐོང་བྱེད་དོ། །སོགས་པའི་སྒྲས་
བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ། །དེ་བཀག་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་སྟོང་བ་ཉིད་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་དགའ་བར་བརྗོད་
དོ། །དེས་ན་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་བྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་
པོ། །ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་དངོས་པོར་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་དེ་ནི་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མི་ཤེས་བྱིར། །དེ་ནི་བསམ་མི་བྲབ་པར་
འདོད། །

ཅེས་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པར་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་
སོགས་པ་ནས་གཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདེས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་
བདག་ཉིད་ཏུ་འདུས་ཏེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་དང་བཅས་པར་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པར་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་
གཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྟོག་པ་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་སོ། །མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་དང་
གཉེན་པོའི་ཚྭ་གས་དག་གིས་ཉེ་བར་བསྐྱ་བ་གསུངས་པ།

དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །མི་མ་སྤྱན་སྤྱོད་གས་དང་གཉིན་པོ་
དག །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ། །རི་སྐད་བཤད་པ་འདི་ཤེས་བྱ། །

ཞེས་བ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དག་གིས་རི་སྐད་གསུངས་པའི་རིམ་པས་མི་མ་སྤྱན་པའི་སྤྱོད་གས་
དང་གཉིན་པོའི་སྤྱོད་གས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རི་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཀུན་དུ་སྤྱད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
གསུངས་པ།

གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། །དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་
རྫོགས་དང་། །དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་ལ། །སྦྱོར་བ་བཀག་པས་
སྦྱོད་པ་ནི། །མི་འགྱུར་བྱེད་པོ་མེད་ཉིད་དང་། །སྦྱོར་བ་བཀག་པ་རྣམ་
གསུམ་དང་། །སྐལ་བ་རི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས། །དེ་ནི་འབྲས་བུ་
ཡོད་འདོད་དང་། །གཞན་ལ་རག་ལས་མིན་གང་དང་། །ཤེས་བྱེད་
རྣམ་བདུན་སྣང་བ་ལ། །

ཞེས་བ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་
བ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཐར་ཐུག་པའོ། །དེ་མི་རྟག་སོགས་ཞེས་
པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་
བའོ། །དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང་། །ཞེས་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མ་
རྫོགས་པ་དང་རབ་ཏུ་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་ལ། །ཞེས་

པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དེ་ལ་གསུངས་པའི་ཡུལ་
 རྣམ་པ་བཞི་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བརྒྱད་
 ལའོ། །སྦྱོར་བ་བཀག་པས་སྦྱོད་པ་ནི་ཞེས་པ་ལ། སྦྱོད་པ་ནི་ཉམས་སུ་སྦྱང་
 བའོ། །སྦྱོར་བ་ནི་རྟོགས་པའོ། །དེའི་དགག་པ་ནི་དེ་དག་སྦྱོར་བ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་མེད་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའོ། །

དེའི་འབྲུགས་ཀྱིས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་
 པ་ཉིད་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་སྟེ། དེའི་སྡེ་སྡོད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འགྱུར་བར་སྦྱོ་འདོགས་པར་མི་བྱེད་པའོ། །བྱེད་པོ་མེད་
 ཉིད་ཅེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཡང་བྱེད་པ་པོར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་
 པའོ། །སྦྱོར་བ་དཀའ་བ་རྣམ་གསུམ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
 རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གོ་ཆའི་དཀའ་སྦྱོད་དང་། འབྲུག་པའི་དཀའ་སྦྱོད་དང་།
 རྟོན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པའི་དཀའ་སྦྱོད་དོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་འདོད་
 དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དཀའ་བ་སྦྱོད་པ་ནི་
 འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཐོབ་
 པར་བྱེད་པའོ། །གཞན་ལ་རག་ལས་མིན་གང་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་སྟེ།
 གཞན་ལས་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་པ་འདིས་སོ། །

ཤེས་བྱེད་རྣམ་བཟུན་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་ལམ་དང་། སྦྱ་མ་
 དང་། སྟེག་རྒྱ་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། རི་ཟའི་གྲོང་སྲེར་དང་། སྦྱ་བརྟན་དང་།

སྤྱུལ་བ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ། རྣམ་བདུན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་། གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་འགྱུར་བར་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གོ་ཆའི་དཀའ་སྒྲོང་གི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་།
སངས་རྒྱུ་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པའི་དཀའ་སྒྲོང་
ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐིན་ལས་ཀྱི་དོན་དུ་འདུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ན་ཐིན་ལས་ཀྱི་དཀའ་སྒྲོང་གི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། །དེས་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
རབ་ཏུ་སྒློར་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། །རང་
ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་རབ་
ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་། རི་སྐད་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་བདུན་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཞེས་པ་
སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆགས་པ་མེད་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་རྣམ་པ་བརྟུ་
གཉིས་སོ། །

མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཞེས་པས་མཉམ་པ་
ཉིད་གསུངས་པ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་རྫོམ་མེད་པ། །རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་
ཉིད། །

ཅེས་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་
ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བས་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་པར་འབྲེལ་རྟོ། །གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞན་དང་
གཞན་དུ་རྣམ་པར་མི་འབྱེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བདག་གིས་རྟོགས་
ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། རྫོམ་མེད་བཞིའི་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བས་
མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །

རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་བཟོད་ནས་མཐོང་བའི་ལམ་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ།

སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་
དང་། །བཟོད་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་བདག་ཉིད་འདི། །ཀུན་ཤེས་ཚུལ་ལ་
མཐོང་བའི་ལམ། །

ཞེས་པ་སྟེ། བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་
དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྐྱད་ཅིག་མ་
བརྒྱ་དུག་གི་བདག་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཐོང་བའི་
ལམ་མོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དུག་པོ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་
གསུངས་པ།

གཟུགས་ཏྲག་མ་ཡིན་མི་ཏྲག་མིན། །མཐའ་ལས་འདས་དང་རྣམ་དག་
 དང་། །མ་སྐྱེས་མ་འགགས་ལ་སོགས་དང་། །མཁའ་འབྲེལ་གས་པ་
 སྤངས་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་འཛིན་ལས་གྲོལ་བ་དང་། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 བཟོད་མེད་དང་། །གང་ཕྱིར་འདི་དོན་བཟོད་པ་ཡིས། །གཞན་ལ་སྦྱིན་
 དུ་མེད་པ་དང་། །དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །འིན་ཏུ་རྣམ་
 དག་ནད་མི་འབྱུང་། །ངན་སོང་ཆད་དང་འབྲས་བུ་ནི། །མངོན་དུ་བྱ་
 ལ་མི་རྟོག་ཉིད། །མཚན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་དང་། །དངོས་དང་མིང་
 དང་གཉིས་པོ་ལ། །ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི། །ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་
 ཅིག་ལ། །

ཞེས་པ་སྟེ། གཟུགས་ཏྲག་མ་ཡིན་མི་ཏྲག་མིན། །ཞེས་པ་ནི། གཟུགས་དང་
 ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་
 རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཞིང་བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏྲག་
 པ་མ་ཡིན་ཞིང་མི་ཏྲག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
 བཟོད་པའོ། །མཐའ་ལས་འདས་དང་ཞེས་པ་ནི་བརྟགས་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བས་ཏྲག་
 པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་ཞེས་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་
 པའོ། །རྣམ་དག་དང་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
 དག་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །

མ་སྐྱེས་མ་འགགས་ལ་སོགས་དང་། །ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་

འགགས་པ་དང་། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་ནི་
སྤྱག་བསྐལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལོ། །མཁའ་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་འོད་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ཞེས་པ་གུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་ལོ། །ཆགས་པ་སྤངས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལྟར་གོས་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་གུན་
འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལོ། །

ཡོངས་སུ་འཛིན་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ནམ་མཁའ་ལྟར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་གུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལོ། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་གསལ་བས་བརྗོད་
དུ་མེད་པ་སྟེ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དུ་མེད་པ་ཞེས་གུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་
པ་ལོ། །བརྗོད་པ་ཡིས་ཞེས་པ་དང་གྲོལ་བ་ཞེས་པ་སྦྱར་ཏེ། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་
རྗོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་གྲོལ་བ་ལོ། །ཅི་སྟེ་
ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ། གང་སྤྱིར་འདི་དོན་རྗོད་པའི་རྒྱས་གཞན་དག་ལ་ཐོབ་པ་
མེད་པ་དེས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་རྒྱར་མེད་ཅེས་པ་
འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལོ། །

དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ནི་འགོག་པ་ལ་ཆོས་

ཤེས་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ཅེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་དུ་བྱི་མའི་ཞད་ཅམ་ཡང་མེད་པས་ན་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་སྟེ། འགོག་པ་ལ་རྗེས་
 སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །ནད་མི་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཤིན་
 ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་ནད་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་ཏེ། འགོག་པ་ལ་
 རྗེས་སུ་ཤེས་པའོ། །

ངན་སོང་ཆད་དང་ཞེས་པ་ལ། ངན་སོང་རྣམས་ཆད་པ་ནི་ངན་འགྲོ་ལས་
 འདས་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་མོས་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་ངན་སོང་ཆད་པར་འབྱུང་ཏེ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །མི་
 རྟོག་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཟད་པ་
 སྟེ། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་
 མོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། །མཆོན་
 མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་དང་། །ཞེས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་
 རྣམས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་དོན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་མ་རྣམས་ཡོངས་སུ་
 སློང་བ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །དངོས་དང་མིང་དང་
 གཉིས་པོ་ལ། །ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི། །ཞེས་པ་ལ། དངོས་ཞེས་པ་ནི་བརྗོད་
 བར་བྱ་བ་སྟེ། དོན་གྱི་དངོས་པོའོ། །

མིང་ཞེས་པ་ནི་དེ་རྗེས་བྱེད་དེ་ཆོག་གོ། །གཉིས་པོ་ཞེས་པ་ནི་གཟུང་བ་དང་
 འཛིན་པ་དག་གོ། །ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་གང་གིས་ཤེས་
 པའི་དོན་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པའོ། །དང་ཡིག་ནི་སྤྱད་པ་སྟེ། བརྗོད་པར་བྱ་བ་

དང་། རྫོང་པར་བྱེད་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་
ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ། །ཞེས་པའོ། །འདི་
རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་འདིའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
བདག་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་དོ། །ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་ནི་བྱ་སྟེ།
མངོན་ཏུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་མ་བསྟན་ཏོ། །ཀྱན་
མཐུན་རྣམ་པ་གསུམ་རྒྱས་པའི་ཆུ་ལ་གྱིས་བསྟན་ནས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
གསུངས་པ།

དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། །ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་རྣམ་གསུམ་
པོ། །འདིས་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དག །རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་
བསྟན་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། རི་སྐྱད་གསུངས་པའི་རིགས་པས་འདི་དང་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའོ། །ཡང་འདི་ཞེས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པའོ། །ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་
ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་སྟེ། ལེ་ཏུ་གསུམ་རྫོགས་པར་བསྟན་པའོ། །མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་བྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གསུམ་
པའི་འགྲེལ་པའོ། །

སྐབས་བཞི་བའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།

ཀུན་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་དབང་དུ་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡང་
དངོས་སོ་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་བསྐྱུས་ནས། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་པ་གསུམ་
བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་པས་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུངས་པ།

གཞི་དང་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ཡི། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཆན་ཉིད་དོ། །ཀུན་
མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་སྟེ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །

ཅེས་པ་སྟེ། གཞི་དང་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་བདེན་
པ་བཞི་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་གང་ཞིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བྱ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་མཆན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་མཆན་
མའོ། །ཀུན་མཁྱེན་རྣམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེའི་རྣམ་པ་ཡང་
གསུམ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གསུངས་པ།

མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་གཟུང་སྟེ། །མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་
བར། །བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བཞི་དང་། །ལམ་ལ་དེ་ནི་བཙོ་ལྟར་བཤད། །

ཅེས་པ་སྟེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་གཟུང་སྟེ་ངི་སྟེ་མི་གཡོ་བའི་པ་རོལ་དུ་
སྟོན་པའོ་ཞེས་པའི་བར་རྣམ་པ་ནི་ཤུ་ཅ་བདུན་ཏེ། སྟུག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཀུན་
འགྱུར་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་བཞི་བཞིའོ། །སྟུག་མ་བཙོ་ལྟེ་ལམ་

གྱི་བདེན་པ་ལོ། །དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དབེན་པ་ཉིད་དང་། གྲུག་གཉེར་མེད་པ་ཉིད་དེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །

གྲུག་འབྱུང་ལ་གནས་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་མཁའ་མེད་པ་ཉིད་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྣོ་མ་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་སྟེ་བཞིའོ། །འགོག་པ་ལ་འོང་བ་མེད་པ་ཉིད་བསྐྱར་མེད་པ་དང་། ཟད་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ལམ་ལ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་པོ་མེད་པ་དང་། འཕོ་བ་མེད་པ་དང་། ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། མི་ལམ་དང་། སྐྱ་བརྟན་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། སྐྱ་མ་དང་། གྲུག་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་པ་པོས་པ་དང་། ང་རྒྱལ་མེད་པ་དང་། གཡོ་བ་མེད་པ་དང་། མི་ལམ་སྟེ་བཅོ་ལྔའོ། །སྤྱིར་བསྟོམས་ན་ནི་ཕུ་ཅ་བདུན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ལོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ།

རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། །འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན། །དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་ནི། །ལྷ་དང་བརྟ་བྱག་ཅེས་གྲགས་སོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་ནི་གྲུག་འབྱུང་ངོ་། །འདིར་གྲུག་འབྱུང་ཐོག་མར་གསུངས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་ཐབས་སྤྱུ་རྒྱར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནའོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་དང་འགོག་པ་བྱིས་གསུངས་པ་ནི་འབྲས་བུར་རྒྱར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་རིམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་དང་། བདུན་དང་། ལྷ་དང་། བརྟ་བྱག་ཏུ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལོ། །དེ་ལ་གྲུག་འབྱུང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གནས་པ་མེད་པ་

དང་། ཞི་བ་དང་། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཏི་སྤྱག་མེད་
པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། བདེན་པ་མེད་པ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། ལམ་ལ་ཆད་
མེད་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བ་དང་། སོ་སོ་བ་མེད་པ་དང་།
གཞན་ལ་རག་ཏུ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་མེད་པ་
དང་། གོ་སྐབས་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་བདུན་ནོ། །

སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
བདག་མེད་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྔ་ལོ། །འགོག་པ་ལ་ནང་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་
མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། སྤྱིར་བསྟོམས་ན་རྣམ་པ་
སུམ་ཅུ་ཅ་དྲུག་གོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་
གསུངས་པ། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་གྱི་བྲག་གིས། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་མཐུན་
པར། །

དཔལ་པ་ཉིད་གཞག་ནས་གཟུང་སྟེ། །ཐ་མ་སངས་རྒྱས་ཉིད་རྣམ་
པར། །སྟོབ་མ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་

རིམ་བཞིན་ཏེ། །སུམ་ཅུ་བདུན་དང་སུམ་ཅུ་བཞི། །སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་
དག་ཏུ་བཞིན། །

ཅེས་བ་སྟེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་བ་རྣམས་
པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་སྟེ། ཀུན་མཐུན་གསུམ་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པའི་ལམ་
གྱི་གངས་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སུམ་ཅུ་ཅ་
དགུར་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་ལུས་ཟན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། ཆོར་བ་ཟན་པ་ཉེ་བར་
གཞག་པ་དང་། སེམས་ཟན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། ཆོས་ཟན་པ་ཉེ་བར་གཞག་
པ་སྟེ། ཟན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞིའོ། །སྟོན་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་
སྟོང་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་
ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་འཕེལ་བར་
བྱེད་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་སྟོང་བ་བཞི་རྣམས་སོ། །འདུན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་།
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། དཔྱེད་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་སྟེ། རྩ་འགྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །དད་པའི་དབང་པོ་དང་།
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཟན་པའི་དབང་པོ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་
པོ་དང་། ཞེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་རྣམས་སོ། །

འདི་རྣམས་ཉིད་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་བཞི་བས་ན་དད་པའི་སྟོབས་
དང་། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། ཟན་པའི་སྟོབས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
སྟོབས་དང་། ཞེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་དང་ལྟ་པོ་རྣམས་སོ། །ཟན་པ་ཡང་དག་བྱང་

ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཚེས་རབ་ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གྱི་
ཡན་ལག་དང་། བཙུན་འབྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། དགའ་བ་
ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། འེན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གྱི་
ཡན་ལག་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། བཏང་སྟོམས་
ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་དང་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་
ཙོ། །

ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ངག་
དང་། ཡང་དག་པའི་ལས་གྱི་མཐའ་དང་། ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་དང་། ཡང་དག་
པའི་རྩོལ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་བྲན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་
བ་སྟེ། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དོ། །འདི་ནམས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ནམ་པ་སྤྲུལ་ཅུ་ཅ་བདུན་ཏེ་སྟོབ་མ་ནམས་གྱི་ལོ། །སྟོང་བ་ཉིད་
དང་། མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་སྟེ་ནམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ་དང་།
གཟུགས་ཅན་ནམས་ལ་གཟུགས་སུ་ལྟ་བུ་ནི་ནམ་པར་ཐར་པ་དང་པོ་ལོ། །ནང་
གཟུགས་ཅན་གྱི་མཆན་མ་ལ་སྤྱིའི་གཟུགས་སུ་ལྟ་བུ་ནི་ནམ་པར་ཐར་པ་གཉིས་
པ་ལོ། །སྤྱུག་པའི་ནམ་པར་ཐར་པ་ལུས་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་གནས་པ་ནི་ནམ་
པར་ཐར་པ་གསུམ་པ་ལོ། །

འདིར་ལུས་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཞེས་པར་རྟོགས་པར་
བྱལོ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་དང་། ནམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་
དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མེན་གྱི་སྟེ་

མཆེད་དང་། འདྲ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་དག་འགོག་པ་སྟེ་ལྔ་དང་། སྤར་གྱི་གསུམ་དང་
བསྟོམས་པས་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དོ། །

བསམ་གཏན་དང་ཐོ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་
དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་།
འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་
འདྲུག་པ་སྟེ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འདྲུག་པ་དགའོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་
བ་དང་། གུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་སྟེ་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་དང་།
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་བཅུ་པོ་རྣམས་ཏེ། རྣམ་པ་སྤྱུལ་ཅུ་ཙུ་བཞི་པོ་
ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱིའོ། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྦྱིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་།
འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་།

དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ཐམས་
ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་
པར་བྱང་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་སྟོབས་
དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་
སྟོབས་ཏེ་བཅུ་པོ་རྣམས་སོ། །མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་། ཟག་
པ་རྣམས་ཟད་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་། བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མི་

འཇིགས་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཇིགས་པ་བཞི་
རྣམས་སོ། །

ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། རོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
དང་། དེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། སློབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་
པར་རིག་པ་སྟེ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའོ། །འབྲུལ་པ་མི་མངའ་བ་དང་།
ཅ་ཅ་མི་མངའ་བ་དང་། བླ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། སེམས་མཉམ་པར་མ་
བཞག་པ་མི་མངའ་བ་དང་། འདྲ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་མི་མངའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་བཏང་སྟོམས་སྲུ་གཞག་པ་མི་མངའ་བ་དང་། འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་
མངའ་བ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། བླ་བ་ཉམས་པ་མི་
མངའ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མི་
མངའ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམས་
ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ངག་གི་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་།
ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འདས་པ་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་མ་
ཉམས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་མ་ཉམས་པའི་ཡེ་
ཤེས་དང་། ད་ལྟར་བ་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་མ་ཉམས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེན་བརྒྱུད་དོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཙོ་ར་རང་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་མཛོད་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་པ་སྟེ། ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་པ་དག་སུམ་ཅུ་ཙུང་གྲུའོ། །དེ་ལྟར་

ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་ནོ། །ལམ་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་གྱོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་
དང་། སུམ་ཅུ་ཙ་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་ཙ་དགུ་ཞེས་པ་སྟེ་བཅུ་ལྷག་པའི་
བརྒྱའོ། །ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ན་བདུན་ཅུ་ཙ་གསུམ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ཐམ་
པའི་རྣམ་པ་རྣམས་སོ། །

རྣམ་པ་དག་གསུངས་ནས། དེ་ནི་རི་ལྷོ་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་མདོར་བསྟན་པ་དེ་
རྣམས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བཙུམ་ལྷན་འདས་མ་ཡང་ཤེས་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་ཉི་ཤུ་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡང་སྐྱོར་བ་ཤི་ཉིད་ལས་འགྱུར་
ཏེ། དེ་བས་ན་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཆེད་པར་དཀའ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
གསུངས་པ།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བཀུར་སྟེ་བྱས། །དེ་ལས་དགེ་བའི་ཙ་བ་
བསྐྱུན། །དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་མགོན་བཅས་པ། །འདི་ཉན་པ་ཡི་སྟོད་
ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་ཀུན་འཛི་དང་། །སྦྱིན་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་སོགས་སྟོད་པས། །ལེན་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི། །སྟོད་
དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། དེས་ངེས་པར་བདག་ཉིད་ཆོས་ཉན་པ་པོ་གང་གིས་སྟོན་དུ་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་
སོགས་པ་བྱས་པས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ནི་ཆགས་པ་

དང་ཞེ་སྒྲིང་དང་གཉི་ཟུག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་དག་བའི་ཙྰ
 བ་བསྐྱེད་པས་ན། དག་བའི་བཞེས་གཉིན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་སོགས་
 བ་བཞི་པོ་རྣམས་ཉིད་གྱིས་འདི་ཉན་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་ཞིང་སྟོད་ཡིན་གྱི་གཞན་
 བེ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གང་གིས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལན་མང་དུ་
 བཀྱར་སྟེ་བྱས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་བྲིས་པ་དང་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་
 བྱིན་པ་དུག་དང་བཅས་པ་ལ་ལེགས་པར་གོམས་པར་བྱས་ན་དེ་དག་ཉིད་ལེན་པ་
 དང་འཛིན་པ་དང་དོན་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་ཆོགས་
 བཅད་དག་གི་དོན་ཏོ། །དེ་ནི་རབ་དུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་
 ཕྱིར། །དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར། །དེ་རྣམས་གཉིང་དཔག་དཀའ་
 བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་ཆད་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཆོགས་ཆེན་ཡུལ་རིང་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ལུང་བསྟན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། །དེས་འབྱུང་
 བར་ཆད་མེད་བཅས་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཉི་དང་ཐུར་བ་དང་། །གཞན་
 དོན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་ཕྱིར། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་
 མཐོང་། །གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱབ་མི་མཐོང་། །གཟུགས་
 སོགས་དེ་ཡི་མཚན་མ་དང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་རྣམ་མི་རྟོག་ །འབྲས་བུ་
 རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་དང་། །དེ་ནི་དག་པ་མཚམས་དང་བཅས། །

ཞེས་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཁས་མི་ལེན་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་

གནས་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། །དེ་ལ་སྒྱུར་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བཀག་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་བཀག་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། །དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། ཟབ་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། །

དེ་རྣམས་གཏིང་དབག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཏིང་དབག་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ནི་གཏིང་དབག་དཀའ་སྟེ་གཏིང་དབག་དཀའ་བའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། །དེ་དག་ཆད་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ནི་ཆད་མེད་པ་སྟེ་ཆད་མེད་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། །ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་དེས་སྒྱུ་བ་བྱས་པའི་སྒྲིག་པ་རྣམས་དག་པ་ནི་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡུན་རིང་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་གིས་རྟོགས་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། །ལུང་བསྟན་ཞེས་པ་ནི་གང་གིས་འདི་ལྟ་བུའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཐོས་ནས་མི་སྒྲག་ཅིང་རི་ལྟར་རུས་པ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་འབྱུག་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྗེས་ལ་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ལུང་བསྟན་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པའི་སྒྱུར་བའོ། །

ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཅས་པ་ནི་གང་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འདི་དག་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། རི་སྤྱིད་དུ་དོན་འདི་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་

བའོ། །ངེས་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་གང་ཞིག་འདི་ལྟ་བུའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཐོབ་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་རི་སྤྲོད་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ནི་བྱ་དཀའ་བའི་མཐའ་ལས་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའོ། །

བར་ཆད་མེད་བཅས་ཞེས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་བཅས་པར་འདུག་པ་
སྟེ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་
དོན་ཏོ། །གང་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་དེས་བར་
ཆད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་ཅེས་པ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་པའི་
རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའོ། །བྱང་ཆུབ་ཉི་དང་ཞེས་པ་ནི་གང་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་
ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཐོབ་པ་དེས་ཉི་བ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཐོབ་
ཅེས་པ་སྟེ། ཉི་བར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའོ། །ལྷུང་བ་ཞེས་པ་
ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཞེས་པ་དང་སྦྱར་ཏེ་གང་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལྟ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཐོབ་པ་དེས་ལུན་རིང་པོ་མ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་
སྟེ། ལྷུང་བར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའོ། །

གཞན་དོན་ཞེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྣམ་
པ་དུ་མའི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ་འདུག་ཅེས་པ་སྟེ།
གཞན་དོན་གྱི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའོ། །འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྦྱོད་པ་འདི་ལ་གང་གིས་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པར་མ་མཐོང་བ་དེ་ནི་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་
མེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའོ། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་། །ཞེས་པ་ནི་

གང་ཞིག་གཟུགས་ནས་ངེ་སྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བར་དུ་ཆོས་ཞེས་པ་དེ་ནི་
 རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཆོས་མིན་ཞེས་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་
 མིན་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། །གཟུགས་སོགས་བསམ་
 མི་བྱུང་མི་མཐོང་། །ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་
 ནས་ངེ་སྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བར་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་མི་
 མཐོང་བ་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། །

གཟུགས་སོགས་དེ་ཡི་མཚན་མ་དང་། །དེ་ཡི་ངོ་ཐོར་རྣམས་མི་རྟོག་ །ཅེས་
 པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་ངེ་སྲིད་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་བར་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་རབ་ཏུ་
 སྒྱུར་བའོ། །འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་གྱིད་དང་། །ཞེས་པ་ལ། འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་
 བྱི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་ངེ་སྲིད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་བར་དུ་འོ། །དེ་
 སྟེར་བ་ནི་བཙུག་པ་ལྟ་བུ་འདས་མ་སྟེ་འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་གྱིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་
 བའོ། །དག་པ་ཞེས་པ་ལ། དག་པའི་ཕྱང་པོ་ནི་བཙུག་པ་ལྟ་བུ་འདས་མ་སྟེ། གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་དག་པ་ནས་ངེ་སྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བར་དུ་བྱེད་དེ། རྣམ་
 པར་དག་པའི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། །མཚམས་དང་བཅས་ཞེས་པ་ནི་སྦྱེས་བུའི་དོན་
 མཚོག་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཙུག་པ་ལྟ་བུ་འདས་མ་ནི་བར་དུ་གཅོད་པ་མང་བ་སྟེ།
 དེས་ན་ལོ་གཅིག་གི་བར་གྱིས་རྫོགས་པ་ནི་བཟང་པོའོ། །

རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་ནི་ཤུ་པོ་རྣམས་བརྗོད་ནས་ད་ནི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་བྱེད་པའི་
 ཡོན་ཏན་བསྐྱགས་པ་དེ་དག་གསུངས་པ།

བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཙུག་ལ་སོགས་པ། ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞིའོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། བདུད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་བཙུག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སངས་
རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་། རྟོན་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྟོགས་རྣམས་སུ་གཟིགས་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། མི་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྒྱ་
པོ་མང་པོ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དམ་བཅས་པའི་
རྟོན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་། མདོའི་རྟོན་རྣམས་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ས་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱག་ངེས་པར་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་བརྗོད་
པའོ། །

རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་ནས། རྒྱུན་རྣམས་བརྗོད་པར་བྱ་
སྟེ། རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུན་ཏེ་དེ་དག་གསུངས་པ།

རྒྱུན་ནི་བཅུ་ཆེན་བཞིར་བཅས་པ། །རྒྱག་ཏུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་
བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུན་བཞི་བཅུ་རྩ་རྒྱག་ཅེས་པའི་རྟོན་ཏེ་རྒྱས་ཡུན་རིང་པོས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཤེས་ཏུ་སྦྱར་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ཡང་སྟོན་ཡིན་ཏེ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་མ་བྱས་པས་
རྩ་བ་མ་བཅོམ་པའི་ཞིང་ངམ་སྟོག་ལྟར་གཡོ་ཞིང་མི་བརྟན་པས་སོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་མཉན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་
དང་། སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། སྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་མ་དད་པ་ལ་སོགས་
པས་བྱས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་མི་མོས་པའི་རྒྱས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཆོག་འཛིན་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་མངོན་པར་ཞེན་པ་
ཉམས་པ་དང་། སྤྲོ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཉིད་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་སྟེ།
དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་ཐུང་བ་ཉམས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲོ་བ་
མེད་པར་འཛིན་པ་ཉམས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱ་བ་
ཉམས་པ་སྟེ། བརྩེ་ཆོན་དང་པོ་འོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་སྤོངས་
པ་དང་། ཆོག་ཤང་དམན་པ་དང་། མཆོག་དག་ལ་ཡང་དག་པར་སྤོངས་པ་དང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་དོན་ཐ་དད་པ་དུ་མར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། བཅོམ་
ལྡན་འདས་མ་འདྲི་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་དངོས་
པོ་མེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་ཡི་གེར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་
མ་ལ་ཡི་གེ་མེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྟེ་བའི་གནས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་བསྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་
པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་
ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་པ་ནི་བརྩེ་ཆོན་གཉིས་པའོ། །ཆོས་སྟོན་པ་པོ་

དང་ཉན་པ་པོ་དག་ཆོས་བསྟན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་མི་མཐུན་
པའི་འདོད་པའོ། །འདུན་པའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་
པའོ། །

མ་མ་རྟེན་པ་མི་འདོད་ལ་སློབ་མ་ཅུང་ཟད་ཅམ་འདོད་པ་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་འདོད་པའོ། །སྦྲངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྦྱར་བ་དང་མི་སྦྱར་བ་མི་མཐུན་
པའི་འདོད་པའོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་འདོད་པ་མི་མཐུན་པའི་འདོད་
པའོ། །གཏོང་བ་དང་སེར་སྒྲ་མི་མཐུན་པའི་འདོད་པའོ། །སྦྱིན་པ་དང་མི་ལེན་པ་མི་
མཐུན་པའི་འདོད་པའོ། །མདོར་བསྟན་རྒྱས་པས་གོ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་འདོད་
པའོ། །མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པ་དང་མདོན་པར་མི་ཤེས་པ་དག་གྲང་མི་
མཐུན་པའི་འདོད་པའོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་མཉམ་པར་རྟོགས་པ་དང་མཉམ་
པར་མ་རྟོགས་པ་དག་མི་མཐུན་པའི་འདོད་པ་སྟེ་བཅུ་ཆོན་གསུམ་པའོ། །ཐབས་
ལ་མཁས་པ་དང་མི་མཁས་པ་དག་མི་མཐུན་པའི་འདོད་པའོ། །གཟུངས་སོ་སོར་
ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དག་མི་མཐུན་པའི་འདོད་པའོ། །ཡི་གེ་འབྲི་བར་འདོད་པ་
དང་མི་འདོད་པ་དག་མི་མཐུན་པའི་འདོད་པའོ། །

འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་བུལ་བར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དག་མི་མཐུན་
པའི་འདོད་པའོ། །དན་འགྲོ་ལས་དབེན་པ་དང་མི་དབེན་པ་དག་མི་མཐུན་པའི་
འདོད་པའོ། །བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལ་ཡིད་དགའ་བ་དང་ཡིད་མི་དགའ་བ་མི་མཐུན་
པའི་འདོད་པའོ། །གཅིག་ཕྱར་གནས་པར་འདོད་ཅིང་འཁོར་རྣམས་སུ་འགྲོ་བར་
དགའ་བ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་འདོད་པའོ། །སྐབས་འབྱེད་པར་འདོད་པ་དང་སྐབས་

འབྲེད་པར་མི་འདོད་པ་དག་གྲང་མི་མ་སྤྲོད་པའི་འདོད་པའོ། ། ཁོར་རྩས་དོན་དུ་
གཉེར་བ་དང་ཁོར་རྩས་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ཡང་མི་མ་སྤྲོད་པའི་འདོད་པའོ། །

འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་ཀྱིས་ཡུལ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་
འགྲོ་བར་མི་འདོད་པ་ཡང་མི་མ་སྤྲོད་པའི་འདོད་པ་ཞེས་པ་སྟེ་བཅུ་ཆེན་བཞི་
པའོ། ། རྩ་གཏེ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ཡང་མི་མ་སྤྲོད་པའི་
འདོད་པའོ། ། ཆོས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་
དང་མི་འདོད་པ་ཡང་མི་མ་སྤྲོད་པའི་འདོད་པའོ། ། ཁྱིམ་བདག་དང་པ་ཅན་གྱི་
སྤྱོད་སུ་འགྲོ་བར་ཡིད་དགའ་བ་དང་ཡིད་མི་དགའ་བ་ཡང་མི་མ་སྤྲོད་པའི་འདོད་
པའོ། ། བདུད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་བར་ཆོད་བྱས་པ་ཡང་མི་མ་སྤྲོད་པའི་འདོད་
པའོ། ། ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་འཛིན་པ་ཡང་མི་མ་སྤྲོད་པའི་
འདོད་པའོ། ། བདུད་ཀྱིས་སྦྱལ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
མཛོད་པར་འདོད་པ་ཡང་བདུད་ཀྱི་ལས་ཏེ་སྦྱོན་བཞི་བཅུ་ཅ་དུག་པ་རྣམས་བརྟེན་
པའོ། །

རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

གང་གིས་མཆོན་དེ་མཆོན་ཉིད་དུ། ། ཞེས་བྱ་དེ་ཡང་ཞེས་པ་
དང་། ། བྱེད་པར་བྱེད་དང་རྣམ་གསུམ་སྟེ། ། མཆོན་བྱ་རོ་བོ་ཉིད་གང་
ཡང་། །

ཞེས་པ་སྟེ། མཆོན་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་མཆོན་ཉིད་དེ་གང་ཞིག་བྱེད་

བར་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་པ་དང་། སྤྲེལ་གྲག་དང་།
བྱེད་པའོ། །གང་ཞིག་མཚན་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལས་སྐྱབ་པའོ། །དེ་ཡང་
རང་བཞིན་ཉིད་ཅེས་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་བྲུག་མཚན་ཉིད་དུ་
བསྟན་པའི་སྤྱིར་གསུངས་པ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །འཛིག་རྟེན་འཛིག་མེད་བདག་
ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་། །དེ་བསྐྱས་པ་དང་
སྤྱིར་བསྐྱས་དང་། །མི་ཟད་པ་ཡི་རྣམ་པ་དང་། །ཆགས་བཅས་སོགས་
དང་རྒྱ་ཆེན་དང་། །ཆེན་པོར་གྱུར་དང་ཆད་མེད་དང་། །རྣམ་ཤེས་
བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། །སེམས་བསྟར་མེད་དང་ཤེས་པ་སྟེ། །གཞི་བ་
ལ་སོགས་ཤེས་བྱ་དང་། །དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དག་ནི། །དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས། །ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། །གཞན་
བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། །ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི། །ཤེས་
པའི་མཚན་ཉིད་བསྐྱས་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་འདི་རྣམས་ལ་བདུན་པའི་མཐའ་ཅན་དུ་
སྒྱུར་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་བཙུམ་ལྟན་
འདས་མ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྦྱེ་བར་ཤེས་པའོ། །འཛིག་རྟེན་
འཛིག་མེད་བདག་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་གནས་པ་མི་
ཉམས་པར་ཤེས་པའོ། །སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཤེས་པའོ། །དེ་བསྐྱུས་པ་དང་སྤྱིར་བཏགས་
དང་། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་མི་གཡེང་བ་ཤེས་པའོ། །

མི་ཟད་པ་ཡི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའོ། །ཆགས་བཅས་སོགས་ཞེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་
དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཤེས་པའོ། །རྒྱ་ཆེན་ཞེས་
པ་ནི་སེམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་པའོ། །ཆེན་པོར་གྱུར་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་བ་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཉི་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་སེམས་ཤེས་པའོ། །ཆད་མེད་ཅེས་
པ་ནི་ཆད་མེད་པའི་སེམས་ཤེས་པའོ། །རྣམ་ཤེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་པ་
ནི་བསྟན་དུ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་པ་སྟེ། གང་ཞིག་ག་ཟུགས་ལ་བསྟན་དུ་མེད་པ་དེ་
ནི་བསྟན་དུ་མེད་པའི་སེམས་ཤེས་པའོ། །སེམས་བཟུང་མེད་དང་ཤེས་པ་
སྟེ། །ཞེས་པ་ནི་གང་གི་སེམས་བཟུང་མེད་པ་སྟེ་ཤེས་པ་ནི་བཟུང་མེད་པའི་
སེམས་ཤེས་པའོ། །གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཤེས་བྱ་དང་། །ཞེས་པ་ལ་སེམས་དེའི་
གཡོ་བ་དང་མི་གཡོ་བ་དང་གཉིས་ཀ་དང་རབ་ཏུ་འགྲེལ་པ་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་
གཡོ་བ་ནི་རྣམ་པར་གྱུར་པའོ། །མི་གཡོ་བ་ནི་འགྲོག་པ་སྟེ་མ་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་ཀ་ནི་གྱུར་པ་དག་གིས་རབ་ཏུ་འགྲེལ་པ་ནི་གཉིས་ཀ་འགྲེལ་པ་
སྟེ། གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དེ་རྣམས་ནི། དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཉིད་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །སྤྱུ་བས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་
ཏེ། །གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་འདི། །ཞེས་པ་ལ་སྤྱུ་བས་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་

རྟོགས་ནས་གང་ཞིག་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གཞན་ཞུས་ལ་སྟོན་པ་སྟེ་
 ཆོས་སྟོན་པ་ཤེས་པ་འོ། །ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི། །ཤེས་པའི་མཆན་
 ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ལོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཞུས་པ་བཅུ་བྱུག་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་གསུངས་པ།

སྟོང་ཉིད་མཆན་མ་མེད་བཅས་དང་། །སྟོན་པ་ཞུས་པར་སྤངས་པ་
 དང་། །སྟེ་མེད་འགགས་པ་མེད་སོགས་དང་། །ཆོས་ཉིད་ཞུས་པར་
 འཁྲུག་མེད་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་དང་ཞུས་མི་རྟོག་ །རབ་དབྱེ་མཆན་
 ཉིད་མེད་ཉིད་ལ། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ནི། །ཤེས་པའི་མཆན་
 ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད། །

ཅས་པ་སྟེ། ཤེས་པའི་སྒྲིབ་བདུན་པའི་མཐའ་ཅན་དེ་ཀྱན་དུ་སྦྱར་རོ། །སྟོང་
 ཉིད་ཅས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་པ་འོ། །མཆན་མ་མེད་བཅས་ཞེས་པ་ནི་མཆན་མ་
 མེད་པར་ཤེས་པ་འོ། །སྟོན་པ་ཞུས་པར་སྤངས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སྟོན་པ་མེད་
 པར་ཤེས་པ་འོ། །སྟེ་མེད་འགགས་པ་མེད་སོགས་དང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 སྐྱས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། །ཞུས་པར་བྱང་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་
 རྟེ། གཟུགས་དེ་ནི་མ་སྦྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་འོ། །ཆོས་
 ཉིད་ཞུས་པར་འཁྲུག་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆད་པ་སྤངས་པ་ཉིད་
 གྱིས་བསམ་པ་བརྟགས་པས་སྟོང་པ་ཁས་སྤངས་པས་ཆོས་ཉིད་འཁྲུག་པ་མེད་
 པར་ཤེས་པ་འོ། །འདུ་མི་བྱེད་ཅས་པ་ནི་བརྟགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱ་བ་

མེད་པས་འདྲ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་པའོ། །

ནམ་མི་རྟོག་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟོག་ཅེས་པས་མི་རྟོག་པར་
ཤེས་པའོ། །རབ་དབྱེ་མཆན་ཉིད་མེད་ཉིད་ལ། ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རབ་
དབྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་
པའོ། །ལམ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱུ་བའོ། །ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ནམ་པ་བརྩུ་བྱས་ཏུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ།

རང་གི་ཆོས་བརྟེན་ཉེར་གནས་པས། གནས་དང་གྲུས་པར་བྱ་བ་
དང་། སྒྲ་མ་ཉིད་དང་མཉེས་པ་དང་། རྟེན་ལ་མཆོད་དང་བྱེད་པ་
སོ། །ཀུན་འཇུག་མཁྱེན་པ་གང་ཡིན་དང་། མ་མཐོང་སྟོན་པར་མཛད་
པ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་ནམ་པ་དང་། བརྗོད་དང་ཤེས་མཛད་
མངོན་སུམ་དང་། བསམ་མི་བྱས་དང་ཞི་ཉིད་སྟོན། འཛིག་རྟེན་འདྲ་
ཤེས་འགོག་པ་ལ། ནམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། ཤེས་པའི་
མཆན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །རང་གི་ཆོས་
བརྟེན་ཉེར་གནས་པས། གནས་དང་ཞེས་པ་ལ་རང་གི་ཆོས་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་ཏེ།
དེ་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གནས་ཞེས་ངེས་པར་
བྱས་པ་ནི་རང་གི་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་ཏེ་གནས་པར་ཤེས་པའོ། །གྲུས་པར་བྱ་
བ་དང་། སྒྲ་མ་ཉིད་དང་། མཉེས་པ་དང་ཞེས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
དེ་དག་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་མཆོད་དང་བྱེད་པ་

པོ། །ཞེས་པ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དེ་ལ་
མཆོད་པར་བྱས་པ་དང་། མཆོད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཤེས་པ་གཉིས་སོ། །ཀྱུན་འབྱུག་
མཁུན་པ་གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་
པའོ། །

མ་མཐོང་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་མ་མཐོང་བའི་དོན་སྟོན་པར་
ཤེས་པའོ། །འཛིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པ་དང་། །བརྗོད་དང་ཤེས་མཛད་མངོན་
སྤྲུལ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་པ་ཤེས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དབང་པོས་ཤེས་པའོ། །དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་
དབང་པོ་སྟེ་མངོན་སྤྲུལ་ཏུ་སྟོན་པ་པོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །བསམ་མི་བྱུང་དང་ཞི་
ཉིད་སྟོན། །ཞེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་དང་ཞི་བ་
ཉིད་ཤེས་པའོ། །འཛིག་རྟེན་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ལ། །ཞེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
མཆོན་མ་འགོག་པ་ཤེས་པའོ། །ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ཉི་བར་བསྐྱུ་བ་
སྟེ། ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པའི་སྟོན་ཏུ་གསུངས་པའི་རབ་ཏུ་སྟོར་བ་
རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་བརྗོད་ནས། །བྱད་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ།

བསམ་མི་བྱུང་སོགས་བྱད་པར་གྱིས། །བྱད་ཞུགས་བདེན་པའི་སྟོན་
ཡུལ་ཅན། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས། །བྱད་པར་མཆོན་ཉིད་
བཤད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་

བྱད་པར་རྣམས་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ།
བདེན་པ་བཞིའི་ཡུལ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བྱད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་མདོ་
ལས་གསུངས་པའོ། །བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་གང་ཞིག་
ཅེས་པ་ལ་སོགས་གསུངས་པ།

བསམ་མི་བྲལ་དང་མི་མཉམ་དང་། །གཞལ་དང་བགྱང་ལས་ཡང་
དག་འདས། །འཕགས་པ་ཀུན་སྤྱད་མཁས་པ་ཡིས། །རིག་བྱ་ཐུན་
མོང་མེད་ཞེས་ཉིད། །ཤེས་སྒྱུར་ཉུང་དང་མང་མེད་དང་། །སྤྱབ་དང་
ཡང་དག་འགྱུར་བ་དང་། །དམིགས་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། །མཐའ་
དག་པ་དང་ཡོངས་འཛིན་དང་། །རོ་སྤང་མེད་དང་བྱད་པར་ནི། །བཅུ་
དྲུག་བདག་ཉིད་ཤེས་བྱ་སྟེ། །གང་གིས་ལམ་ནི་གཞན་དག་
ལས། །བྱད་དུ་འཕགས་པས་བྱད་པར་ལམ། །

ཞེས་པ་སྟེ། བསམ་མི་བྲལ་དང་མི་མཉམ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་
ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བསམ་པ་ལས་འདས་པས་ན་བསམ་གྱིས་མི་
བྲལ་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །མཉམ་པ་ལས་འདས་པས་ན་མི་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །གཞལ་
དང་བགྱང་ལས་ཡང་དག་འདས། །ཞེས་པ་ནི། ཆད་ལ་སོགས་པ་ལས་འདས་པས་
ན་གཞལ་དུ་མེད་པའོ། །བགྱང་བ་ལས་འདས་པས་ན་གངས་མེད་པ་ཉིད་དོ། །བྱད་
པར་བཞི་པོ་འདིས་རིམ་བཞི་ལྟ་བུ་བཞེད་དུ་བྱད་པར་འཕགས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་
བདེན་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཞེད་འོ། །འཕགས་པ་ཀུན་སྤྱད་ཅེས་པ་ནི་
འཕགས་པ་ཀུན་གྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་མའི་ནང་དུ་འདུས་ཞེས་པ་ནི་བྱད་པར་

གཅིག་གོ། །མཁས་པ་ཡིས། རིག་བྱ་ཐུན་མོང་མིན་ཞེས་ཉིད། །ཅེས་པ་ནི་བཙུང་མཁན་འདས་མ་ནི་མཁས་པའི་རིག་བྱ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་
ཤེས་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །ཤེས་སྒྱུར་ཉུང་དང་མང་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ལ་སྒྱུར་
བར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་པ་བཞི་པ་སྟེ། །བྱད་པར་རྣམ་པ་བཞིས་བྱད་པར་
དུ་འཕགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིའོ། །ཉུང་
བ་དང་མང་བ་མེད་པ་ནི་ཉུང་དང་མང་མེད་ཅེས་པ་བྱད་པར་གཅིག་གོ། །སྐྱབ་དང་
ཡང་དག་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་བཙུང་མཁན་སྐྱབ་པ་ནི་ཐོས་པ་ལས་
གོང་ནས་གོང་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བཞི་གཉིས་པའོ། །ཡང་དག་འབྱུང་བ་ནི་གོང་
ནས་གོང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །དམིགས་པ་
ཞེས་པ་ནི་བཙུང་མཁན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོས་
དམིགས་པའོ། །བྱད་པར་བཞི་པོ་འདིས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་འགོག་པའི་
བདེན་པར་གཏོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མེ་བཞི་པོ་རྣམས་སོ། །རྟོན་དང་བཅས་ཞེས་པ་
ནི་རྟོན་དང་བཅས་པར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་གནས་པས་རྟོན་བཅས་སོ། །

རྟོན་ཀྱི་སྐྱས་འདིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་བཅས་པར་གཟུང་
བར་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ་བྱད་པར་གཅིག་གོ། །མཐའ་དག་ཅེས་པ་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
ཐམས་ཅད་དོ། །མཐའ་དག་གི་བྱད་པར་ཉེ་གཉིས་པའོ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་ཞེས་པ་
ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
ངེས་པར་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འབྱུང་རོ་ཞེས་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །

རོ་སྤྱད་མེད་ཅེས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དག་པའི་རྩ་བ་ཐམས་
 ཅད་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྡོ་བར་བྱེད་ཀྱི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་དེས་རོ་སྤྱད་བར་མི་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ།
 བྱང་པར་རྣམ་པ་བཞེས་བྱང་པར་འཕགས་པ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་
 བཞི་པའོ། །བྱང་པར་ལམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱང་པར་གྱི་སྤྱི་དོན་དུ་བསྟན་
 པ་སྟེ་ཉི་བར་བསྟུ་བའོ། །བྱང་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པའི་སྟོན་དུ་གསུངས་
 པའི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གང་ཞིག་འཆད་པར་འགྱུར་
 བ་པན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པའི་མཆོན་
 ཉིད་དེ་དག་གསུངས་པ།

ཕན་དང་བདེ་དང་སྦྱོབ་པ་དང་། །མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྦྱབས་དག་
 དང་། །གནས་དང་མགོན་དང་གླིང་དང་ནི། །ཡོངས་འདེན་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་དང་། །སྦྱན་གྱིས་བྱུབ་དང་ཐེག་གསུམ་གྱི། །འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་
 མི་བྱེད་བདག །ཐ་མར་གྱུར་པའི་མཛད་པ་སྟེ། །འདི་ནི་བྱེད་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། མི་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱར་བར་
 བྱའོ། །ཕན་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་པན་པ་ཉིད་དུ་ཉི་བར་
 སྟོན་པ་ནི་ཕན་པའི་བྱེད་པའོ། །བདེ་བ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་
 ལ་རྣམ་པར་འཛོག་པ་སྟེ་བདེ་བའི་བྱེད་པའོ། །སྦྱོབ་པ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤྱད་བ་ལས་སྦྱོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །འདིས་ནི་སྦྱོབ་པ་ནི་ཆོས་

སྟོན་པ་སྟེ་སྟོབ་པའི་བྱེད་པའོ། །སྐབས་ཞེས་པ་ནི་འཛིགས་པར་ཉེ་བར་གནས་པ་
 རྣམས་འཛིགས་པ་ལས་སྟོལ་བ་སྟེ་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པའོ། །གནས་དང་ཞེས་པ་ནི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་སྟེ་གནས་ཀྱི་
 བྱེད་པའོ། །

མགོན་དང་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་བར་སོང་བ་རྣམས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་
 ལྷན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་མགོན་ཀྱི་བྱེད་པའོ། །སྤྱིང་དང་ཞེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་མཚོར་བྱིང་བ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱམ་སར་འཛིག་པ་
 སྟེ་སྤྱིང་གི་བྱེད་པའོ། །ཡོངས་འབྲེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ལྷུང་
 བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་བསྟན་པས་སྤྱད་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་འབྲེན་པའི་
 བྱེད་པའོ། །ལྷན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཞེས་པ་ནི་འབད་པ་མི་དགོས་པར་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་སྟེ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱེད་པའོ། །ཐེག་གསུམ་གྱི་ཞེས་
 པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི།

འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་མི་བྱེད་བདག །ཅེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་མི་བྱེད་པ་
 དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་བྱེད་ཀྱི་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ།
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དེའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་
 ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱེད་པའོ། །ཐ་མར་གྱུར་པའི་མཛད་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་ལ། གྱུར་
 པ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་སྟེ་གྱུར་པའི་མཛད་པ་ནི་ཐ་མའོ། །འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་

ཉིད་ཡིན། །ཞེས་པ་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱབ་བའོ། །ཀྱན་མཁེན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་
སྒྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པར་བསྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་བརྗོད་ནས། ད་
ནི་ལས་སུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ།

ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཆན་མ་དང་། །མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་
པོ་དག །དབེན་དང་དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་མི་
དམིགས་དང་། །མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་། །དམིགས་པ་
ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། །མི་མཐུན་སྟོགས་པ་མེད་པ་སྟེ། །གཞི་མེད་
འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་དང་། །ངོ་སོ་
ཉིད་བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད། །མཆན་གཞི་ལྟ་བུར་མཆོན་པས་
ན། །མཆན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཞེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །རྟགས་དང་ཞེས་པ་ནི་གང་ཞིག་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་ནོ། །མཆན་མ་ཞེས་
པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་མ་གང་རྣམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
དབེན་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་པོ་དག །ཅེས་པ་ལ། མི་
མཐུན་པའི་སྟོགས་དང་གཉེན་པོའི་སྟོགས་དག་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་
དང་། འདོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་དབེན་པའི་རང་
བཞིན་ནོ། །དཀའ་དང་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་བསྐྱལ་བའི་བྱུང་དཀའ་
བའི་རང་བཞིན་ནོ། །

ངེས་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་ཐེག་པ་གཞན་རྣམས་ལས་དབེན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ཉིད་ལ་དགའ་བའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དེའི་རང་བཞིན་
ནོ། །མི་དམིགས་དང་ཞེས་པ་ནི་བསྟོམ་བྱ་དང་སྟོམ་པའི་ཆོས་དག་མི་དམིགས་
པའི་རང་བཞིན་ནོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་མ་
ཞེན་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་པ་ལ་
དམིགས་པར་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཉིད་
ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འདི་ཡིན་པས་དམིགས་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །

མི་མཐུན་ཞེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པ་སྟེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ན་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་
ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་བས་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དེ་མེད་པའི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་བདག་ཉིད་བསྟན་པས་འཛིག་རྟེན་
པ་ཐམས་ཅད་ལས་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཐོགས་པ་མེད་པ་
ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་ངེ་སྲིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་བར་དུ་ཐོགས་པ་
མེད་པ་སྟེ། ཐོགས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྟེ་མེད་
དང་། །ཞེས་པ་ནི་དེ་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་པ་ན་གནས་མེད་པ་དང་འགྲོ་བ་མེད་པ་
དང་སྟེ་བ་མེད་པ་སྟེ། གནས་འདི་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མེད་ཅེས་པ་ནི་གནས་
མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །

འདིར་འགྲོ་མེད་ཅེས་པ་ནི་འགྲོ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །སྟེ་མེད་ཅེས་

བས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་དང་། །ཞེས་པ་
ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། །སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལས་ལྷན་པར་གྱུར་བ་ཉམས་
སུ་སྟོང་བ་མེད་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཐ་སྟད་དུ་བཏགས་པ་ཉིད་
ཅེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །དོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་
བདག་ཉིད། །ཅེས་པ་ནི་གང་ཞིག་འདིའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་
དྲུག་གི་རང་བཞིན་ནོ། །བཞི་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་འདིར་ངི་ལྟར་མཆན་ཉིད་ཡིན།
འདིས་མཆོན་པས་ཞེས་སེམས་པ་ལ་གསུངས་པ། མཆན་གཞི་ལྟ་བུར་མཆོན་
བས་ན། །ཞེས་པ་ལ་མཆན་གཞི་འཕ་མཆན་ཉིད་དག་གྱང་སྟེ། དེས་ན་ཆོས་
གཉིས་ནི་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །

ད་ནི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

མཆན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཡང་དག་བསྐྱབ་ལ་མཁས་པ་
ནི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ། །ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་
འདོད། །

ཅེས་པ་སྟེ། མཆན་མར་དབྱེ་བའི་གནས་སྐབས་རྒྱུའི་ཡུལ་དུ་མེད་པའི་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཆན་མ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་མེད་
པའི་ཤེས་པ་འོ། །དེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རྣམས་རང་གི་
སེམས་ལ་ཡང་གྲུབ་པ་དེའི་དོན་འདི་སྟེ། མཆན་མ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པ་རང་གི་སེམས་ལ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་མཁས་པ་སྟེ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་

འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་འདིར་
 ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་
 འདོད་དོ། །གཞན་དུ་ཐར་པར་བསྡོམས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ལ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་
 པ་ཞེས་དགོངས་སོ། །གང་ཞིག་འདིར་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
 ལ་མཁས་པ་དུ་ཞིག་ཅེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། སྦྱིན་སོགས་སྦྱོད་ཡུལ་
 བཙུན་འགྲུས་དང་། །བསམ་པ་ཐུན་ཆོགས་བྲན་པ་དང་། །རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་དང་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཤེས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་ལྔ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣམས་
 ཡིས། །རྟོགས་སྒྲུ་རྒྱལ་པོས་རྟོགས་དཀར་བཞེད། །

ཅེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དམིགས་སོགས་དད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་དང་
 པོའོ། །སྦྱིན་སོགས་སྦྱོད་ཡུལ་བཙུན་འགྲུས་དང་། །ཞེས་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །བསམ་
 པ་ཐུན་ཆོགས་བྲན་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡི་རང་བས་དགེ་བར་འདོད་
 པ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་ནི་བཞི་པའོ། །དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་ལྔ་པའོ། །དགེ་བའི་
 རྣམ་པ་ལྔ་ནི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པར་བཞེད་དོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་
 རྣམས་ནི་བའི་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་རོ། །འབྲིང་གིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་པོ། །རྒྱུད་དུས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །

ད་ནི་ངེས་པར་འབྲེལ་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་གསུངས་པ།

རྩོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་
པར་བསྐྱགས། །དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་སོགས། །རྣམ་པ་དག་
ནི་བརྩུར་བཤད་དོ། །བདག་ཉིད་སྤྲིག་པ་ལས་ལྷོག་ཅིང། །སྦྱིན་ལ་
སོགས་པས་གནས་པ་གཞན། །དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་
དང། །བསྐྱགས་པ་བརྗོད་དང་མ་ཐུན་པ་ཉིད། །ཅིར་གྱུར་དེ་བཞིན་
བརྗོད་པ་ནི། །རང་གཞན་རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། །ཆོས་མཆོག་དེ་
བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྦྱིན་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་རོ། །རྩོ་
བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །རྣམ་པ་དག་ནི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་བརྩུར་བལྟ་སྟེ། མཉམ་པ་དང། བྱམས་པ་དང། བན་པ་
དང། ཞེ་སྤང་བ་མེད་པ་དང། བརྟན་པ་མེད་པ་དང། མ་དང། ས་དང། སྤང་མོ་
དང། སྦྱོར་ཆེ་དང། བྱ་དང། བྱ་མོ་དང། མཛའ་བོ་དང། བཤེས་དང། གཉེན་དང།
སྤྲུག་གི་གཉེན་མཆོམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །སྤྲུག་གི་གཉེན་མཆོམས་ནི་
ཤེས་པ་གིས་འབྲེལ་བ་སྟེ་བྱོད་དུ་གྱུར་པ་ལོ། །བདག་ཉིད་སྤྲིག་པ་ལས་ལྷོག་
ཅིང། །སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་གནས་པས་གཞན། །དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་
དང། །བསྐྱགས་པ་བརྗོད་དང་མ་ཐུན་པ་ཉིད། །ཅིར་གྱུར་ཞེས་པ་ནི་རང་ཉིད་མི་
དགོ་བ་བརྩུ་ལས་ལྷོག་ཅིང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པས་གཞན་དག་གྱུར་
མི་དགོ་བ་བརྩུ་ལས་ལྷོག་པ་དང། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང། དེ་ལྟར་

གནས་པའི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པའོ། །མ་ཐུན་པ་ནི་དེ་དག་ལ་ཐབས་སྣ་ཆོགས་
ཀྱིས་པན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ཅེ་མོར་གྱུར་པའོ། །དེ་བཞིན་བཟོད་པ་ནི། རང་གཞན་
རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། །ཞེས་པ་ལ། རང་དང་གཞན་རྣམས་ལ་བདེན་པའི་ཤེས་
པ་བསྐྱེད་པ་ནི་བཟོད་པའོ། །ཆོས་མཆོག་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྟོན་བྱེད་
སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་
རྟེན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། འདྲིར་ཞེས་པ་ནི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རོ། །གཞན་ནི་གོ་སྟོན་པའོ། །

བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྟོག་སོགས་རྟགས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་
བསྐྱེད་པ་ཡིས། །ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའི། །བྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་མཆན་ཉིད་འདི། །

ཞེས་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྟོག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་
ཉི་ཤུས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་
ངེས་པར་འབྱེད་དོ། །མཆན་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་ཡིན་ཞེས་སེམས་པ་
ལས་གསུངས་པ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྟོག་པ་དང་། །ཐེ་ཆོམ་མི་དལ་ཟད་པ་
དང་། །བདག་ཉིད་དགོ་བ་ལ་གནས་ཤིང་། །གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་
པ་དང་། །གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་སྟོན་སོགས་དང་། །ཟབ་མའི་དོན་ལའང་
སོམ་ཉི་མེད། །བྱམས་ལུས་སོགས་དང་སྒྲིབ་པ་ནི། །རྣམ་པ་ལྟ་དང་།

མི་འཕྲོགས་དང་། །བག་ལ་ཉལ་ཀུན་འཛོམས་པ་དང་། །བླན་པ་དང་།
 རི་མེས་བཞིན་དང་། །གོས་ལ་སོགས་པ་གཙང་བ་དང་། །ལུས་ལ་
 སྲིན་བྱ་རྣམས་མི་འབྱུང་། །གྲ་གྲུ་མེད་སེམས་སྦྱངས་པ་ནི། །ལེན་
 དང་སེར་སྒྲ་མེད་སོགས་དང་། །ཆོས་ཉིད་ལྡན་པར་འཕྲོ་ཉིད་
 དང་། །སེམས་ཅན་དོན་དུ་དཔྱལ་ཆོལ་དང་། །གཞན་གྱིས་བགྱི་བར་
 མི་བརྟུབ་དང་། །ལམ་གཞན་ཉེ་བར་སྟོན་བདུད་ལ། །བདུད་ཅེས་བྱ་
 བར་རྟོགས་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་དགྲེས་པའི་སྦྱོང་བ་སྟེ། །རྟགས་ནི་
 ཉི་ཤུ་དེ་དག་གིས། །རྟོན་དང་ཅེ་མོ་བཟོད་བཅས་དང་། །ཆོས་མཆོག་
 རྣམས་ལ་གནས་པ་ནི། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྡོག།

ཅེས་བ་སྟེ། །གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་དང་། །ཞེས་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་འོད་གསལ་བ་ཉིད་གྱིས་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་
 པ་སྟེ་མཆོན་ཉིད་གཅིག་གོ། །ཐེ་ཆོམ་མི་དལ་ཟད་པ་དང་། །ཞེས་བ་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཟད་
 པ་དང་མི་དལ་བ་ཟད་པའོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་དང་དགོན་མཆོག་དང་ལས་དང་
 འབྲས་བྱ་རྣམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་མོ། །དེ་ཟད་པ་ནི་གཉིས་
 པའོ། །ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། །དཔྱལ་བ་དང་། །ཡི་དྲགས་དང་། །བྱོལ་སོང་དང་། །སྒྲ་
 ཆེ་རིང་པོ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མི་གྲག་པ་དང་། །མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྦྱེས་པ་
 དང་། །དབང་པོ་མ་ཆང་བ་སྟེ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དོ། །དེ་རྣམས་ཟད་པ་ནི་གསུམ་
 པའོ། །བདག་ཉིད་དགེ་བ་ལ་གནས་ཤིང་། །ཞེས་བ་ནི་རང་ཉིད་དགེ་བ་རྣམས་ལ་
 གནས་ནས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་འགོད་པ་ནི་བཞི་པའོ། །

གཞན་གྱི་རྟོན་ཅན་སྦྱོན་སོགས་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་བུའོ། །ཟབ་མོའི་དོན་ལའང་སོམ་
ཉི་མེད། །ཅེས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ལ་མི་སྟོས་པ་སྟེ་དྲུག་པའོ། །བྱམས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ལུས་དང་
རག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་ཏེ་བདུན་པའོ། །སྤྱི་བ་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ་དང་མི་འགྲོགས་
དང་། །ཞེས་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། །གཞོད་སེམས་དང་། །གཉིད་དང་།
རླུགས་པ་དང་། །ཁོད་པ་དང་། །འགྱོད་པ་དང་། །ཐེ་ཆོམ་སྟེ་སྤྱི་བ་པ་རྣམ་པ་ལྟ་དང་མི་
འགྲོགས་པ་ནི་བརྒྱད་པའོ། །

བག་ལ་ཉལ་ཀུན་འཛོམས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་བག་ལ་ཉལ་དང་ཉོན་མོངས་
པ་དེ་རྣམས་སྟོང་བ་ནི་དགུ་པའོ། །དན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དང་། །ཞེས་པ་ནི་
དན་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་བཞིན་ནོ། །དན་པ་ནི་སྟོན་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་རྣམས་
མདོན་དུ་བྱེད་པའོ། །ཤེས་བཞིན་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལུས་དང་རག་རྣམས་ལ་སོ་
སོར་རྟོགས་པ་སྟེ། །དན་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་བཞིན་ནི་བརྟུ་པའོ། །གོས་ལ་
སོགས་པ་གཙང་བ་ནི་བརྟུ་གཅིག་པའོ། །ལུས་ལ་སྤྱོད་བྱ་རྣམས་མི་འབྱུང་བ་ནི་
བརྟུ་གཉིས་པའོ། །བྱ་སྒྱུ་མེད་སེམས་ཅེས་པ་ནི་སེམས་དང་ལུས་དང་རག་རྣམས་
ཡོན་པོ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བརྟུ་གསུམ་པའོ། །སྦྱངས་པ་ནི་ལེན་ཞེས་པ་ནི་སྦྱངས་པའི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དེ་ཡང་བརྟུ་གཉིས་ཏེ། །ཕྱག་དར་ཁོད་པ་
དང་། །ཆོས་གོས་གསུམ་པ་དང་། །ཕྱིང་པ་པ་དང་། །བསོད་སྟོམས་པ་དང་། །སྟན་
གཅིག་པ་དང་། །ཕྱིས་མི་ལེན་པ་དང་། །དགོན་པ་པ་དང་། །ཤིང་བྱང་པ་དང་། །མྱ་

གཤམ་མེད་པ་དང་། དུར་ཁྲོད་པ་དང་། གཞི་རི་བཞིན་པ་དང་། སྤྲོན་བཀུས་ཏེ་བོར་
བ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པའོ། །

སེར་སྒྲ་མེད་སོགས་ཞེས་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་མི་མ་སྤྲོན་པའི་
སྒྲོགས་སུ་གྱུར་པ་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མེད་པ་བཙུག་པའོ། །ཆོས་ཉིད་
ལྡན་པར་འགྲོ་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་མི་
འགོག་པས་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་བཅུ་དུག་པའོ། །སེམས་ཅན་དོན་དུ་
དཔྱུལ་ཆོལ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དཔྱུལ་
བར་འགྲོ་བ་ནི་བཅུ་བདུན་པའོ། །གཞན་གྱིས་བགྱི་བར་མི་བདུབ་པ་དང་། །ཞེས་
པ་ནི་བཙུག་པའོ། །ལམ་གཞན་ཉི་བར་སྟོན་བདུད་ལ། །བདུད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོག་
པ་དང་། །ཞེས་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ལམ་ལས་ལམ་
གཞན་ཉིད་བདུད་གྱི་ལམ་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་གིས་བདུད་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་
དེ་ནི་བཅུ་དགུ་པའོ། །སངས་རྒྱས་དབྱེས་པའི་སྦྱོང་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནི་སྦྱོན་པ་ལ་
སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ལ་སྦྱོང་པ་དེ་དག་ལས། །སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་དབྱེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ་ཉི་ཤུ་པའོ། །

བོད་དང་རྩེ་མོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉི་བར་བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
སྟེ། དེས་བར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་འདིས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་སྟོག་པར་
མཆོན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ།

མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་བཙུ་བྱུག་
ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་མི་ལྟོག་པའི། །མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་གིས་མི་
ལྟོག་པའི་རྟགས་སུ་རིག་པར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་
བཙུ་བྱུག་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་བྱུག་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་ཞེས་པ་
ལ་གསུངས་པ།

གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྟོག་པ་དང་། །སེམས་བརྟན་ཐེག་པ་
དམན་དག་ལས། །རྣམ་ལྟོག་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི། །ཡན་
ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། །ལུས་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་དང་
ནི། །འདོད་ལ་སྦྱོད་ལ་ཐབས་མཁས་དང་། །རྟག་ཏུ་ཆངས་པར་སྦྱོད་
པ་དང་། །འཆོ་བ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། །ལུང་སོགས་བར་ཆད་
བྱེད་རྣམས་དང་། །ཆོགས་དང་དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི། །གཡུལ་
འགྲོད་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་ལ། །སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡི། །གནས་
པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། །ཆོས་ནི་རྟུལ་ཅམ་མི་དམིགས་ཉིད། །རང་
གི་ས་ལ་ངེས་པ་ཉིད། །ས་གསུམ་ལ་ནི་གནས་པ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དོན་
དུ་སྟོག་གཏོང་བ། །དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཙུ་བྱུག་ནི། །སྟོ་ལྟན་མཐོང་
བའི་ལམ་གནས་ཀྱི། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དག་ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྟོག་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་

ལ་སོགས་པ་ནས་རི་སྲིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་འདུ་ཤེས་མཆོན་མ་སྟེ། རྟོགས་
བྱ་དང་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་ཕྱོག་པ་ནི་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པའོ། །སེམས་བརྟན་ཞེས་པ་ནི་བདུད་ལ་སོགས་པས་མི་བྱེད་པའམ། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པ་དེར་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །

ཐེག་པ་དམན་དག་ལས། རྣམ་ཕྱོག་ཅེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དག་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་སྟེ། སྤྱག་བསྐུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
བཟོད་པའོ། །བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི། ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་
དང་། །ཞེས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་རྣམས་
ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཟད་ཅིང་
ཉམས་དམའ་བར་བྱས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའོ། །ལྷས་སེམས་
ཡང་བ་ཉིད་དང་ནི། །ཞེས་པ་ལ་ལྷས་ཡང་བ་ན་ལྷས་ཀྱི་ལས་ལ་ཐོ་མདོག་ཡང་
བར་འཇུག་པའོ། །སེམས་ཡང་བ་ནི་ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་ལ་མཁས་ཤིང་རྒྱལ་བ་སྟེ།
དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །འདོད་ལ་སྟོླད་ལ་
ཐབས་མཁས་དང་། །ཞེས་པ་ནི་བྲིམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཆགས་པར་
འདོད་པ་སྟེན་པར་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །

རྟག་ཏུ་ཆངས་པར་སྟོླད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་
པའི་བཟོད་པའོ། །འཆོ་བ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་དག་ཅིང་པན་པར་
བྱེད་པས་འཆོ་བ་སྟེ་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའོ། །ལྷང་སོགས་ཞེས་པ་ནི་

ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ། སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་
ཡི། །གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དེ་འདིར་ཡང་
བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་མངོན་པར་ཆགས་པའོ། །རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ནི་
མངོན་པར་མ་ཆགས་པའོ། །

དེ་དག་གི་གནས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པའོ། །དེ་དག་སོ་སོར་བཀག་པ་ནི་
འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །བར་ཆད་བྱེད་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་
པའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རི་ལྟར་གསུངས་པའི་སྦྱོར་བས་གནས་པ་
སོ་སོར་བཀག་པ་ནི་འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །ཆོགས་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཆོགས་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རི་ལྟར་བཟོད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་
སྦྱོར་བས་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་ནི་འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་
པའོ། །དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི། །གཡུལ་འགྱུད་ཅེས་པ་ལ་དབང་པོར་བཅས་
པར་འབྱུག་པ་ཞེས་པས་དབང་བཅས་ནི་ཡུལ་དང་སྟེ། གང་དང་གང་དུ་དབང་
སོགས་བཅས་པར་གཡུལ་འགྱུད་པ་ནི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དག་གཡུལ་འགྱུད་པ་
དེ་དང་དེར་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་ནི་འགོག་
པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའོ། །

སེར་སྣ་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནི་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་དུག་གི་མི་མཐུན་པའི་སྦྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། རྗེས་
སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་ནི་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པའོ། །ཆོས་ནི་རྟུལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཉིད། །ཅེས་པ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་

ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་དམིགས་པ་སྟེ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའོ། །རང་གི་ས་ལ་
 དེས་པ་ཉིད། །ས་གསུམ་ལ་ནི་གནས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ས་གསུམ་ལ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་
 ནི་ལམ་ལ་རྩེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །

ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སློབ་གཏོང་བ། །ཞེས་པ་ལ་ཆོས་ནི་མདོ་སྡེ་དང་མདོན་པ་
 དང་འདུལ་བའི་གཞུང་གིས་བདག་ཉིད་དང་དེའི་དོན་ཏེ། དེའི་ཆེད་དུ་སློབ་ཀྱང་
 གཏོང་བ་སྟེ་ལམ་ལ་རྩེས་སུ་ཤེས་པའོ། །དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། །སློབ་ལྟ་
 མཐོང་བའི་ལམ་གནས་ཀྱི། །སྤྱིར་མི་སློབ་པའི་རྟགས་དག་ཡིན། །ཞེས་པ་ནི་ཉི་
 བར་བསྟུ་བའོ། །བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྤྱིར་མི་སློབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་གྱི་མཆན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དེའི་བྱེ་བྲག་
 བསྟོམ་པའི་ལམ་བཟོད་པར་འདོད་ནས་དེའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་རེ་ཞིག་གསུངས་པ།

བསྟོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཟབ་
 པ་དེ་ནི་སློབ་འདོགས་དང་། །སྐྱར་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །

ཅེས་པ་སྟེ། བསྟོམ་པའི་ལམ་ཟབ་པ་ནི་རྟོགས་པར་དགའ་བ་སྟེ། ཟབ་པ་དེ་
 ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱས་ནི་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་།
 རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་རྣམས་གཟུང་ངོ། །བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཟབ་པ་ནི་
 སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཟོད་ན་སྟོང་པ་ཉིད་རྩི་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ། སློབ་འདོགས་
 དང་། སྐྱར་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །ཅེས་པ་སྟེ། སློབ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ལས་
 གྲོལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཟབ་མོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །སློབ་འདོགས་པ་ནི་བརྟགས་པ་

ནམས་སུའོ། །སྐྱར་བ་ནི་གསལ་བ་ནམས་ལའོ། །གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་བ་སྟོང་བ་
ཉིད་ནི་བསྐྱེལ་བའི་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞུགས་ཏོ། །བསྐྱེལ་བའི་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་
གསུངས་པ།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། །ལམ་དང་བསྐྱེལ་བའི་ལམ་
ཉིད་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་བ་དང་། །འཇལ་དང་ངེས་ཏྟགས་
བསྐྱེལ་བའི་ལམ། །

ཞེས་བ་སྟེ། ངེས་བར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་།
བསྐྱེལ་བའི་ལམ་ལ་གནས་ནས་དེའི་གནས་སྐབས་སུ་མཐོང་བའི་དོན་དག་ཐོས་
བ་དང་བསམ་བ་དང་སྐྱེལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་བས་རིམ་བ་རིམ་ལ་བཞིན་དུ་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་སེམས་བ་དང་འཇལ་བ་དང་ངེས་བར་ཏྟགས་བ་ནམས་ཀྱི་རྒྱན་
ལས་བྱུང་བ་ནི་བསྐྱེལ་བའི་ལམ་ལོ། །འདི་ནམས་དུ་ཞེས་སེམས་བ་ལ་གསུངས་
པ།

དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱིར། །རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
ནམས། །རྒྱང་དུའི་རྒྱང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །ནམ་བས་ནམ་བ་
དགུར་བཞེད་དོ། །

ཞེས་བ་ནི་བསྐྱེལ་བའི་ལམ་ནི་ནམ་བ་དགུར་བཞེད་དོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
དེའི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་དགུར་བཞུགས་ཏོ། །རིམ་ལ་ཞེས་
བ་ལ་གསུངས་པ། རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ནམས། །རྒྱང་དུའི་རྒྱང་སོགས་
དབྱེ་བ་ཡིས། །ཞེས་བ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱང་དུའི་རྒྱང་དུ་དང་། རྒྱང་དུའི་འབྲིང་དང་རྒྱང་

དུའི་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་གི་འབྲིང་དང་། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་
དང་། ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་དང་ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའོ། །རིམ་པ་འདི་
གཉིས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པ་དགྲུང་རིག་པར་བྱའོ། །

གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ནི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བུས་འཛོམས་པར་བྱེད་དོ། །མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་གོ་རིམས་ལས་ལྡོག་པ་གཞོན་བྱ་སྟེ། མར་མའི་སྤང་བ་སྤྲ་
མོས་ཐུན་ནག་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ་སོར་འཛོམས་ཞེས་པའི་དཔེ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ།
བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་དགྲུའོ། །འོ་ན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དེ་དང་དེར་བསྐྱོམ་པའི་
ལམ་རེ་རེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལས་ཀྱང་བསོད་ནམས་གངས་མེད་ཅིང་གཞལ་དུ་
མེད་པ་ཆད་མེད་པ་སྟེ། །བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཡང་གངས་མེད་ཅིང་གཞལ་དུ་མེད་
པ་དང་ཆད་མེད་པའི་དབྱེ་བར་གསུངས་ན། དེ་ལ་འདིར་རྣམ་པ་དགྲུང་རི་ལྟར་
འགྲུང་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

གངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་
ཡིན། །ཀུན་རྫོབ་དེ་དག་ཐུགས་བཅེ་བས། །རྒྱ་མཐུན་གྲུང་པར་བྱབ་
པ་བཞིན། །

ཅས་པ་སྟེ། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལས་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ་བར་འགྲུང་ཞེས་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་གསུངས་པ།
དེ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་བསྟན་པར་མི་རུས་པ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཡང་
གཞལ་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་མི་རུས་པའོ། །འོ་ན་དོན་ཅིའི་
ཕྱིར་དེར་གསུངས་སྟུང་པ་ལ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བྱིས་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་གཞུག་

པའི་ཕྱིར་སྐབས་པ་རྣམས་གྱིས་གསུངས་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ནི་
རྣམ་པ་དགུ་ཉིད་དོ། །དེ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་
རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་
གསུངས་པ།

དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། །ཉམས་པ་དང་ནི་འཕེལ་མི་
རུང་། །བསྐྱོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་ཅི་
ཞིག་ཐོབ། །

ཅས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་པ་དང་འཇལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྩི་
ལྟར་གསུངས་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ནི་དངོས་པོ་དོ། །བརྗོད་དུ་མེད་ཅས་པ་ནི་གང་
ཟག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་དོ། །ཉམས་པ་
དང་ནི་འཕེལ་མི་རུང་། །ཞེས་པ་ནི་མི་མ་སྐྱུ་བའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་
གྱི་བདག་ཉིད་དེ་དག་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དག་མེད་པ་དོ། །དེ་ལ་བསྐྱོམ་པའི་
ལམ་འདིས་ཅི་ཞིག་འཛོམས་ཤིང་ཅི་ཞིག་ནི་འཕེལ་ཏེ་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཅི་
ཡང་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བཀའ་བའི་དོན་རྟོ། །འདིར་ལན་ནི།

བྱང་ཆུབ་རི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་བྱེད། །

ཅས་པ་སྟེ། རི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སངས་རྒྱས་གྱི་
ཆོས་མཐའ་དག་འཛིན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་པའི་
ལམ་འདི་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཡང་དག་པར་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་མངོན་

པར་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་བྱ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སྤྱིད་
པར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅེས་པས་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་འདི་དོན་མེད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཉིད་ནི་རི་ལྷ་བྱ་བ་སྐྱོམ་པའི་ལམ་འདི་རི་ལྷ་བྱར་
རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆན་ཉིད། །དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཆན་ཉིད་
བཞིན། །

ཅེས་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །མཆན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་
ནོ། །གང་ཞིག་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དེ་ཡང་དེའི་མཆན་ཉིད་དེ། གང་གི་རང་བཞིན་དེ་
བཞིན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དེའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྷར་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཡིན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་རྣམས་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་འདི་ཡང་གནས་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཆུབ་གྲུབ་
པར་གྱུར་ནས་དཔེར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་མ་གྲུབ་པ་ནི་དཔེར་སྦྱར་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

སེམས་ནི་སྤྲ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། །

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཅན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་སོ། །དེ་ཡང་
བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་འདུས་པ་ཉིད་དུ་གོ་སྟེ།
རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་དུས་གཅིག་པ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ་དུས་གཅིག་ལ་འདུས་པ་
མེད་པས་སོ། །རིམ་གྱིས་སོ་སོར་བྱེད་པ་ཡང་མེད་དེ། དེ་རེ་རེ་ཉིད་རྒྱ་ཡིན་པས་

གཞན་ནམས་དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྤྱན་འབྱེན་ནི་གྲགས་པས་
བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པའོ། །

སེམས་ནི་སྤྲ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། །རིགས་མིན་སྤྱི་མས་ཀྱང་མ་
ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སེམས་སྤྲ་མས་ཀྱང་བྱང་
ཆུབ་མི་སྐྱེད་དེ། སྤྱི་མ་ནམས་དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །སྤྱི་
མས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟོམ་པའི་ལམ་སྤྲ་མ་ནམས་དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའོ་ཞེས་པ་ནི་བཞག་
པའོ། །

མར་མའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །

ཞེས་པ་འདི་ནི་ལན་ནོ། །འདིའི་དོན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མར་མའི་སྐྱད་
ཅིག་དང་པོས་སྤྱོད་བྱ་ཆོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མ་ནམས་དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །སྤྱི་མས་ཆོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མ་ནམས་དོན་མེད་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མར་མའི་རྒྱན་གྱིས་ཆོག་ཅེས་མར་མའི་
དཔེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟོམ་པའི་ལམ་ཡང་རྒྱན་ཉིད་གྱིས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་
ཅེས་པའོ། །བསྐྱེད་པའི་ལམ་བཞག་པ་སྟེན་དུ་སོང་བའི་ལན་གདབ་པས་ནམ་པར་
གཞག་པར་བྱས་ནས། ད་ནི་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་
གྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ།

ཟབ་མའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། །སྦྱེ་བ་དང་ནི་ལགག་པ་དང་། །དེ་

བཞིན་ཉིད་དང་ཤེས་བྱ་དང་། །ཤེས་དང་སྦྱོད་པ་གཉིས་མེད་
དང་། །ཐབས་མཁས་པ་ལ་ཐབ་པ་ཉིད། །

ཅེས་པ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་རྣམ་
པ་བརྒྱད་པོ་པན་ཚུན་འགལ་བས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པས་ན་ཐབ་པ་འོ། །དེ་སྒྲོམ་པ་
པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་གྱི་ཡུལ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐབ་པ་སྟེ། གང་དང་
གང་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ། སྦྱེ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྦྱེ་བ་ནི་ཐབ་པ་
སྟེ་གཉིས་སྲུ་མེད་ཀྱང་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡོད་
པས་སོ། །འགོག་པ་ཡང་ཐབ་པ་སྟེ། མ་སྦྱེས་ཀྱང་འགོག་པ་ཡོད་པས་ནའོ། །དེ་
བཞིན་ཉིད་འདི་ཡང་ཐབ་པ་སྟེ། དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཡང་དེ་སྒྲོམ་པས་ནའོ། །ཤེས་
བྱ་ཡང་ཐབ་པ་སྟེ། ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་དེ་རྣམ་པར་གནས་པས་སོ། །ཤེས་པ་ཡང་
ཐབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་མེད་ཀྱང་ཤེས་པ་ཡོད་ནའོ། །སྦྱོད་པ་ཡང་ཐབ་པ་སྟེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱོད་པས་ནའོ། །གཉིས་སྲུ་མེད་
པ་ཡང་ཐབ་པ་སྟེ། གཉིས་སྦྱོ་འདོགས་པ་ཡིན་ཡང་གཉིས་སྲུ་མེད་པའི་སེམས་སྲུ་
གསལ་བར་ངེས་པས་སོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡང་ཐབ་སྟེ། འགྲོ་བ་རྣམས་མ་
བྱུང་ཀྱང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱེད་པས་སྟེ། འདི་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ནི་མི་འགལ་བ་སྟེ། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དག་ལ་
མཉམ་པར་བསྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བསྐྱབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
ཆོགས་རྣམས་སོ། །

ད་ནི་སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་མདོར་བསྟན་པ་བཤད་པའི་
ཕྱིར་གསུངས་པ།

ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། །སྲིད་དང་ཞི་བར་མི་རྟོག་
པ། །ལས་མེད་ལ་སོགས་སྟུན་ཀ་ཡི། །ལན་ནི་རི་རྒྱད་བཤད་པར་
ཟད། །

ཅེས་བ་སྟེ། སྲིད་བ་ཞེས་བ་ནི་ཉོན་མོངས་བ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་གསུམ་
བའི་རྣམ་པའི་སེམས་སུ་སྒྲུང་བའོ། །ཞི་བ་ཞེས་བ་ནི་ཆོས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་
སྤྱལ་བའི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཉོན་མོངས་བ་མེད་པའི་སེམས་སུ་སྒྲུང་བ་སྟེ། བྱད་
བར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་ཏུ་རྟོག་པ་
མེད་པ་ནི་དབྱེ་བར་མི་ཤེས་བ་སྟེ། ལྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་རང་
རང་གི་སེམས་སུ་སྒྲུང་བ་ཅམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ན་སྤྱིའི་ཤེས་པའི་ཞེས་
པའི་དོན་རྟོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་རྣམས་མི་ལམ་
ལྟ་བུ་སྟེ། མི་ལམ་ནི་གཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པར་སྒྱུར་བ་ན་
ལག་པ་དང་སྒྲུང་བོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་སེམས་སུ་སྒྲུང་བའོ། །

ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་མལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་རིང་
དུ་འདས་པས་དེ་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱུ་ཞེས་དགོངས་པའོ། །ལས་མེད་ལ་
སོགས་སྟུན་ཀ་ཡི། །ལན་ནི་རི་རྒྱད་བཤད་པར་ཟད། །ཅེས་བ་ལ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་རི་རྒྱུ་མདོ་སྟེ་ལས་གསུངས་པ། དེ་བཞིན་དུ་མི་

ལམ་དུ་སྒྲིན་པ་དང་རྣམ་པར་འཆེ་བ་ལ་སོགས་པས་བསོད་ནམས་དང་སྤྲིག་པར་
འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཐལ་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་བརྒྱལ་བའོ། །ལན་ནི་རི་ལྟར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་
བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་དམིགས་
པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལས་ལས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དམིགས་པ་མེད་
པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

མི་ལམ་གྱི་སྐབས་འདིར་དམིགས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཏེ། དེ་བས་ན་གཞན་
གྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུབ་པ་མེད་པས་དེ་དག་ཆར་བཅད་པ་དང་ཕན་གདགས་པར་བྱས་པ་
ལས་སྤྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་དག་མེད་པ་ནི་རིགས་པའོ། །ཐ་མལ་གཉིད་ལོག་
པའི་གནས་སྐབས་ནི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་
སུ་སྒྲུང་བ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་དང་
བཅས་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས་རི་ལྟར་གསུངས་པ། ཕན་
ཚུན་བདག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ངས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའོ། །དེ་དག་
འདིར་ཐ་མལ་གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུབ་པ་དེ་
རྣམས་ཕན་གདགས་པ་དང་ཆར་བཅད་པ་བྱས་ན་བསོད་ནམས་དང་སྤྲིག་པ་དག་
གིས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ལེགས་པར་གནས་པ་ཉིད་དོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ།
སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། །སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་མ་དག་
པ། །དེ་ལ་དག་པ་བསྐྱབ་པ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད། །

ཅེས་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་ནི། སེམས་ཅན་དང་བཅས་པའི་མཆོན་
 པ་སྟེ། གང་ཞིག་མ་དག་པ་ནི་སྐྱོམ་པ་དང་སྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེས་གཞན་
 དག་མཐོང་ནས་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་དག་པ་ཉི་བར་
 སྤྱད་པར་བྱེད་པ། སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པས། ལྷའི་ལོངས་སྟོང་ལ་ཉི་བར་བསྐྱུས་
 པས། སེམས་ཅན་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གི་འཛིག་
 རྟེན་ནི་སེམས་མེད་པའི་སྡེ་ཆོན་སྟེ། གང་ཞིག་མ་དག་པ་ཞེས་པ་འདིར་ཡང་སྐྱར་
 བར་བྱ་བ་སྟེ། ཆེར་མ་དང་རྩོལ་དང་རམ་གྲོག་ལ་སོགས་པ་དེས་གཞན་དག་
 མཐོང་བས། རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་དག་ཉི་བར་སྤྱད་
 པ་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ས་གཞི་མཉམ་པར་བསྐྱེད་པ་ནི། སྟོང་གི་
 འཛིག་རྟེན་དག་པར་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་དང་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་དག་པ་ཉིད་
 ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནི་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐབས་ལ་མཁས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།

འདི་ཡུལ་རབ་དུ་སྦྱར་བ་སྟེ། །དག་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་། །མི་
 གནས་ཇི་བཞིན་ལྷགས་དང་ནི། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མཆོན་ཉིད་
 དང་། །མ་ཆགས་པ་དང་མི་དམིགས་དང་། །མཆོན་མ་སྟོན་ལམ་ཟད་
 པ་དང་། །དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཆོད་མེད་པ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་པ་
 བཟུ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཐབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་སོ། །དེ་ལ་མཁས་པ་

ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། ཐབས་ལ་མཁས་པའོ། །འདི་ཡི་ཞེས་པ་ནི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། དེའི་ཡུལ་དང་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ལྷན་པ་གསུམ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྲུགས་ལྷན་པ་ཞེས་པ་སྟེ། ཡུལ་ནི་
 མདོ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་ཞེས་པ་ནི། དག་ལྷན་པ་ལས་ནི་འདས་པ་དང་། ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་རྐང་པ་བརྩ་པོ་ལྷན་པ་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་སྐྱོར་བས་ལྷན་པ་
 བརྩར་རིག་པར་བྱའོ། །དག་ལྷན་པ་ནི་དག་ཉིད་དེ་བདུད་བཞི་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
 རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་གང་ཞིག་དེ་ལྷན་པ་ལས་འདས་པ་དེ་ནི་དག་ལྷན་པ་ལས་འདས་
 པའི་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བའོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་ཀྱང་ལ་ལར་རབ་ཏུ་
 མི་གནས་པ་དེ་ནི་མི་གནས་པའི་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བའོ། །གང་གིས་རི་ལྟར་སློན་ལས་
 བཞིན་དུ་འགོ་བའི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་
 རི་བཞིན་ལྷགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བའོ། །གང་གིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སྐྱོད་པ་ཉིད་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བའོ། །གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཛིགས་པ་
 བསལ་བའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཀུན་དུ་སྐྱོད་པ་དེ་ནི་མ་ཆགས་པའི་རབ་ཏུ་
 སྐྱོར་བའོ། །

གང་གིས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་བསྟན་པའི་དོན་
 དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མི་དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་སྐྱོར་
 བའོ། །གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོན་མར་གཟུང་བ་གསལ་བའི་

དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་རབ་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། མཚན་མ་མེད་
པའི་རབ་དུ་སྦྱོར་བའོ། །གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་པ་གསུམ་དུ་སློན་
ལམ་གདབ་ཅིང་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ལ་སྦྱོད་པ་དེ་ནི་སློན་པ་
མེད་པའི་རབ་དུ་སྦྱོར་བའོ། །དེ་ཡི་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འོ། །གང་ཞིག་ལ་
སོགས་པས་དེ་མཚན་པར་བྱེད་ཅིང་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཉགས་ཀྱི་རབ་དུ་
སྦྱོར་བའོ། །གང་གིས་ཆད་མེད་པའི་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་
སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། ཆད་མེད་པའི་
རབ་དུ་སྦྱོར་བའོ། །རབ་དུ་སྦྱོར་བ་རྣམ་པ་བཅུར་བྱེ་བས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
གསུངས་སོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་
ལས་སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་བའོ། །

སྐབས་ལྔ་བའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།

ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དེའི་རྟགས་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་པོ་དགུ་མདོར་བསྟན་པ་དེ་ལས་རྟགས་བཤད་པའི་སྤྱིར་གསུངས་པ།

མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས། ཅེ་
མོར་སྤྱན་པའི་སྤྱིར་པའི་རྟགས། རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་བཞེད། །

ཅེས་བ་སྟེ། ཅེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་
རྣམས་ལས་གང་གི་མི་ལམ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་
པ་ནི་རྟགས་གཅིག་གོ། །སོགས་པའི་སྤྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་དང་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་གཉིས་པའོ། མི་ལམ་ན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ནི་གསུམ་པའོ། མི་ལམ་ན་ནམ་མཁའ་
ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འབྱུང་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་ནི་བཞི་པའོ། མི་ལམ་
ན་ཆོས་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྔ་པའོ། །དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་འགྲོ་
གསུམ་མཐོང་བ་ལས་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་དེ་དག་སྤངས་པའི་སེམས་
ནི་དྲུག་པའོ། །

མི་ལམ་སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གལ་ཏེ་བདག་སྟོན་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ལྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ན་གོང་ཁྲིར་ལ་སོགས་པ་ཆོག་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར་
ཅིག་ཅེས་པས་བདེན་པའི་བྱིན་ཀྱི་རྒྱབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ནི་བདུན་པའོ། །གལ་

ཉི་བདག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་སེམས་དང་
བཅས་པར་གྱུར་ན་དེས་མི་འདི་ལས་མི་མ་ཡིན་པ་རིང་དུ་སོང་ཞིག་ཅེས་པས་
བདུད་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བཏུབས་པ་མིན་པར་བདེན་པའི་བྱིན་ཏུབས་ཀྱིས་མི་མ་
ཡིན་པ་རིང་དུ་འགྲོས་པ་ནི་བརྒྱད་པའོ། །

རང་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཆོན་ཉིད་མངོན་
པར་ཤེས་ནས་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་དུ་བསྟེན་པ་ནི་དགྲ་པའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སློབ་པ་ནི་བཅུ་པའོ། །ཐམས་ཅད་ལ་
མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་ནི་བཅུ་གཅིག་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཉི་བར་
གྱུར་པ་ནི་བཅུ་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྟགས་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཅེ་མོར་བྱིན་པའི་
རྣལ་འབྱོར་པའི་རྟགས་རྣམས་མངོན་པར་བརྗོད་ནས། དེའི་རྣམ་འཁེལ་གསུངས་
པ།

འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྤྱེ་བོ་སྟེད། །སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགོ་ལ་
སོགས། །དཔེར་མཛད་ནས་ནི་རྣམ་མང་དུ། །རྣམ་འཁེལ་བཅུ་དྲུག་
བདག་ཉིད་དོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གོང་ནས་གོང་དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་རྣམས་ནི་རྣམ་འཁེལ་ལོ། །རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་པ་ལ་
གསུངས་པ། འཛམ་བུའི་གླིང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འཛམ་བུའི་གླིང་ན་གནས་
པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་རི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་
སྟེད་ལ་མཆོད་པ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་གང་ཞིག་དཔེར་བྱས་པ་ནི་དེ་བཞིན་

ནོ། །སངས་རྒྱས་དེ་རྣམས་ལ་མཆོད་པའི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་དཔེར་ལན་མང་དུ་
མཛད་དེ། དཔེས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་བྱས་པས་རྣམ་འཕེལ་རྣམ་པ་བཅུ་
དྲུག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་འཕེལ་གཅིག་
གོ། །ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་པར་བཟོད་པ་སོ་སོར་ཐོབ་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །རྟོགས་
བྱ་དང་རྟོགས་པ་པོའི་ཆོས་དག་མི་དམིགས་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །བྱེད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་དགོ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ནི་བཞི་པའོ། །གཞུགས་མེད་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་ནི་ལྔ་པའོ། །ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲེར་ཉི་བར་འཕོ་བ་ནི་
དྲུག་པའོ། །བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནི་བདུན་པའོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ཉིད་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་དང་
འབྲེལ་བ་དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་ནི་བརྒྱད་པའོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་སྟོབ་པ་ནི་
དགུ་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ནི་བཅུ་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་མཆོན་མ་ནི་བཅུ་གཅིག་པའོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་བཅུ་གཉིས་པའོ། །

གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་རིག་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་ལ་
སོགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་བཅུ་གསུམ་
པའོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་སྤྱད་པའི་ཤེས་པ་ནི་བཅུ་བཞི་པའོ། །སྤྱན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་ཐོབ་པ་ནི་བཅོ་ལྔ་པའོ། །ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ལ་ཀུན་དུ་ཉི་བར་གྱུར་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་འཕེལ་རྣམ་

བ་བཅུ་དྲུག་གོ། །

ད་ནི་བསྟན་པ་གསུངས་པ།

སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་བ། །ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་
ནམས་ཀྱི། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྤྲུལ་པ། །

ངེས་པ་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་ཅེས་པ་སྟེ། རི་སྐད་གསུངས་པའི་ནམ་
བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྤྲུལ་
ན་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བར་གྱུར་པ་
དེ་ནི་ཅེ་མའི་མངོན་རྫོགས་ཀྱི་ངེས་པར་བརྗོད་དོ། །

སེམས་ཀུན་གནས་ཞེས་སྟོན་དུ་མདོར་བསྟན་པ་དེ་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉིད་
དོ། །དེ་བས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ།

སྤྱིང་བཞི་བ་དང་སྟོང་དག་དང་། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དག་དཔེར་
མཛད་ནས། །བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །ཉིང་འཛིན་ཡོངས་
སུ་བསྐྱགས་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། འདིའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་འདོད་དེ། སྤྱིང་བཞི་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་
དང་། སྟོང་གཉིས་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་སུ་གནས་པའི་
སེམས་ཅན་དེ་ནམས་ཀྱི་གང་ཞིག་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་ནས་
སྟོང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་དང་གང་ཞིག་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་

དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་དཔེར་བྱས་ཏེ།
དེ་བས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ན་གཡོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་སེམས་
ཀུན་དུ་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་བསྐྱོམ་པ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། །རྣམ་
པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །གཉིན་སོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། །

ཞེས་པ་སྟོན་དུ་མདོར་བསྟན་པ་དེ་ནི་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ།

འཇུག་པ་དང་ནི་ལྟོག་པ་ལ། །གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་སོ་སོར་དེ། །དགུ་
ཡི་བདག་ཉིད་ཅི་བཞིན་ཡུལ། །མིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་ཤེས་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །གཟུང་
བའི་ཡུལ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེས་སེམས་པ་ལ་གསུངས་པ། ཅི་བཞིན་ཡུལ་མིན་བདག་ཉིད་
ཅེས་པ་སྟེ། མི་བདེན་པ་ལ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ཡུལ་
ལ་འཇུག་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སོ། །ལྟོག་པ་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོར་བར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སོ། །དེ་ཡང་སོ་སོར་ཡུལ་གྱིས་
དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུའོ། །གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མདོན་པར་བརྗོད་ནས།
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུངས་པ།

སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཅུགས་ཡོད་པར། །རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་
འདོད། །སོ་སོའི་སྟེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །སོ་སོར་དེ་དག་དགུ་
བདག་ཉིད། །

ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་འབྲུག་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་ཀྱང་འཛིན་པ་པོ་ཡུལ་
གྱིས་སོ། །གཉིས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལ་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་རྒྱས་དང་བཏགས་པའི་
ཡོད་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོའི་འོ། །གཉིས་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ། །དེ་ཡང་སོ་སོར་རྣམ་པ་
དགུ་འོ། །འདི་ཇི་ལྟར་མི་བདེན་པ་ལ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པར་རྟོག་པ་མ་
ཡིན་ཞེ་ན། མི་བདེན་པ་ཉིད་ལ་འཛིན་པ་པོའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་སོ། །འདི་དག་ཉིད་
གསུངས་པ།

གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་མེད། དེ་དག་གང་གིས་འཛིན་པར་
འདོད། དེ་ལྟར་དེ་དག་འཛིན་པ་མེད། རོ་བོས་སྟོང་པའི་མཆན་ཉིད་
དོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། འཛིན་པའི་རོ་བོས་ཞེས་པ་ནི་འཛིན་པ་པོའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་
དག་ཅེས་པ་ནི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་འདི་ཡང་
སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུར་གསུངས་པ། དེ་ལ་དང་པོ་རྣམ་པ་དགུ་པོའི་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་
སེམས་པ་ལ་གསུངས་པ།

རོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི། །ལམ་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་པ་དང་། །ཤེས་
པའི་དམིགས་པ་མ་འབྲུལ་དང་། །མི་མཐུན་སྒྲིགས་དང་གཉིན་པོ་
དང་། །རང་གིས་རྟོགས་དང་བྱེད་པ་དང་། །དེ་ཡི་ལས་བྱའི་འབྲས་བུ་
ལ། །འབྲུག་པའི་སྒྲིགས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་གྱི། །རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་རྣམ་དགུར་
འདོད། །

ཅེས་བ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཤེས་པ་ནི་ཐོག་མའི་གཟུང་རྟོག་རྣམས་སོ། ། རྩོད་ཅེས་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྩོད་ཐོ་སྟེ། རྩོད་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། ། རིགས་ཞེས་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རིགས་ལ་རིགས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། ། ལམ་ནི་ཡང་དག་འབྱུང་བ་དང་། ། ཞེས་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ལམ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འབྲུལ་དང་། ། ཞེས་བ་ནི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འབྲུལ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་། ། ཞེས་བ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་སོ། ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཏེ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། ། རང་གིས་རྟོགས་ཞེས་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཡང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་རང་གིས་རྟོགས་བ་སྟེ། རང་གིས་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། ། བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡིས་ལས་བྱའི་འབྲས་བྱ་དང་། ། ཞེས་བ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེད་པ་སོ། ། ཞེས་འདིར་བྱེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

དེའི་ལས་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་བསྐྱོམ་བ་སྟེ། དེའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། ། བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཟད་བ་སྟེ། བྱ་བའི་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། ། དང་པོར་གཟུང་བའི་རང་བཞིན་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུ་སྤངས་པ་ལས་ཐོག་མར་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུའོ། ། རྩོད་ཉིད་ལ་སོགས་པས་

སྒང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པར་འདི་
དག་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་འདི་ཡང་རྣམ་པ་
དགུར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

སྲིད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་
ནི། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཆང་
དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་
དང་། ཉི་ཆེ་བ་དང་སྣ་ཚོགས་ཉིད། གནས་དང་འཇུག་ལ་སྔོངས་པ་
དང་། རྗེས་ལ་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྣམ་རྟོག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་
འདི། ལྟོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་ལ་
འབྱུང་། །

ཞེས་པ་སྟེ། སྲིད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་
ནི། ཞེས་པ་ལ་འཁོར་བ་དང་སྲུང་ན་ལས་འདས་པར་ལྷུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་པ་
དང་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་རྟོགས་པ་དམན་པ་སྟེ། རྟོགས་པ་
དམན་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པའོ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ལ་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་རི་སྐད་གསུངས་པའི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཏེ། ཡོངས་
སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཆང་དང་། ཞེས་པ་
ནི་ཤེས་བྱ་བའི་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་མ་ཆང་བ་ནི་
ལམ་མ་ཆང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། ཞེས་པ་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་ལམ་རྟོགས་པ་

ཉིད་གྱིས་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགྲོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སྒྲིབ་རྩེ་མེད་པས་རི་སྐད་གསུངས་
པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཉི་ཆེ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་
པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ནས་ལམ་ཙམ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ཉི་ཆེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པའོ། །སྒྲ་ཆོགས་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་ནི་སྒྲ་
ཆོགས་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །གནས་དང་འབྲུག་ལ་སྟོངས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་
བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་དག་ལ་གནས་པ་དང་འབྲུང་བ་ལ་སྟོངས་པ་ནི་གནས་པ་
དང་འབྲུག་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྩེས་ལ་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། །ཞེས་
པ་ནི་རང་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དག་གི་རྩེས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་རྩེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། །གཟུང་
རྟོག་གཉིས་པའི་དགུ་ཚན་ནོ། །ཡུལ་འདི་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྤང་
བར་བྱ་བ་གཉིད་ལོག་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྩེས་སུ་ཡོད་པར་
སོ་སོའི་སྤྱི་པོས་བརྟགས་པར་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་རྣམས་ལ་
དགུར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

འཇིན་དང་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་ཁམས་རྣམས་
ནི། །གསུམ་ཆར་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་དང་། །གནས་དང་མངོན་པར་ཞེན་
པ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྟགས་པ་དང་། །ཆགས་པ་དང་ནི་
གཉེན་པོ་དང་། །རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ། །འཇིན་པ་དང་
པོར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་རབ་ཏུ་སྒྲོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་
འཛིན་པ་རྩམ་སུ་ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཐར་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་རྣམས་ལ་དགུ་སྟེ། དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
རྣམ་པ་དགུ་ལོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །

དེ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་རྩམ་སུ་ཡོད་པའི་
བདག་ཉིད་སྟག་པ་དང་མི་སྟག་པ་བདག་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་
ནི་འཛིན་པ་དང་སོ་སོར་ཐར་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་གཞན་རྣམས་ལ་
ཡང་བདག་གི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་རི་
ལྟར་རིགས་པར་བལྟ་བར་བྱལོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་ཞེས་པ་ནི་བརྟགས་པའི་དོན་
གང་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོ། །ཁམས་རྣམས་
ནི། གསུམ་ཆར་ཉི་བར་འབྲེལ་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཤི་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདག་
རྩམ་སུ་ཡོད་པ་ཁམས་གསུམ་པར་འརྱག་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་གནས་ཞེས་པ་ནི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཉི་གནས་ལ་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོ། །མདོན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ལ་
མདོན་པར་ཞེན་པ་ནི་མདོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོ། །

ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཏགས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཆོས་
བཏགས་པའི་དངོས་པོ་ནི་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོ། །ཆགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། ཆགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོ། །གཉེན་

པོ་ཞེས་པ་ནི་ཉན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་
བཤོ། །རྩི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ། །ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་
སོགས་པ་མེད་པར་རྩི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་འགྲོ་བ་ཉམས་པ་སྟེ། རྩི་ལྟར་འདོད་པ་
བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་བཤོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་
དགུ་ཚན་ནོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ནི་རྣམ་
པ་དགུར་རྩི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། །ལམ་ལ་ལམ་མིན་འཛིན་པ་
དང་། །འགག་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། །དངོས་སོ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་
དང་། །གནས་དང་རིགས་ནི་འཇིག་པ་དང་། །དོན་དུ་གཉེར་དང་རྒྱ་
མེད་དང་། །ཕྱིར་སློལ་བ་ནི་དམིགས་པ་ལ། །འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་
གཞན་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྟ་
བར་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྩི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་སོ་རྣམས་
ལ་སོ་སོར་མི་འགྲོ་བ་ནི་ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་
བཤོ། །ལམ་ལ་ལམ་མིན་འཛིན་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་
ལམ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པས་ལམ་གཞན་ལ་ལམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་ལམ་ལ་ལམ་
མིན་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་བཤོ། །འགག་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། །ཞེས་
པ་ནི་བཏགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་བཤོ། །

དངོས་པོ་ལྟན་དང་མི་ལྟན་དང་། །ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་མཆོམས་
མེད་པ་དང་བར་མཆོམས་དང་བཅས་པར་སོ་སོར་སྤང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟན་པ་དང་
མི་ལྟན་པ་སྟེ། ལྟན་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །གནས་ཞེས་པ་ནི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་ཀྱུན་དུ་གནས་པའི་ནམ་
མཁའ་ལྗོངས་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་གནས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རིགས་ནི་འཛིག་པ་
དང་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་
འཛིག་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་འཛིག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དོན་
དུ་གཉེར་དང་རྒྱ་མེད་དང་། །ཞེས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་མེད་པ་སྟེ། དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྒྱ་མེད་ནི་
ཉན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པ་སྟེ། རྒྱ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཕྱིར་
ཁོ་ལ་བ་ནི་དམིགས་པ་ལ་ཞེས་པ་ནི་ར་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་སྟེ། ཕྱིར་
ཁོ་ལ་བ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

གསུངས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྟོག་པ་སུམ་ཅུ་ཙུག་
པོ་རྣམས་ནི་མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཏེ་འདི་
རྣམས་ཉིད་དོ། །མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་གྱིས་བདག་ཉིད་
རྣམས་ནི་རི་ལྟར་མདོ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་མཐོང་བའི་ལམ་ནི་དང་
པོར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ནང་
དུ་འདུས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མེད་པར་དེ་དག་ཙམ་གྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་
དུ་མི་འབྱུང་རོ་སྟམ་པ་ལ་གསུངས་པ། དེ་བས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་

བདག་ཉིད་གི་བྱང་ཆུབ་གི་རྒྱུད་ལ་གཞན་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།

བྱང་ཆུབ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང་། །དེ་
ཐོབ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཆན་ཉིད་དོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གཞན་དག་ལ་སྟོན་པ་ནི་གཅིག་གོ། །དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་
གཏོད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ནི་བྱང་ཆུབ་གི་རྒྱ་སྟེ། །ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་གཞུང་གི་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་གི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་གཏོད་པ་ནི་གཉིས་
པའོ། །དེ་ཐོབ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཆན་ཉིད་
དོ། །ཞེས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བར་བྱ་བ་ལ་བར་ཆད་
མེད་པ་རི་སྟོན་རབ་ཏུ་ད་བྱེད་བ་བྱེད་པར་གྱུར་པ་རང་གི་རྒྱ་ལ་ཡོད་པའི་བསོད་
ནམས་གི་ཆོགས་གི་མཆན་ཉིད་ནི་གསུམ་པའོ། །རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོགས་རྣམས་པ་
གཉིས་གིས་བསྐྱབས་པའི་བྱང་ཆུབ་གི་དོ། །འོ་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་འདི་ཐོབ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཅི་ཞིག་གསུངས་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། །ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བརྗོད་དེ། །ཟད་
མེད་སྐྱེ་མེད་ཕྱིར་དེ་དག། །གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་ཆོགས་བཅད་བྱེད་དང་པོས་ཉན་ཐོས་གི་ས་ལ་གནས་
ནས་རྗེས་སུ་ཆོལ་བའི་བྱང་ཆུབ་གི་མཆན་ཉིད་གསུངས་སོ། །བྱེད་བྱེད་མས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་ཆོལ་བའི་བྱང་ཆུབ་གི་མཆན་ཉིད་དེ་གཉིས་ཉེ་བར་བཞོད་
པའོ། །དྲི་མ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱེ་བ་རྣམས་སོ། །ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་

བ་ནི་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཟད་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་སྐྱེ་བའོ། །དེ་དག་ནི་ཟད་པ་
དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བཟོད་དོ། །དྲི་མ་
རྣམས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པའི་དོན་
རྟོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཅིག་གོ། །འདི་དག་སྤངས་ནས་གཞན་རིགས་
བས་ལེན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅེས་
བཟོད་དོ། །དྲི་མ་རྣམས་ནི་སྟོ་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
གང་གི་ཕྱིར་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དག་མེད་པས་སོ། །དེ་བས་ན་ཟད་པ་མེད་པས་
མ་སྐྱེས་པ་སྟེ། དཔེ་མེད་པ་ཉིད་དང་མི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་
སུ་དག་པ་ཉིད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲི་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོ་བུར་བ་ཉིད་པས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པའི་
དོན་རྟོ། །དེ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་སྟོན་དུ་བསྟན་
པའི་གཞན་གྱི་མཆན་ཉིད་སུན་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།

འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་

ནི། །རྣམ་པར་རྟོག་རིག་ཅི་ཞིག་ཟད། །སྟེ་མེད་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་ཐོབ། །

ཅེས་པ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་
པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་ཐམས་ཅད་

དུ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་བས་ན་དེའི་མི་མ་སྤུན་པའི་སྤྱོད་གས་སུ་གྱུར་བ་སློབ་ཏུ་གས་
པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དེ་
མ་ཐམས་ཅད་འདིར་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་བས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་རིགས་ནི་ཅི་ཞིག་ཟད་པ་ལ་སླེབ་མེད་པ་ཅི་ཞིག་ཐོབ་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་པས་
ཞེས་པར་དགོངས་སོ། །འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་
བདག་ཉིད་ལ་ཤེས་བྱ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲིབ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་
བཞིན་དུ་རི་ལྟར་བཤད་ཅེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྟོན་པ་
ཡི། །སྤྲིབ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་། །དེ་ལ་ཁོ་བོས་མཆར་དུ་
བཅིས། །

ཞེས་པ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དངོས་པོ་ཞེས་
བྱ་བར་ཡོད་ཅིང་དེ་འཛིན་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་
པ་རྣམས་ཟད་པ་ཞེས་པ་འདི་ལ་ཁོ་བོས་མཆར་དུ་བཅིས་པའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་
པོ་ལ་སོགས་པ་བརྟག་བཟོད་པ་ཉིད་དེར་སློབ་ཏུ་གས་པའི་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་དེའི་
རྒྱས་མ་སྤུས་ཏེ། དེས་ན་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་རྣམས་རི་ལྟར་ཟད་ཅེས་པར་དགོངས་
སོ། །འོ་ན་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་རྣམས་རི་ལྟར་ཟད་ཅེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་རྩུང་ཟད་མེད། །ཡང་
དག་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཟླ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །

ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་གསལ་བའི་རྒྱན་

གྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལྷོག་པས་བྱས་པའི་དབྱེ་བས་ཡོངས་སུ་
བརྟགས་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པས་སྟོང་བ་ཉིད་དེ། དེས་ན་སྟོང་བ་ཉིད་འདི་ལ་
བསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་
ལ། དེ་ལས་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱང་བསལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་བསྐྱེད་
བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད་པ་ནི་བེམས་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ངེ་
ལྟར་བྱ་ཞེས་སེམས་བ་ལ་གསུངས་པ། ཡང་དག་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་
མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་བ་སྟེ། །བཟླ་བ་ནི་རང་རིག་པས་མངོན་སུམ་དུ་
བྱའོ། །ཡང་དག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཚད་མས་སོ། །ཡང་དག་ཉིད་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་སྟོང་
བ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །གང་གིས་ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ནི་
འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའོ། །བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གོ་
སྐབས་ལས་འོངས་པ་རྣམས་བཤད་ནས། གཙོ་ར་བསྟན་པར་བྱ་བ་མཐོང་བའི་
ལམ་གསུངས་པ།

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། །དེ་དག་པན་ཚུན་སྤྱད་པ་གང་། །སྐད་
ཅིག་ཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིས། །བསྐྱུས་པ་དེ་འདིར་མཐོང་བའི་
ལམ། །དེ་ནས་སང་གི་རྣམ་བསྐྱེད་པའོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་
ཞུགས་ནས། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལུགས་མཐུན་དང་། །ལུགས་
མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། །

ཅེས་བ་སྟེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདུན་པའི་མཐའ་ཅན་ནོ། །སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཞན་རྣམས་འདུས་པའོ། །དེ་དག་ཅེས་བ་ནི་

རང་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་པོ་རྣམས་སོ། །པན་ཚུན་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་གོ། །བསྐྱུས་
པ་ནི་ཅེ་མའི་མངོན་རྟོགས་འདིར་རོ། །

མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐྱག་
བསྐྱུས་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གཟུང་གི་གཞན་ནི་མ་
ཡིན་པར་ངེས་སོ། །དེ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་དབང་ཏུ་བྱས་
པའི་དོན་དེ་ལུང་ལས་རབ་ཏུ་གྲགས་པའོ། །དེ་ནས་སང་གེ་རྣམ་བསྐྱིངས་
པའི། །ཞེས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ལས་སྐྱགས་སུ་འབྱུང་བ་ནི་
མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་ནི་མ་
རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །རྟོག་པར་བྱེད་
ཅེས་པ་ནི་དབྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་མཐོང་བའི་ལམ་བཟོད་པའོ། །

ད་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་འདི་ལ་ཐོད་ཀླལ་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྟན་
པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགྲུང་། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
སོང་འོངས་ནས། །འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་
གཞག་མིན་པས་མཆམས་གཟུང་སྟེ། །ཐོད་ཀླལ་དུ་ནི་སྟོམས་འཇུག་
པ། །གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་
བརྒྱད་བཀླལ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འབྲར་འགྲོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་
བས་མཆམས་གཟུང་སྟེ། །ཞེས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་གཡོ་བ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནས་མཆམས་གཟུང་བ་
བྱས་པའོ། །འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་པ་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་མཐར་བྱས་ཏེ། །བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་
བཞིའོ། །འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་
པ་དགུའོ། །སོང་འོངས་ནས་ཞེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གཟུང་ནས་གོ་
རིམས་སུ་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར་འགོག་པའི་བར་དུ་སོང་བའོ། །

དེ་ནས་ཡང་འགོག་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གོ་རིམས་ལས་བསྐྱོག་ཏེ་བསྐྱོམ་
པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་སྐར་འོངས་པའོ། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་
པ་ནི་གོ་རིམས་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོ་བ་དང་འོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
ཏོ། །འགོག་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་འོངས་ཏེ་སྐར་ཡང་གང་གིས་གཅིག་
དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། སྟག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་དུ་ཐོད་ཀྣལ་དུ་སྟོམས་
པར་འཇུག་གོ། །འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ་རི་སྟོང་དེར་ཞུགས་
པའོ། །དེ་ལ་རྟོགས་པའི་གོ་རིམས་པ་འདི་ནི་མི་འབྲ་བར་འགོ་བས་ན་མི་འབྲ་བ་སྟེ།
ཐོད་ཀྣལ་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་བརྗོད་དོ། །དེ་ཉིད་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དུ་བརྗོད་དོ། །བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྐར་བར་བྱ་བའི་རྟོག་
པ་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཡོད་པ་དེ་ལས་ཐོག་མར་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་རྣམ་པ་དགུ་
གསུངས་པ།

མདོར་བསྟུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །བསྟངས་བས་ཡོངས་སྟུ་མ་
བཟུང་དང་། །དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། །ལེགས་པའི་ལམ་
ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། །གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ། །སྦྱར་བའི་
རྣམ་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན། །

ཞེས་པ་སྟེ། མདོར་བསྟུས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ངོར་ཆོས་སྟོན་པ་
མདོར་བསྟུས་པ་སྟེ། མདོར་བསྟུས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྒྱས་དང་ཞེས་པ་ནི་
དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སྟེ་རྒྱས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི། །བསྟངས་
བས་ཡོངས་སྟུ་མ་བཟུང་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟངས་བས་གང་ཞིག་
ཡོངས་སྟུ་མ་བཟུང་བ་དེ་ནི་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་
མེད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ནི་རྗེས་སུ་བསྟགས་པ་སྟེ། །དེ་དག་མེད་
པའོ། །དེས་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་དུས་གསུམ་ཏེ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་ལམ་གྱི་དུས་
སྟུ་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་དུས་སྟུ་ཡོན་ཏན་
མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་དུས་སྟུ་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ལེགས་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། །ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་སྟེ། །རབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཐོང་
བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་
ཐོག་མའི་གཅིག་པོ་ཉིད་རྣམ་པ་དགའ་བྱེ་བའོ། །བྱང་པར་རྗེ་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན་གསུངས་
པ། །སྦྱར་བའི་རྣམ་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་དེ་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱར་བ་གང་གི་རྣམ་

བའི་བྱད་པར་ཡིན་པ་དེའི་སྒྲིང་ཡུལ་ནི་གཞོམ་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཏེ། རོག་མའི་གཟུང་རྟོག་རྣམ་པ་དགུ། །ཞེས་པའོ། །གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་ཡུལ་གང་ཞིག་ཅེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས། །འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞེད་དེ། །སེམས་མི་སྐྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །སྤྱང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དང་། །ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་མི་བྱེད། །བསྐྱོམ་དང་སྐྱོམ་པ་མེད་པ་དང་། །དེ་དག་ལས་ནི་བསྐྱོག་ཉིད་དང་། །རི་བཞིན་དོན་མིན་རྣམ་རྟོག་པ། །བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས། །འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞེད་དེ། །ཞེས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲིང་བའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་རྣམས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་གང་ཞིག་ལ་ལར་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །དེ་ནས་སེམས་མི་སྐྱེ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་ཉིད་རྣམ་རྟོག་རྣམ་པ་དགུ་པོའི་ཡུལ་དུ་བརྗོད་དོ། །སེམས་མི་སྐྱེ་དང་ཞེས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །སྤྱང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དང་། །ཞེས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིད་ལ་

བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་མི་བྱེད། །ཅེས་པ་ནི་ཡང་དག་
པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །བསྐྱོམ་དང་
ཞེས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །སྐྱོམ་པ་མེད་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་སྐྱོམ་པ་
མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་དག་ལས་ནི་བསྐྱོག་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སྐྱོམ་
པ་ཡང་མིན་སྐྱོམ་པ་མིན་པ་ཡང་མིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྩི་བཞིན་དོན་མིན་
ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྩི་བཞིན་དོན་མིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པའོ། །གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་པའི་དགྲ་ཚན་ནོ། །འཇིན་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་པོ་
རྣམ་པ་དགྲུང་རྩི་ལྟར་འགྲུང་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན། །ཆོས་བཏགས་པ་དང་
སྟོང་ཉིད་མིན། །ཆགས་དང་རབ་འབྱེད་བདག་ཉིད་དང་། །དངོས་པོར་
བྱེད་དང་ཐེག་གསུམ་དང་། །ཡོན་ནི་དག་པ་མ་ཡིན་དང་། །སྟོང་པ་
རྣམ་པར་འབྱུག་པ་ལ། །འཇིན་པར་བྱེད་པ་དང་པོར་དེ། །ཞེས་པར་
བྱ་བ་བསྐྱགས་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་
ཅན་རྣམས་རྩིས་སུ་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བཏགས་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཆོས་བཏགས་པ་ཞེས་པ་ནི་དུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
རྣམས་འདི་རྩིས་སུ་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པས་ཆོས་རྣམས་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་
ཞེས་པ་ཆོས་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །སྟོང་མིན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་འཁོར་བ་

ནས་གཟུང་སྟེ་བཏགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བས་སྟོང་བ་ཉིད་
མིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཆགས་དང་ཞེས་པ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དག་
མེད་ཀྱང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སོ་སོར་སྦྱང་བའི་བསམ་པའི་རྒྱར་ཡོད་པས་
ཆགས་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

རབ་འབྱེད་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་པ་ནས་གཟུང་སྟེ།
ཇི་སྟེན་དུ་འདི་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ་ཆོས་རབ་དུ་
འབྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དངོས་པོར་བྱེད་ཅེས་པ་ལ་དངོས་པོར་ནི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའོ། །བྱེད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའི་ཆེད་དུ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་སྟེ། དངོས་པོའི་ཆེད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་
པའོ། །ཐེག་གསུམ་དང་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་ལ་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཐེག་
བ་གསུམ་པོ་ནི་ཐེག་བ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཡོན་ནི་དག་བ་མ་ཡིན་
དང་། །ཞེས་པ་ནི་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་སྤུལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དེ་ལ་
ཡོན་བྱུང་བས་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་དག་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་ཡོན་དག་བ་མ་ཡིན་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །སྟོན་པ་རྣམ་པར་འཁྲུག་པ་ལ། །ཞེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དོན་དུ་གཞུང་དེས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ནི་སྟོན་པ་
རྣམ་པར་འཁྲུག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཐོག་མའི་དགྲ་ཚན་
རྣམས་སོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གསུངས་པ།

སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱ་ཡི། །ཡུལ་ཅན་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་
འབྲེལ་བ། །དེ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིས། །མི་མཐུན་སྟོགས་གཞན་

རྣམ་པ་དགུ།

ཞེས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་བཏགས་དང་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཏགས་པའོ། །དེའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཏགས་པའོ། །དེའི་ཡུལ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་བཏགས་པ་དེའི་རྒྱའི་ཡུལ་ལོ། །གཞན་ཞེས་པ་ནི་འཇིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་པའོ། །བསྐྱེམ་པའི་ལམ་འབྲེལ་བ། །མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱེམ་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནི་དེ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནོ། །འདི་རྣམ་པ་དགུར་ངེ་ལྟར་འགྲུར་སྟུང་པ་ལ་གསུངས་པ།

ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་གསུམ་དག་གི། །བདག་ཉིད་ངེ་བཞིན་སྤྱིབ་རྣམ་གསུམ། །ཞི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་། །མཚུངས་པར་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། །མི་མཉམ་སྦྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་དང་། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །གཉིས་སུ་མེད་ལ་ཀུན་མོངས་ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་བཞེད། །

ཅས་པ་སྟེ། འཇིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གྱི་མཐོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་གསུམ་དག་གི། །བདག་ཉིད་ངེ་བཞིན་སྤྱིབ་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སྤྱིབ་པ་ལ་གང་ཞིག་ཀུན་དུ་མོངས་པ་དེར་ནི་མཐའ་ན་ཡོད་པའི་ཀུན་མོངས་ཀྱི་ཆོག་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ཀུན་མོངས་ཀྱི་ཆོག་སྦྱར་བར་བྱའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སྤྱིབ་པ་ལ་ཀུན་དུ་

མྱོངས་པ་དང་། ལམ་མཁུན་པའི་སློབ་པ་ལ་ཀུན་དུ་མྱོངས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་
ཤེས་པའི་སློབ་པ་ལ་ཀུན་དུ་མྱོངས་པའོ། །ཞི་ལམ་ཞེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པའི་ལམ་ལ་ཀུན་དུ་མྱོངས་པའོ། །

དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། ཞེས་པ་
ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སོགས་པའི་སྐྱས་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པར་ཀུན་དུ་མྱོངས་
པའོ། །མི་མཉམ་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་འདི་ཆོས་དགོན་
མཆོག་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་པ་ལ་ཀུན་དུ་མྱོངས་པའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་
ཞེས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཀུན་དུ་མྱོངས་པའོ། །ཉོན་
མོངས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ཞེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཀུན་དུ་མྱོངས་པའོ། །གཉིས་སྤྱེད་པ་ལ་ཞེས་
པ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་དུ་མྱོངས་པའོ། །ཀུན་དུ་མྱོངས་
པའི་ཆོག་རྒྱ་དགུ་པོ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲ་ཡང་ཀུན་དུ་སྒྲིབ་
རོ། །འཇིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་པ་རྣམ་པ་དགུར་གསུངས་པའོ། །

འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
གཉིས་དང་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་གཉིས་སྤྱེད་གསུངས་སོ། །འདི་ཉིད་
ཀྱིས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་རྣམས་སོ་སོར་དགུ་དགུ་སྟེ་སྤྱུ་ཅུ་
ཅ་དུག་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་རྣམས་ཉིད་ཡང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བྱེན་རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་

འོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་མ་བུ་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ལུང་ལས་གསལ་ལོ། །གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དང་བཅས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྟོག་པ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་དུ་བརྒྱུ་རྟོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཟད་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།

ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། །ཡུན་རིང་ལོན་ནས་དབུགས་
འབྱིན་ལྟར། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །བདེ་བསྐྱབ་ཡོན་ཏན་སྤྱན་
ཆོགས་ཀུན། །རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་རྒྱ་པོ་བཞིན། །འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་
སྦྲ་བ་ཡི། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་རྟོན་པར་
བྱེད། །

ཅས་པ་ནི་གསུངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སོ། །ཡམས་ནད་ནི་ཡོན་
ཏན་ཉི་བར་འཛོམས་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཟད་པར་གྱུར་ནས་སོ། །ཡུན་རིངས་ལོན་
ནས་ཞེས་པ་ནི་དུས་ཡུན་རིང་པོས་སོ། །དབུགས་འབྱིན་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་སྤྲར་
འོངས་པའི་སློག་ལྟ་བུའོ། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་
གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །

བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་དེ་མ་ཐག་དུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཞེས་པས་ན་བར་

ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུངས་པ།

སྟོང་གསུམ་སྟེ་ཐོ་ཉན་ཐོས་དང་། །བསེ་བྱའི་རྟོག་པ་ཕུན་ཆོགས་
དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་ལ། །བཀོད་པའི་དགོ་རྣམས་
དཔེར་མཛད་ནས། །བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་མེད་དེ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །དེ་ནི་
རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། །

ཅེས་པ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་ན་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་ཉེན་གནས་པ་དེ་
རྣམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྟོག་པ་རྣམས་ལ་བཀོད་པས་དགོ་བ་གང་དག་ཐོབ་པ་དཔེར་ན་
བར་མཆོན་བར་བྱས་ཏེ། དེ་བས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཞིང་བསོད་ནམས་
བྱ་ལོམ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པས་གང་མཆོན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་ནི་བར་
ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཞིག་སྟེ། སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་མེད་དེ། །ཞེས་པ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་
པའི་རྒྱ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱས་ཐོབ་པའི་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་སེམས་པ་ལ་གསུངས་པ། དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་
ཉིད། །ཅེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡིན་
ཀྱི། །གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་
གསུངས་པ། དེའི་དཔེགས་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། བདག་པོའི་རྒྱ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན།

རྣམ་པ་ནི་རི་ལྷ་བྱ་ཞེས་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །བདག་པོ་བླན་པ་ཡིན་པར་
བཞེད། །རྣམ་པ་ཞི་ཉིད་འདི་ལ་ནི། །རབ་ཏུ་སྤྱོད་རྣམས་བརྒྱད་མར་
ཤོལ། །

ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ཡི་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་འོ། །དེའི་
དམིགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་
དོ། །བདག་པོ་བླན་པ་ཡིན་པར་བཞེད། །ཅེས་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱུར་གྱུར་པས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ནི་རྣམ་པ་འོ། །འདི་ལ་ཞེས་པ་ནི་
གནས་པ་འོ། །རབ་ཏུ་སྤྱོད་རྣམས་བརྒྱད་མར་ཤོལ། །ཞེས་པ་ནི་བྱིར་ཤོལ་བ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་དོན་གང་ཞིག་ལ་བྱིར་ཤོལ་བ་རྣམས་དང་། བན་ཚུན་
ཅོད་པར་འགྱུར་སྟམ་པ་ལ་གསུངས་པ།

དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། །རོ་བོ་ཉིད་ངེས་གཟུང་བ་དང་། །རྣམ་
ཀུན་མཐེན་ཉིད་ཡི་ཤེས་དང་། །དམ་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོབ་
དང་། །སྦྱོར་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། །ཐབས་མཁས་ཐུག་
པའི་རྟོགས་པ་དང་། །བྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་བཅས་དང་། །གཉེན་པོ་མི་
མཐུན་སྦྱོགས་དག་དང་། །མཆོན་ཉིད་དང་ནི་སྟོམ་པ་ལ། །སྤྱོད་བ་
རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོགས་པ། །རྣམ་པ་ཀུན་མཐེན་ཉིད་རྟེན་ཅན། །རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད། །

ཅེས་པ་སྟེ། དམིགས་པ་འཐད་དང་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མེད་

བ་ལ་ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་འཐད་ཅེས་བ་སྟེ། དམིགས་པ་འཐད་བ་ལ་ཅོད་
བའོ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ། ཇི་ལྟར་དེ་ཡི་ངོ་བོར་
འཇིན། །ཞེས་བ་སྟེ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བར་ཆོལ་བའོ། །

རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། །ཞེས་བ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་
བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་མེད་ན་ཇི་ལྟར་དེ་རྟོགས་པའི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཅེས་བ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོལ་
བའོ། །དམ་པའི་དོན་ཞེས་བ་ནི་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་
པའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་ཅེས་བ་ནི་དོན་དམ་པ་ལ་ཆོལ་བའོ། །ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བ་ནི་
བདེན་པ་ལ་སྟོས་ནས་བརྟུན་པ་ཡིན་ལ། བདེན་པ་མ་གྲུབ་པས་དེ་ཡང་མི་འགྲུབ་
སྟེ། དེ་བས་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་མ་གྲུབ་ཅེས་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟུན་
བའོ། །སྦྱོར་དང་ཞེས་བ་ནི་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་ཇི་ལྟར། དེ་
རྣམས་ངེས་ཤིང་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད། །ཇི་ལྟར་དེ་དག་ཉི་བར་དམིགས། །ཞེས་བ་ནི་སྦྱོར་
བ་ལ་བརྟུན་བའོ། །དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ཞེས་བ་ནི་རྟོགས་བྱ་ལ་སོགས་པ་
མེད་པས་ཇི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་
ཞེས་བ་ནི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་བརྟུན་བའོ། །

ཆོག་ཏུ་མ་གྲུབ་པས་ཇི་ལྟར་དེའི་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཆོས་རྣམས་ཡིན་
ཞེས་པས་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་བརྟུན་བའོ། །ཆོས་མ་གྲུབ་ན་ཇི་ལྟར་དེའི་
དོན་རྟོགས་པའི་དག་འདུན་ཡིན་ཞེས་བ་ནི་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་བརྟུན་
བའོ། །ཐབས་མཁས་ཞེས་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་མེད་ན་ཇི་ལྟར་དེའི་ཐབས་ལ་

མཁས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཐུབ་པའི་རྟོགས་པ་
ཞེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་མེད་ན་ངི་ལྟར་དེའི་རྟོགས་པ་འཇམ་བསྟན་པ་
ཡིན་ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མེད་པ་ཉིད་དང་། རྟག་པ་ཉིད་
དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པའི་གནས་
སྐབས་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་པའོ། །ལམ་ཞེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པའི་ལམ་དུ་མར་གསུངས་ན། གང་ལ་ཡིད་བརྟན་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ལམ་ལ་བརྟེན་པའོ། །གཉེན་པོ་མི་མཐུན་སྤྲོགས་དག་དང་། །ཞེས་པ་ནི་དམ་
བཅས་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོའི་སྤྲོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྲོགས་སུ་འགྱུར་
རམ་ཞེས་པ་ནི་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྲོགས་ལ་བརྟེན་པའོ། །མཆན་ཉིད་
ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་བརྟེན་
པའོ། །བསྐྱོམ་པ་ལ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་དུ་མར་གསུངས་པས་གང་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་
ཞེས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའོ། །

ལོག་རྟོག་ཅེས་ནི་རྣམས་པ་བདུན་ནོ། །ཡུལ་གང་ཞེས་པ་ལ་གསུངས་པ།
རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་རྟོན་ཅན། །ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །དུག་དང་བཅུ་ནི་བཅུ་དུག་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །འདིར་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྟེན་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
ནི་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་བརྟེན་པའོ། །དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་

སྐབས་ལྔ་པའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།

ཐུན་གྱི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ་ནིས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་ལྔ་པའི་འགྲེལ་བ་འོ། །

སྐབས་དྲུག་པའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།

འཇུགས་པར་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་གོ་རིམས་བཞིན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གསུངས་པ།

སྦྱོན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དྲན་དང་
ཆོས། །དངོས་མེད་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ། །མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་
བཞེད། །

ཅེས་པ་སྟེ། སྦྱོན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་དང་
ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་དང་།
ཆོས་དང་། དག་འདུན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཏོང་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་རྗེས་སུ་
དྲན་པ་དང་། བརྟགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོ་
བརྟུགས་པ་ལོ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྗོད་དོ། །མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་དྲུག་
པའི་འགྲེལ་བའོ། །

སྐབས་བདུན་པའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།

མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། །དེ་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཟག་པ་མེད་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། དཀར་
པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། མཆོན་
ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་
དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་བྱང་
ཆུབ་པའོ། །འདི་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། །ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱན་བསྐྱས་པའི་
ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི། །རྟོགས་པ་འདི་ནི་ཤེས་
པར་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དང་། མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་
རྣམས་དང་། སྦྱལ་པའི་མཛེད་པའི་མཐར་ཐུག་པའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེས་ཀྱང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་འདི་རྣམས་ཡང་དག་པར་
བསྐྱས་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་གཅིག་གིས་སྐད་ཅིག་གི་དུས་སུ་ཟག་
པ་མེད་པའི་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟོགས་པས་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་

ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བརྗོད་དོ། །ཟག་པ་
མེད་པའི་ཆོས་གཅིག་ཤེས་པའི་དུས་སུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རི་
ལྟར་ཤེས་ཞེས་པ་ལ་འདིག་རྟེན་པའི་དབེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་གསུངས་པ།
རི་ལྟར་སྒྲེས་བྱས་ཐོ་ཆུན་རྒྱད། རྟོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་པས་ན། ཐམས་
ཅད་ཅིག་ཅར་འགྲུལ་བ་ལྟར། སྐད་ཅིག་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དབེར་
ན་སྒྲེས་བྱས་ཐོ་ཆུང་གཏང་བྱ་གཅིག་རྟོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་པར་གྱུར་ན་
ཐོ་ཆུན་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ལ་འགྲུལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་སེམས་གཅིག་གི་དུས་སུ་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རབ་ཏུ་ལྡང་ཞིང་སྟོན་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཤུགས་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུས་
གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་གསུངས་པ།

གང་ཆེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རང་བཞིན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་
སྤྱོད། རྣམ་སྒྲིན་ཆོས་ཉིད་གནས་སྐབས་སྒྲེས། རྟོག་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ཡེ་ཤེས། །

ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་ཆོས་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་རབ་ཏུ་
གནས་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོ། །དཀར་པོའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་རི་ལྟར་བྱ་ཞེས་པ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་

བཞིན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པར་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་
སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་སུ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་
པས་སོ། །

གསུམ་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་གསུངས་པ།

སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་སྤྱོད་པ་ཡིས། །ཆོས་ཀྱན་མི་ལམ་འདྲར་གནས་
ནས། །ཆོས་རྣམས་མཆན་མ་མེད་པ་ཉིད། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་
གིས་རྟོགས། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །གང་
དག་གི་མཆན་ཉིད་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མེད་པ་འོ། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་རྟོགས། །ཞེས་པ་ནི་
མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

བཞི་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་གསུངས་པ།

མི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་
ལྟར། །ཆོས་རྣམས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡི། །དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཅིག་
གིས་མཐོང་། །

ཞེས་པ་སྟེ། གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་ཐོབ་པའི་ཡུལ་དེ་
རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཉིད་དེ། གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་ཀྱང་
དེས་གཟུང་བར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཤིང་དང་རི་དང་རྒྱ་མཆོ་ལ་སོགས་པར་ཉེ་བར་

བརྟགས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་པོར་ཆད་པ་
 ལྟར་མངོན་ནོ། །དེ་མཐོང་ཞེས་པ་ལ་མི་ལམ་མཐོང་བའི་སྤྲེས་བྱ་སེམས་གསལ་
 བའི་བདག་ཉིད་དེས་འཛིན་པ་པོ་མེད་ཀྱང་འཛིན་པ་པོར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྟགས་
 པ་ལག་པ་དང་རྒྱང་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་འཁོར་ལོའོ། །གཉིས་པ་འདི་ནི་
 བརྟན་པས་ཉེ་བར་གཞག་པ་སྟེ། གང་ཞིག་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དབྱེ་བར་མི་
 ལྟ་བས་དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
 སེམས་རང་གསལ་བའི་རྒྱན་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་བརྟགས་
 པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་ངེས་པར་གྲོལ་བའི་མཆོན་ཉིད་དེ་སྐད་ཅིག་
 མ་གཅིག་གིས་མཐོང་བ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་
 པ་བཞིའོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་བྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལས་སྐབས་བདུན་པའི་འགྲེལ་བའོ། །

སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ།

མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པ་མངོན་ཏུ་བསྟན་པ་གསུངས་པ།

ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྱལ་བ་
ནི། །ཆོས་སྤྱི་མཇད་པར་བཅས་པ་སྟེ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་
བཟོད། །

ཅས་པ་དེའི་དོན་དེ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྤྱིའི་སྤྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་བཤད་བྱ་རྗེས་སུ་གཟུང་སྟེ། དེས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དང་། ལོངས་
སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་དང་། སྤྱལ་པའི་སྤྱི་དང་། སྤྱི་གསུམ་གྱི་མཇད་པ་འགྲོ་བའི་དོན་
བྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པས་རྣམ་པ་བཞིར་ལོངས་སུ་གཟུང་བའོ། །དཔེར་ན་བྱ་
བརྒྱུག་ཏུ་དམ་བཅས་པ་ལས་གངས་མ་ཆང་བས་ཆ་བོ་བསྟན་སྟེ། གངས་ཁས་
ལྷངས་པ་ལྟར་མདོར་བསྟན་པའི་ཆོག་དང་བཅས་པས་སྤྱི་བཞིར་ཁས་ལྷངས་པ་དེ་
རང་དགའ་བྱེད་པ་སྟེ། སྟོང་རྗེའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་གཞན་ཏུ་སྤྱི་བཞི་དང་སྤྱི་
ལྷ་དང་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ཚུལ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའི་ཐེག་པ་ཡིན་པས་སོ། །

པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་འདིར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པས་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་རྣམས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་པས་ཉིད་ཡིན་པས་ན་
སྤྱི་གསུམ་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་

གདུང་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྐྱེ་ལོགས་ཤིག་པར་ནམ་པར་གཞིག་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་སྐྱེ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ཉིད་ནི་རིགས་པའོ། །དེ་ནམས་ལས་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བསྐྱེན་པའི་བྱེད་གསུངས་པ།

ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཟག་པ་མེད་ཆོས་ནམ་ཀུན་དུ། །ནམ་པར་
དག་གྱུར་གང་དག་ཡིན། །དེ་དག་རང་བཞིན་མཆོན་ཉིད་ཅན། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཆོས་གང་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་། དེའི་
བསྐྱེན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་དང་། སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་དང་དེ་དག་གི་མཛད་
པའི་མཆོན་ཉིད་དང་དངོས་པོ་ནམ་པ་བཞི་པའོ། །ནམ་པ་ཀུན་ནམ་པར་དག་པ་
ཟད་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་ཆོས་དེ་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ནི་ནམ་པར་དག་པ་སྟེ་
བརྟགས་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་བཙུན་
ལྷན་འདས་ནམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་དང་སྐྱེ་ལ་
དང་། དེ་དག་གི་མཛད་པ་ནམས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་མེད་པའི་འཇམ་བུ་པ་དང་
བཅས་པ་མེད་དེ། ཟག་པ་མེད་ཆོས་ནམ་ཀུན་དུ། །ནམ་པར་དག་གྱུར་ཡང་དག་
ཡིན། །ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ཡང་དག་པར་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདི་
ལྟར་ལྟོག་པར་བྱས་པའི་ཐ་དད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

ཆོས་གང་ཞེས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་དང་།
སྐྱེ་ལ་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཛད་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ། གང་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ནམས་རིམ་པ་རིམ་ལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེན་པའི་

ཕྱིར་གསུངས་པ། བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཞེས་པ་
ལུས་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་དང་། ཚོར་བ་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་དང་། སེམས་
བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་དང་། ཚོས་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་པོ་རྣམས་སོ། །

མི་དགོ་བའི་ཚོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། མི་དགོ་བའི་ཚོས་
སྐྱེས་པ་རྣམས་ཕྱིར་སྟོང་བའི་བཙུན་པ་དང་། དགོ་བའི་ཚོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བཙུན་པ་དང་། དགོ་བའི་ཚོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་འཕེལ་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་བཙུན་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་སྟོང་བ་བཞི་རྣམས་སོ། །འདུན་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སེམས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་།
དཔྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ། རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །དད་པའི་དབང་
པོ་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། བྲན་པའི་དབང་པོ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
དབང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། དབང་པོ་རྣམས་སོ། །འདི་རྣམས་ཉིད་མི་
མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མཉན་པར་མི་རྒྱས་པས་སྟོབས་སུ་གྱུར་
པ་སྟེ། དད་པའི་སྟོབས་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། བྲན་པའི་སྟོབས་དང་།
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཏེ་སྟོབས་རྣམས་པ་ལྟའོ། །

བྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་
པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་དང་། དག་པོ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཤེས་རབ་སྐྱེད་པ་ཡང་
དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
དང་། བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་རྣམས་པ་བདུན་ནོ། །ཡང་

དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ངག་དང་། ཡང་
དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩོམ་བ་
དང་། ཡང་དག་པའི་བླ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ། འཕགས་པའི་
ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་རྣམས་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་ཅུ་ཅ་བདུན་
ལོ། །

ཆད་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཆད་གཟུང་དུ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྟེ། བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཏེ་ཆད་མེད་པ་
བཞིའོ། །རྣམ་པར་ཐར་བ་དང་ཞེས་པ་ནི་ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་
ཀྱི་གཟུགས་སུ་ལྟ་བ་ནི་གཅིག་གོ། །ནང་གཟུགས་ཀྱི་མཆན་མ་མེད་པ་ལ་སྤྱིར་
གཟུགས་སུ་ལྟ་བ་ནི་གཉིས་པའོ། །སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ལུས་ཀྱི་མངོན་སྤྱོད་
དུ་བྱས་ཏེ་གནས་པ་འདི་ནི་གསུམ་པའོ། །གཟུགས་མེད་པ་བཞི་རྣམས་དང་། འདུ་
ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་སྟེ་རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་དོ། །མཐར་གྱིས་གནས་
པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ཞེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་རྣམས་དང་།
གཟུགས་མེད་པ་བཞི་པོ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་སྟེ། མཐར་
གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་པོ་རྣམས་སོ། །

ཟད་པར་བརྟའི་བདག་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ནི་ཟད་པར་གྱི་སྤྱི་མཆེད་ནི་ཟད་
པར་སའི་སྤྱི་མཆེད་དང་ཟད་པར་ཆུ་དང་ཟད་པར་མེ་དང་ཟད་པར་རླུང་དང་། ཟད་
པར་སྟོན་པོ་དང་ཟད་པར་སེར་པོ་དང་ཟད་པར་དམར་པོ་དང་ཟད་པར་དཀར་པོ་
དང་ཟད་པར་ནམ་མཁའ་དང་། ཟད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ཟད་པར་གྱི་སྤྱི་

མཆེད་བཅུ་ལྔ། ཟླེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་རབ་དུ་དབྱེ་བས་ནམ་པ་
བརྒྱད་ཅེས་པ་ནི། ཉང་གི་གཟུགས་ལ་མཚན་མར་འདུ་ཤེས་ཤིང་ཕྱི་ལྷོ་གཟུགས་
ལ་ནི་བསྐྱུས་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་དུ་ལྟ་བ་སྟེ། དེ་ཟླེལ་གྱིས་གཞོན་པར་ཤེས་པ་ནི་ཕྱི་
སྟེ་གཅིག་གོ། །

ཉང་གི་གཟུགས་ལ་མཚན་མར་འདུ་ཤེས་ཤིང་ཕྱི་ལྷོ་གཟུགས་ཅན་ལ་རྒྱས་
པར་ལྟ་བ་སྟེ། དེ་ཟླེལ་གྱིས་གཞོན་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་པའོ། ཉང་གི་གཟུགས་
ནི་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་ལ་ཕྱི་ལྷོ་གཟུགས་ལ་བསྐྱུས་ནས་ལྟ་བ་དེ་ཟླེལ་
གྱིས་གཞོན་པར་ཤེས་པ་ནི་གསུམ་པའོ། ཉང་གི་གཟུགས་ལ་གཟུགས་མེད་པར་
འདུ་ཤེས་ཤིང་ཕྱི་ལྷོ་གཟུགས་ཅན་ལ་རྒྱས་པར་ལྟ་བ་སྟེ་ཟླེལ་གྱིས་གཞོན་པར་
ཤེས་པ་ནི་བཞི་པའོ། ཉང་གི་གཟུགས་ལ་མཚན་མར་འདུ་ཤེས་ཤིང་ཕྱི་ལྷོ་
གཟུགས་ལ་སྟོན་པོར་ལྟ་བ་ནི་ལྔ་པའོ། ཉང་གི་སེར་པོར་མཐོང་བ་ནི་དྲུག་
པའོ། ཉང་གི་པོར་མཐོང་བ་ནི་བདུན་པའོ། ཉང་གི་པོར་མཐོང་བ་ནི་བརྒྱད་པ་སྟེ་
ཟླེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནམ་པ་བརྒྱད་དོ། ཉོན་མོངས་མེད་དང་ཞེས་པ་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །

གང་ཞིག་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་ནས་ཀྱང་
ཉོན་མོངས་པ་ནམ་པ་ཀྱན་དུ་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་བའོ། སྟོན་ནས་མཐུན་ཞེས་པ་
ནི་དོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་ནས་ཐེ་ཆོམ་མ་ལུས་པ་སེལ་བའི་
ཤེས་པ་ནི་སྟོན་ནས་མཐུན་ནོ། མངོན་ཤེས་ཞེས་པ་ནི་རྩ་འབྱུང་གི་མངོན་པར་
ཤེས་པ་དང་། ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་

མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་
དང་། ལྟའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། ཟག་པར་བྱེད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་
པ་སྟེ་མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུག་གོ། །

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་།
དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། དེས་པའི་ཆིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
པ་དང་། སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་སྟེ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་
རྣམ་པ་བཞི་ལོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བཞི་དང་། །ཞེས་པ་ནི་རྟོན་རྣམ་པར་དག་
པ་དང་། དམིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཡེ་
ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དག་པ་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །དབང་བཅུ་ཞེས་པ་ནི་
ཆོ་ལ་དབང་བ་དང་། སེམས་ལ་དབང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་དབང་བ་
དང་། ལས་ལ་དབང་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་དང་། མོས་པ་ལ་དབང་བ་དང་།
སྟོན་ལམ་ལ་དབང་བ་དང་། རྩ་འབྱུང་ལ་དབང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དང་།
ཆོས་ལ་དབང་བ་སྟེ་དབང་བཅུ་ལོ། །

སྟོབས་བཅུ་ཞེས་པ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་
དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། ཁམས་སྣ་ཆོགས་མཐུན་
པའི་སྟོབས་དང་། མོས་པ་སྣ་ཆོགས་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། དབང་པོ་མཆོག་
དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་
མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཐུན་པའི་
སྟོབས་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། འཆི་འཕོ་

དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། ཟག་བ་ཟད་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་ཉི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་བཅུའོ། །མི་འཛིགས་པ་བཞི་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་། ཟག་བ་རྣམས་ཟད་བ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་། བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཛིགས་པ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྟེ་མི་འཛིགས་པ་རྣམས་པ་བཞིའོ། །

བསྐྱང་བ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིགས་པ་མེད་དེ། དེས་ན་སྐྱེ་ལ་བསྐྱང་བ་མེད་པ་དང་། གསུང་ལ་བསྐྱང་བ་མེད་པ་དང་། ཐུགས་ལ་བསྐྱང་བ་མེད་པ་སྟེ། བསྐྱང་བ་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

ཐན་པ་ཉིད་གཞག་རྣམ་གསུམ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་སྟོན་པ་ན་ཉན་པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་པར་མི་འདོད་པ་དང་། གཉི་གར་འདོད་པ་ལ་རིམ་པ་རིམ་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་བ་དང་གཉི་ག་དག་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐན་པ་དང་ལྡན་པར་གནས་པ་ནི་ཐན་པ་ཉིད་པར་གཞག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

བསྐྱེལ་བ་མི་མངའི་ཆོས་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་དུས་ལས་མ་འདས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །

བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱེ་བ་པའི་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའོ། །

སྒྲེལ་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་
བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱ་རྣམས་བསལ་བར་བཞེད་པའོ། །

ཐུབ་པ་ཁོ་ནའི་མ་འདྲེས་ཆོས། །བཙེ་བརྒྱད་བཤད་པ་གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་
པ་ནི་སྤྱེལ་འབྲུལ་པ་མི་མངའ་བ་དང་། གསུངས་ལ་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་བ་དང་། བྲན་པ་
ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའ་བ་དང་། འདྲ་
ཤེས་སྒྲ་ཆོགས་མི་མངའ་བ་དང་། གངས་སོ་སོ་ལ་བཏང་སྒྲུམས་མི་མངའ་བ་དང་།
འདུན་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། བཙེན་འབྲས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་
མི་མངའ་བ་དང་། བྲན་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་
དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
སྒྲོན་དུ་ཡེ་ཤེས་འགོ་བ་དང་། ངག་གི་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་ཡེ་ཤེས་འགོ་བ་དང་། ཡིད་
ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་ཡེ་ཤེས་འགོ་བ་དང་། འདས་པ་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་མ་
ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་མ་ཐོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་དང་། ད་ལྟར་བ་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཅེས་བྱའོ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་རི་ལྟར་གསུངས་པའི་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཅན་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོར་མངོན་པར་བརྗོད་དེ་ལྟོག་པས་
བྱས་པའི་ཐ་དད་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱད་ཀྱི་ཡོན་

ཉན་གྱི་ཚས་སོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་འབྲས་བུའི་སློན་ནས་བྱེ་བྲག་རྩ་བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

ཉན་ཐོས་ཉན་མོངས་མེད་པའི་ལྷ། །མི་ཡི་ཉན་མོངས་ཡོངས་སྤང་
ཉིད། །རྒྱལ་བ་གྲོང་སོགས་དེ་དག་གི། །ཉན་མོངས་རྒྱན་གཙོད་ཉན་
མོངས་མེད། །

ཅས་པ་སྟེ། ཉན་མོངས་མེད་ཅས་པ་ནི་ཉན་མོངས་པ་རྣམས་མེད་པ་དང་གང་ཞིག་ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ནི་ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བྱེ་བྲག་སྟེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་གང་ཞིག་ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སློམས་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ན་མིའི་ཉན་མོངས་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་ཞིང་མི་སྐྱེའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སློམས་པར་ཞུགས་པས་ནི་གང་ཞིག་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱང་རུང་སྟེ་གྲོང་ཁྲིམ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཉན་མོངས་པའི་རྒྱན་གཙོད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་གོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སློན་ནས་མཐུན་པ་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སློན་ནས་མཐུན་པ་བྱུང་བར་རྩ་བས་ཞུགས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

སངས་རྒྱས་སློན་ནས་མཐུན་པ་ནི། །ལྷན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཆགས་
སྤངས་དང་། །ཐོགས་པ་མེད་དང་རྟག་གནས་དང་། །དྲིས་ལ་ཀྱན་
ལན་འདེབས་པར་བཞེད། །

ཅེས་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མཁུན་པ་ལྟན་གྱིས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཆགས་སྤངས་ནི་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་
སོ། །ཐོགས་མེད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་སོ། །རྟག་གནས་ནི་འཁོར་
བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་ཀུན་དུ་གནས་པས་ནའོ། །དྲི་བ་ཀུན་ལ་ན་འདེབས་པར་
བཞེད། །ཅེས་པ་ནི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐོས་པས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདི་རྣམས་ལས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་པའོ། །འོ་ན་རྟག་པར་འགོ་
བའི་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལོངས་
སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་དུ་གནས་པ་ཡིན་
ཡང་རྟག་པར་དོན་མི་བྱེད་པ་ཅི་སྟེ་ཞེས་བཀལ་བའི་ལན་གདབ་པའི་སྤྱིར་
གསུངས་པ།

རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་གྱུར་ནས། །གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། །དེ་
ཆེ་བྱ་བ་ཕན་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་དེར་སྤྲང་ངོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་ནི་དགེ་བའི་ཅ་བ་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་སོ། །ཡོངས་སུ་
སྤྱིན་ནི་གྱུར་པའོ། །སེམས་ཅན་གང་ལ་དུས་གང་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་
བྱ་བ་ནི་སྤྱིས་ཕན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དེའི་དོན་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པར་བརྫོད་དེ། ཆོས་སྟོན་པ་པོ་ལ་སོགས་པར་ཉེ་བར་གནས་པ་
ཉིད་གྱིས་སོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྤྱན་པའི་དབེ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་གསུངས་
པ།

ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་ཕབ་ཀྱང་། །ས་ཐོན་མི་རུང་མི་འཁྲུང་

ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱང་ཁྱུར་གྱང་། །སྤྲལ་བ་མེད་པས་
བཟང་མི་ཐོང་། །

ཞེས་བ་སྟེ་གོ་སྟོང་། །འོ་ན་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལོངས་སྟོང་
རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་དངོས་པོར་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་
ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་རི་ལྟར་
འདིས་ཀྱན་དུ་བྱལ་བ་དང་ཉག་བ་ཉིད་དག་ཏུ་བརྟེན་ཅེས་སེམས་བ་ལ་གསུངས་
པ།

དེ་ལྟར་མཛད་བ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་བྱལ་བ་ངེས་པར་
བརྟེན། །དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཉག་བ་ཞེས་གྲང་བརྟེན་བ་
ཡིན། །

ཞེས་བ་སྟེ། རི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་བ་ཡིན་ཡང་ཡུལ་ཕྱོགས་རི་
ཅམ་དུ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡང་བཞེན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཡུལ་དེ་སྤིང་དུ་ནི་རྒྱལ་
པོས་བྱལ་ཅེས་བརྟེན་དོ། །དེ་བཞེན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲང་ནམ་མཁའི་ཁམས་
རི་སྤིང་བ་དེ་སྟེད་དུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱ་བའི་རྣམ་འབྲུལ་གྱིས་
བྱལ་པས་བྱལ་བ་ཞེས་བརྟེན་དོ། །རི་ལྟར་རྒྱ་བོ་གང་གྲ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབབ་
པས་ཉག་བ་ཞེས་བརྟེན་དོ། །དེ་བཞེན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲང་འོག་མིན་གྱི་
གནས་སྐྱུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་ནས་ལོངས་སྟོང་
རྫོགས་པའི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བཞུགས་པ་ལ་ཉག་བ་ཞེས་བརྟེན་
དོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ནི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ལས་ཕྱོག་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་དུ་

ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆའི་ཆོགས་སུ་བརྫོད་དོ། །

ཆོས་སུ་གྱུར་བ་ཡིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མངོན་པར་བརྫོད་ནས་ཆོས་ཅན་
དུ་གྱུར་བ་བེམས་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་བལྟན་པའི་ཕྱིར་
གསུངས་པ།

མཆན་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་
འདི། །ཐེག་ཆེན་ཉི་ལྔ་པ་ཡོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་
རྫོགས་སྐྱར་བཞེད། །

ཅེས་བ་སྟེ། ཅི་ཞིག་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བ་ལ་གསུངས་པ། ཐེག་ཆེན་ཉི་
ལྔ་པ་ཡོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ཞེས་བ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྐྱོན་ས་ཤེས་པའི་དོན་རྟོ། །ས་བཅུའི་དབང་ལྷག་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉི་
ལྔ་པ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་གཞུང་ལ་ཡང་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་འདི་བེམས་པོ་གཟུགས་སྐྱའི་
བདག་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་ཆེར་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་བེམས་པོ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པ་ནི་
ཆོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའོ། །འདི་བརྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
བེམས་པོ་ལས་ལོག་པར་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བས་སོ། །ལྷོག་
པ་བྱས་པའི་ཐ་དད་ཅན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི་གནས་པའོ། །མཆན་སུམ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་དག་ཅེས་བ་ལ་ཆོགས་བཅད་ལྷན་གསུངས་
པ།

ཐུག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཆན་དང་རུས་སྤྲུལ་ཞབས། །ཐུག་དང་

ཞབས་སོར་དྲ་བས་འགྲེལ་བ་དང་། །ཕྱག་ནི་ཞབས་བཅས་འཇམ་
ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས། །འདི་ཡི་སྐྱ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། །སོར་
མོ་རིང་དང་རྟིང་ཡངས་སྐྱ་ཆེ་བ་དང་། །ཞབས་ལོང་མི་མངོན་སྐྱ་ནི་གྲུན་
དུ་སྒྲིགས། །བྱིན་པ་ཨེ་ན་ཡའི་འདྲ་ཕྱག་རིངས་མཛེས། །མདོམས་ཀྱི་
སྐ་བ་སྐབ་སྐ་རྒྱབ་པའི་མཆོག་ །བགས་པ་གསེར་མདོག་བགས་པ་
སྐབ་པ་དང་། །སྐྱ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཡས་ལེགས་འབྱུངས་དང་། །ཞལ་
མཛོད་སྐས་བརྒྱན་རོ་སྟོད་སེང་གའི་འདྲ། །འདི་ཡི་དབྱང་བ་མགོ་
རྒྱུ་ཐལ་གོང་རྒྱས། །འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་བའང་རོ་མཆོག་སྒྲིང་། །སྐྱ་
ནི་རྩ་གོ་རྩ་ལྟར་ཆུ་ཞིང་གཤམ། །གཙུག་ཏྱར་ཡར་འཕགས་ལྷགས་
རིངས་མཛེས་པ་དང་། །ཆངས་དབྱུངས་འགྲམ་པ་སེང་གའི་འདྲ་དང་
ཆེམས། །ཤིན་ཏུ་དཀར་དང་ཆད་མཉམ་ཐགས་བཟངས་དང་། །གྲངས་
ནི་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པར་ཆང་བ་དང་། །སྐྱ་ནི་མཐོན་མཐིང་སྐྱ་ནི་ཇི་བ་
མཆོག་གི། །འདྲ་བ་འདི་དག་སྐམ་ཏུ་རྩ་གཉིས་མཆོན། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཆོན་ཞེས་པ་ནི་ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་
མཐིལ་ལ་འཁོར་ལོས་མཆོན་པའོ། །རུས་སྐལ་ཞབས་ཞེས་པ་ནི་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་
ཀྱན་གྱིས་སར་རེག་པ་སྟེ། རུས་སྐལ་ལྟར་ས་མཉམ་པར་ས་ལ་ཀྱན་གཞོན་
པའོ། །ཕྱག་དང་ཞབས་སོར་དྲ་བས་འགྲེལ་བ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཕྱག་དང་ཞབས་
ཀྱི་སོར་མོའི་བར་རྣམས་འགྲེལ་བའོ། །

ཕྱག་ནི་ཞབས་བཅས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས། །ཞེས་པ་ནི་ཕྱག་དང་

ཞབས་དག་འངས་ཁིང་གཞོན་ཤ་དང་ལྷན་པའོ། །འདི་ཡི་སྐྱ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་
དང་། །ཞེས་པ་ནི་ལག་པ་དང་རྒྱ་པ་དང་དབྱུང་བ་གཉིས་དང་མགྱོན་པ་སྟེ། བདུན་
པོ་མཐོ་བ་འདིས་སྐྱ་མཚན་པ་ནི་བདུན་མཐོ་བའོ། །

སོར་མོ་རིང་དང་ཞེས་པ་ནི་སོར་མོ་རྣམས་རིང་བའོ། །རྟིང་ཡངས་ཞེས་པ་
ནི་རི་ལྟར་མངོས་པར་རྒྱས་ཤིང་རྟིང་པ་ཡངས་པའོ། །སྐྱ་ཆེ་བྱང་ཞེས་པ་ནི་སྐྱ་ཆེ་
ཁིང་བྱང་བའོ། །ཞབས་ལོང་མི་མངོན་ཞེས་པ་ནི་རྗེ་རང་དང་རྒྱ་པའི་བར་ན་
གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལོང་བྱ་མི་མངོན་པའོ། །སྐྱ་རྣམས་གྱེན་དུ་སྟོགས་ཞེས་པ་
ནི་ལུས་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་གྱེན་དུ་སྟོགས་པའོ། །བྱིན་པ་ཨེ་ན་ཡ་འབྲུ་ཞེས་པ་ལ་ཨེ་ན་
ཡ་ནི་རི་དྲགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྟེ། དེའི་བྱིན་པ་ཆོགས་མེད་ཅིང་རྒྱུ་ལ་ཁད་ཀྱིས་སྐྱ་
བ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྱུར་པས་ཨེ་ན་ཡའི་བྱིན་པའོ། །སྟག་རིངས་ཞེས་པ་ནི་སྟག་གིས་
བརྒྱར་སྟེབས་པའོ། །མདོམས་ཀྱི་སྐྱ་བ་སྐྱབས་སུ་རུབ་པའི་མཆོག་ །ཅེས་པ་ལ་
མདོམས་ནི་གསང་བའི་གནས་སོ། །སྐྱབས་ནི་བགས་པའོ། །རུབ་པ་ནི་སྐྱས་
པའོ། །མཆོག་ནི་བྱད་པར་འབགས་པ་སྟེ། མདོམས་ཀྱི་སྐྱ་བ་སྐྱབས་སུ་རུབ་པས་
ནའོ། །བགས་པ་གསེར་མདོག་ཅེས་པ་གསེར་བཙོ་མའི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའོ། །བགས་
པ་སྐྱབ་པ་ཞེས་པ་ནི་བགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྐྱབ་པའོ། །

སྐྱ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཡས་ལེགས་འབྱུང་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སྐྱ་རེ་རེ་ནས་
གཡས་སྟོགས་སུ་འབྱེལ་བའོ། །ཞལ་མཛོད་སྐྱས་བརྒྱན་ཞེས་པ་ནི་མཛོད་སྐྱས་
མཚན་པའི་ཞལ་ལོ། །རོ་སྟོད་སེང་གེའི་འབྲུ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱ་སྟོད་སེང་གེ་འབྲུ་
བའོ། །འདིའི་དབྱུང་མགོ་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་རྒྱུ་པའི་དབྱུང་བའོ། །ཐལ་

གོང་རྒྱས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་མཐོ་བ་ནི་ཐལ་གོང་རྒྱས་པའོ། །འདི་ལ་རོ་མི་ཞེས་པ་
འང་རོ་མཆོག་སྤང་། །ཞེས་པ་ནི་རོ་མི་ཞེས་པ་དག་ཀྱང་རོ་མཆོག་ཏུ་སྤང་ཞེས་
པའོ། །

སྤྱི་ནི་བྱ་གྲོ་རྩ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་ག་ག། །ཅེས་པ་ནི་བྱ་གྲོ་རྩ་ལྟར་ཀུན་དུ་ཆོད་
མཉམ་པའོ། །གཙུག་ཏྲོར་ཡར་འཕགས་པ་ནི་སྤྱི་བོར་གཙུག་ཏྲོར་གྱིས་མཛེས་
པའོ། །ལྷགས་རིང་མཛེས་ཞེས་པ་ནི་ལྷགས་རིངས་ཞིང་སྤྲེལ་ལ་མཛེས་
པའོ། །ཆོངས་དབྱངས་ཞེས་པ་ནི་ཆོངས་པའི་དབྱངས་ལྟ་བུའོ། །འགྲམ་པ་སེང་
གཏེ་འདྲ་བ་ཞེས་པ་ནི་འགྲམ་པ་སེང་གཏེ་འགྲམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཤེན་ཏུ་དཀར་
ཞེས་པ་ནི་ཆེམས་རྣམས་ཤེན་ཏུ་དཀར་པའོ། །ཆོད་མཉམ་ཞེས་པ་ནི་ཆེམས་
རྣམས་མཉམ་པའོ། །ཐགས་བཟངས་ཞེས་པ་ནི་ཅལ་ཅལ་མ་ཡིན་པའི་ཆེམས་
སོ། །གྲངས་ནི་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པར་ཆོད་བ་དང་ཞེས་པ་ནི་མ་ཆད་ཅིང་མ་ལྷག་པར་
གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པར་གྱུར་པའོ། །དེས་ན་ཆེམས་མཉམ་པར་གྲངས་བཞི་
བརྒྱའོ། །སྤྱན་ནི་མཐོན་མཐིང་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་སྤྱོ་བའི་སྤྱན་ནོ། །

སྤྱན་རྩི་བ་མཆོག་གི་འདྲ་བ་ཞེས་པ་ནི་བ་མཆོག་གི་རྩི་མ་ལྟ་བུ་གང་གི་
སྤྱན་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྩི་མ་བ་མཆོག་ལྟ་བུའོ། །འདི་རྣམས་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་
མཆན། །ཞེས་པ་ནི་སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོར་མཆོན་པར་བྱེད་པས་མཆན་ཉིད་དེ།
སངས་རྒྱས་བཙུག་པའི་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་འཁོར་
ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའོ། །མཆན་བཟང་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་རྒྱལ་པོ་མས་པར་བྱས་པར་

འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

འདི་ཡི་མཚན་ནི་གང་གང་གི། སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན། །དེ་
དང་དེ་ནི་རབ་རྫོགས་པས། །མཚན་ནི་འདི་རྣམས་ཡང་དག་འབྱུག།

ཅས་པ་སྟེ། འདི་ཡི་ཞེས་པ་ནི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ཡིན་ནོ། །མཚན་
གང་དང་གང་གི་རྒྱ་རྣམས་ལ་གོམས་པར་བྱས་ཤིང་བསྐྱབས་པས་མཚན་དེ་དང་
དེ་རྣམས་རབ་ཏུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོབས་དང་མི་འདྲིགས་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ནི་བྱགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཡང་མི་མངོན་པས་མཚན་
བཟང་པོ་སྐྱམ་ཏུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱར་ངེས་
ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །མཚན་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་དང་གང་གི་ཞེས་པ་
ལ་གསུངས་པ།

ལྷ་མ་སྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་དང་། །ཡང་དག་ལྷངས་པ་བསྟན་པ་
དང་། །བསྐྱབ་བསྐྱེན་དང་བྱ་ཞོམ་པའི། །དངོས་པོ་སྐྱེན་དང་གསལ་
བྱ་བ། །ཐར་པར་བྱེད་དང་དགེ་བ་ནི། །ཡང་དག་ལྷངས་པ་སྐྱེལ་ལ་
སོགས། །སྐྱབ་བྱེད་རྒྱ་ཡི་མཚན་ཉིད་དེ། །མདོ་ལས་རི་སྐད་འབྱུང་བ་
བཞིན། །

ཞེས་པ་དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མ་རྣམས་སྐྱེལ་བ་དང་སྐྱར་ཡང་སྐྱེན་
བསྐྱབ་བ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཉན་པ་དང་། མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་
བ་དང་། འཁོར་གཡོག་འབྱུང་བ་དང་། མཚོད་ཉེན་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱག་ལ་
སོགས་པ་བྱས་པས་བྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་དག་འཁོར་ལོས་མཚན་

བའོ། །ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡི་དམ་ལ་བརྟན་པས་ཞབས་ལེགས་པར་གནས་པ་སྟེ། རུས་
སྤལ་ཞབས་སོ། །སྦྱིན་པ་དང་སྦྱོར་པར་སྦྱ་བ་དང་དོན་སྤྱོད་པ་དང་། དོན་མཐུན་
པས་ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རྣམས་བྱ་བས་འབྲེལ་བའོ། །

མཆོག་གི་ཁ་ཟས་དང་བརྟུང་བ་བྱིན་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་དག་འཇམ་ཞིང་
གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་དང་། སྦྱའི་བདུན་མཐོ་བ་ཡང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བཅིངས་པ་
རྣམས་ཐར་བར་བྱས་པས་སོར་མོ་རྣམས་རིང་བའོ། །སློག་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བ་བྱས་
པས་ཞབས་ཀྱི་ཉིང་བ་ཡངས་པའོ། །སློག་གཙོད་པ་ལས་སྦྱར་ལོག་པས་སྦྱ་ཆེ་
ཞིང་བྱང་བའོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་ཡི་དམ་དུ་བྱས་པས་ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་
མི་མདོན་པའོ། །དགེ་བ་ཡང་དག་པར་སྦྱང་བ་ལ་ཡི་དམ་དུ་སློབ་པས་སྦྱའི་བ་སྦྱ་
བྱེན་དུ་སྤྱོགས་པའོ། །སོགས་པའི་སྦྱས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
མཆོད་པ་དང་སྦྱ་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པས་བྱིན་པ་རི་
དགས་ཨེན་ཡའི་འབྲེལ་བའོ། །ཞོར་ཡོད་ཅིང་སློང་བ་པོ་འོངས་པའི་དུས་སུ་བྱིར་མ་
ལོག་པས་ཕྱག་རིང་བའོ། །སྦྱ་བོ་ཐམས་ཅད་ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་བཞོད་པ་དང་།
གསང་བར་གཉིར་གཏད་པ་དག་བསྐྱུངས་པས་མདོམས་ཀྱི་སྦྱ་བ་སྦྱབས་སུ་བྱུབ་
པའི་མཆོག་གོ། །

བྱ་ལོ་མ་པའི་གདིང་བ་དག་བྱིན་པས་ཁ་དོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་
བའོ། །གནས་ཁང་མཆོག་དག་སྦྱིན་པར་སྦྱིན་པས་བགས་པ་སྐབས་པའོ། །འདྲ་
འཛིའི་གནས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པས་བ་སྦྱ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་གཡས་
སྤྱོགས་སུ་འཁྱུངས་པའོ། །སྦྱ་མཐུང་གོང་མ་རྣམས་གནས་རི་ལྟ་བར་འཛོལ་པས་

ཞལ་མཛོད་སྤྱི་བ་བརྒྱན་པའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་རྩལ་པའི་དག་ཅུམ་པར་སྤངས་པས་
སྤྱི་སྟོད་སེང་གའི་འབྲ་བའོ། །

སྟོན་པར་སྤྱི་བ་དང་མཐུན་པར་ཐེབས་པར་སྤྱི་བས་དབྱང་བ་རྒྱུམ་
པའོ། །སྟོན་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་བྱིན་པས་ཐལ་གོང་རྒྱས་པའོ། །ནད་པའི་ནད་
གཡོག་བྱས་པས་རོ་མི་ཞིམ་པ་ཡང་རོ་མཆོག་ཏུ་སྤང་བའོ། །ནགས་ཆལ་དང་
སྤྱི་ཤོས་ཆལ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤྱི་བ་བྱིན་པས་སྤྱི་བྱ་གྲོ་རྟ་ལྟར་ཆུ་
ཞེང་གལ་བའོ། །ལྷ་ཁང་ལ་སོགས་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་བྱིན་པ་ལས་དབྱའི་
གཙུག་ཏྲར་སྤང་ཡང་འཕགས་པའོ། །འཇམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་སྤྱི་བ་ལས་
ལྷགས་རིང་ཞེང་མཛེས་པའོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གྱི་སེམས་ཅན་
ཅུམས་དམ་པའི་ཆོས་ཤེས་པར་བྱས་པ་ལས་ཆངས་པའི་དབྱངས་སོ། །དག་ཀྱལ་
པ་ལས་ཅུམ་པར་ལོག་པ་ལས་སེང་གའི་འགྲུམ་པའོ། །སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
དག་པར་སེམས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆེམས་ཤིན་ཏུ་དཀར་བའོ། །

འཆོ་བ་ཡང་དག་པར་དག་པ་ལས་ཆེམས་མཉམ་པའོ། །བདེན་པའི་དག་ལ་
ཀྱན་དུ་སྤྱི་བ་ལས་ཆེམས་ཐགས་བཟང་བའོ། །དབྱེན་གྱི་ཆོག་ལ་གོམས་པར་
མི་བྱེད་པས་མཉམ་པར་གྲངས་བཞི་བཅུ་ཐེམ་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་ལྟ་བས་སྤྱི་བ་མཐོན་མཐིང་ངོ་། །ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་ལས་ལོག་
པར་སྟོན་པས་སྤྱི་བ་གྱི་རྩི་མ་བ་མཆོག་གི་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྱི་བ་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སྤུམ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་སྤྱི་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའོ། །དེ་ནི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་
བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དང་། །མདོག་སྐྱུམ་མཐོ་དང་སོར་མོ་
 རྣམས། །རྒྱུ་རྒྱས་བྱིན་བྱིས་སྤ་བ་དང་། །ཅ་མི་མདོན་དང་མདུད་པ་
 མེད། །ལོང་བྱ་མི་མདོན་ཞབས་མཉམ་དང་། །སེང་གོ་སྤང་ཆེན་བྱ་
 དང་ནི། །རྒྱ་མཆོག་སྐབས་གཤེགས་གཡས་ཕྱོགས་དང་། །མཛེས་
 གཤེགས་དྲངས་དང་འབྲིལ་བག་ཆགས། །བྱི་དོར་བྱས་འབྲ་རིམ་
 པར་འཆོམ། །གཙང་དང་འཇམ་དང་དག་པའི་སྒྱ། །སྒྱ་ཡི་ཁོ་ལག་
 ཡངས་ཤིང་བཟང་། །གོ་མ་སྒྲོམས་སྐྱུ་ནི་དག་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་
 གཞོན་མདོག་བདག་ཉིད་ཅན། །སྒྱ་ཁུམ་མེད་དང་རྒྱས་པ་དང་། །ཤིན་
 ཏུ་བྱིམས་པའི་སྒྱ་ཉིད་དང་། །ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འབྲེས་
 དང་། །གཟིགས་པ་ཐུན་མེད་དག་པ་དང་། །དཀྱ་རྒྱུམ་སྐབས་བྱིན་མ་
 རྫོངས་དང་། །ཕྱང་རེ་བ་དང་ལྷེ་བ་ནི། །ཟབ་དང་གཡས་ཕྱོགས་
 འབྲིལ་བ་དང་། །ཀྱན་ནས་ལྷ་ན་སྐྱུག་པ་དང་། །ཀྱན་སྦྱོད་གཙང་དང་
 སྒྱ་ལ་ནི། །སྒྲེ་བ་གནག་བག་མེད་པ་དང་། །ཕྱག་ནི་ཤིང་བལ་ལྟར་
 འཇམ་དང་། །ཕྱག་རིས་མདངས་ཡོད་ཟབ་རིང་དང་། །ཞལ་ནི་ཏྱ་ཅང་
 མི་རིང་དང་། །མཆུ་ནི་བིམ་པ་ལྟར་དམར་དང་། །ལྷགས་མཉེན་པ་
 དང་སྤབ་པ་དང་། །དམར་དང་འབྲུག་གི་སྒྱ་ཉིད་དང་། །གསུང་མཉེན་
 འཇམ་དང་མཆེ་བ་རྒྱུ། །རྫོ་དང་དཀར་དང་མཉམ་པ་དང་། །བྱིན་
 བྱིས་སྤ་དང་ཤངས་མཐོ་དང་། །མཆོག་ཏུ་དག་པ་དག་དང་ནི། །སྐྱུ་
 ཡངས་པ་དང་རྩི་མ་སྐྱུག། །བསྐྱའི་འདབ་མ་འབྲ་བ་དང་། །སྒྲིན་ཚུགས་
 རིང་དང་འཇམ་པ་དང་། །སྐྱུ་དང་སྐྱ་ནི་མཉམ་པ་དང་། །ཕྱག་རིང་

རྒྱས་དང་སྟན་མཉམ་དང་། །ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྦྲངས་པ་
དང་། །དབྱེལ་བ་ལེགས་པར་འབྲེས་པ་དང་། །དབྲེས་ཆེ་བ་དང་དབྱ་
རྒྱས་དང་། །དབྱ་སྦྱ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་དང་། །སྦྱག་འཇམ་མི་
འཇིངས་ངོ་བོ་དང་། །མི་བཞོར་སྦྲེས་བྱའི་ཡིད་འཕྲོག་དང་། །དཔལ་
གྱི་བེའུ་བཟ་གིས་ནི། །གཡུང་བྱང་འབྲེལ་བས་བརྒྱན་པ་སྟེ། །སངས་
རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་བཞེད། །

ཅེས་པ་སྟེ། ཟངས་མདོག་ཅེས་པ་ནི་འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཆགས་པས་
སེན་མོ་ཟངས་གྱི་མདོག་ལྟ་བུའོ། །མདོག་སྦྱུང་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་པན་པར་མོས་པ་ཉིད་གྱིས་མདོག་སྦྱུང་བའོ། །མཐོ་ཞེས་པ་ནི་གང་ཞིག་རིགས་
མཐོ་བར་སྦྱེ་བར་བྱེད་པའི་ལས་དེ་ཉིད་གྱིས་སེན་མོ་མཐོ་བའོ། །སོར་མོ་རྣམས་
རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་སོར་མོ་རྣམས་རྒྱུ་བའོ། །རྒྱས་
ཞེས་པ་ནི་དགོ་བ་དུ་མ་ཉིད་གྱིས་སོར་མོ་རྣམས་སོ། །བྱིན་གྱིས་སྤ་བ་ཞེས་པ་ནི་
ཡང་དག་པ་ལ་གོ་རིམས་སུ་འཇུག་པ་ཉིད་གྱིས་སོར་མོ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་སྤ་
བའོ། །རྩ་མི་མདོན་པ་ཞེས་པ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་གྱི་མཐའ་ཤིན་ཏུ་མི་
མདོན་པས་རྩ་མི་མདོན་བའོ། །མདུད་པ་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམས་
བཟུལ་བ་ཉིད་གྱིས་རྩ་རྣམས་མདུད་པ་མེད་བའོ། །

ལོང་བུ་མི་མདོན་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་སྣོ་ཉིད་གྱིས་ལོང་བུ་
མི་མདོན་བའོ། །ཞབས་མཉན་ཞེས་པ་ནི་ངན་འགྲོའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལས་སྦྱེ་བོ་
རྣམས་ཀྱན་དུ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་ཞབས་མི་མཉན་པ་མེད་བའོ། །སེང་གོ་ཞེས་པ་

ནི་སྤྲོད་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དགེ་བ་ཉིད་གྱིས་སེང་གའི་སྐབས་སུ་གཤེགས་
པའོ། །སྤང་ཆེན་ཞེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དགེ་བ་དེས་སྐྱའི་
སྐབས་སུ་གཤེགས་པའོ། །

བྱ་ཞེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་ཀུན་དུ་འགོ་བའི་དགེ་བ་དེས་ངང་པའི་སྐབས་
སུ་གཤེགས་པའོ། །བྱ་མཆོག་ཅེས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་དགེ་བ་དེས་བྱ་མཆོག་
གི་སྐབས་སུ་གཤེགས་པའོ། །གཡས་སྤྱོད་གས་གཤེགས་པ་ཞེས་པ་ནི་རིགས་པའི་
ལམ་དུ་གཤེགས་པའི་དགེ་བ་དེས་གཡས་སྤྱོད་གས་སུ་གཤེགས་པའོ། །མཛེས་
གཤེགས་ཞེས་པ་ནི་དགེ་བ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་དེས་མཛེས་བར་གཤེགས་
པའོ། །དང་དང་ཞེས་པ་ནི་རྟག་པར་དང་པོའི་སེམས་ཀྱི་དགེ་བ་དེས་དང་པོར་
གཤེགས་པའོ། །འབྲིལ་བག་ཆགས་ཞེས་པ་ནི་ནམ་པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་
པ་དེས་འབྲིལ་བག་ཆགས་པའོ། །བྱི་དོར་བྱས་འབྲ་ཞེས་པ་ནི་སྤྲིག་པའི་ཆོས་བྱི་
དོར་བྱས་པ་དེས་སྐྱ་བྱི་དོར་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །རིམ་བར་འཆམ་ཞེས་པ་ནི་སྣོད་
དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་པ་དེས་སྐྱ་རིམ་བར་འཆམ་པའོ། །གཙང་དང་
ཞེས་པ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པ་གཙང་སྤྱི་སྤྱོད་པ་དང་སྐྱ་གཙང་བའོ། །འཇམ་དང་
ཞེས་པ་ནི་སེམས་འཇམ་པ་ཉིད་གྱིས་སྐྱ་འཇམ་པའོ། །

དག་པའི་སྐྱ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ནམ་པར་དག་པ་ཉིད་གྱིས་སྐྱ་ནམ་པར་དག་
པའོ། །མཆོན་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
སུ་རྒྱས་པར་བརྟལ་བ་དེས་མཆོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །སྐྱའི་ཁོ་ལག་ཅེས་པ་
ནི་ཡོན་ཏན་མཛེས་ཤིང་ཆེ་བར་བརྗོད་པ་དེས་སྐྱའི་ཁོ་ལག་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །གོམ་

སྟོམས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོམ་པ་སྟོམས་ཤིང་
ཞབས་མཉམ་པའོ། །སྤྱན་ནི་དག་པ་ཞེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་དག་པའི་ཆོས་
བསྟན་པ་དེས་སྤྱན་རྒྱུ་པར་དག་པའོ། །

ཤིན་ཏུ་གཞོན་མདོག་ཅན་ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་པར་སྤྲོ་བའི་ཆོས་བསྟན་པས་
ཤིན་ཏུ་གཞོན་མདོག་ཅན་རོ། །སྤྱུ་ཞུས་མེད་ཅེས་པ་ནི་རྟག་པར་སེམས་མ་ཞུས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྤྱུ་ཞུས་པ་མེད་པའོ། །རྒྱས་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་དག་པ་རྒྱུ་པར་
བར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱུ་རྒྱས་པའོ། །ཤིན་ཏུ་གྱིམས་པའི་སྤྱུ་ཉིད་དང་། །ཞེས་པ་
ནི་ཡང་སྤྱིད་པར་སྤྱུ་བ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱུ་ནི་
ཤིན་ཏུ་གྱིམས་པའོ། །ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་འབྱེས་ཞེས་པ་ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྱུ་སྟེ་བསྟན་པ་དེ་ཡང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྒྱུ་པར་
བར་འབྱེས་པའོ། །གཟིགས་པ་སྤྱན་མེད་དག་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་
པར་དག་པའི་དངོས་པོ་སྟོན་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་པ་སྤྱན་པ་མེད་ཅིང་དག་
པའོ། །དཀྱུ་རྒྱུ་ཞིང་ཞེས་པ་ནི་སྟོབ་མ་སྤྱན་སྤྱུ་ཆོག་པར་རྒྱུ་པའི་ལས་ཉིད་
ཀྱིས་དཀྱུ་རྒྱུ་པའོ། །སྐབས་ཕྱིན་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་བའི་སྟོན་ཀྱིས་མ་གོས་པས་
དཀྱུ་སྐབས་ཕྱིན་པའོ། །

མ་རྟོངས་ཞེས་པ་ནི་ར་རྒྱལ་གྱི་རྩ་བཅག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱུ་མ་རྟོངས་
པའོ། །ཕྱང་རེ་བ་དང་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་མི་ཟད་པར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱུ་ཕྱང་རེ་
པའོ། །ལྟེ་བ་ཟབ་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་སོ་སོར་རིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟེ་བ་ཟབ་པའོ།
ལྟེ་བ་གཡས་ཕྱོགས་འབྲེལ་བ་ཞེས་པ་ནི་སྟོབ་མ་རིགས་པས་འཛིན་པའི་ལས་དེ་

ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བ་གཡས་སྟོགས་སུ་འབྲིལ་བའོ། །ཀུན་ནས་ལྟ་ན་སྟུག་པ་ཞེས་པ་ནི་
འཁོར་རྣམས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ལྟ་ན་
སྟུག་པའོ། །

ཀུན་སྟོང་གཙང་དང་ཞེས་པ་ནི་སེམས་གཙང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་སྟོང་གཙང་
བའོ། །སྐྱེ་ལ་ནི་སྟེ་བ་གནག་བག་མེད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་དུས་མ་ཡིན་པར་ཆོས་
ཀྱིས་མི་འདུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་ལ་སྟེ་བ་གནག་བག་མེད་པའོ། །ཕྱག་ནི་ཤིང་བལ་
ལྟར་འཇམ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པ་འཇམ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
སྟོན་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་པའི་ཕྱག་གོ། །ཕྱག་རིས་མདངས་ཡོད་
ཅས་པ་ནི་མདངས་དང་ལྡན་པར་ཐོས་པ་ཆེན་པོ་སོ་སོར་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་
རིས་མདངས་ཡོད་པའོ། །ཟབ་ཅས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་ཀུན་དུ་གནས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་གི་རི་མོ་ཟབ་པའོ། །རིང་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རིགས་པར་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་འདི་ཀྱིས་ཕྱག་གི་རི་མོ་རིང་བའོ། །ཞལ་ནི་ཉ་
ཅང་མི་རིང་དང་། །ཞེས་པ་ནི་བསྐྱབ་པའི་གནས་དུ་མ་སྟོན་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་ཉ་
ཅང་མི་རིང་བའོ། །

མཆུ་ནི་བིམ་པ་ལྟར་དམར་དང་། །ཞེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
གཟུགས་བརྒྱན་ལྟར་རིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བིམ་པ་ལྟར་དམར་བའི་མཆུའོ། །ལྷགས་
མཉེན་ཞེས་པ་ནི་འཇམ་པའི་ཆོག་གིས་འདུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷགས་མཉེན་
པའོ། །སྟབ་ཅས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷགས་སྟབ་
པའོ། །དམར་དང་ཞེས་པ་ནི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་གཉིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཆོས་

གྱིས་འདུལ་བར་བཞེད་པ་ཉིད་གྱིས་ལྷགས་དམར་བའོ། །འབྲུག་གི་སྤྱི་ཉིད་ཅེས་པ་
ནི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སེལ་བའི་ལས་ཉིད་གྱིས་འབྲུག་གི་སྤྱི་ཉིད་
འོ། །གསུང་མཉེན་འཇམ་ཞེས་པ་ནི་འཇམ་པ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པས་
གསུང་མཉེན་ཞིང་འཇམ་པའོ། །

མཆེ་བ་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་དང་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ལས་བཟོག་པ་ཉིད་
གྱིས་མཆེ་བ་རྒྱུ་པའོ། །རྟོ་ཞེས་པ་ནི་གདུལ་དགའ་བའི་སྤྱི་བོ་འདུལ་བ་ཉིད་གྱིས་
མཆེ་བ་རྟོ་བའོ། །དགར་ཞེས་པ་ནི་དགར་པའི་ཆོས་གྱིས་འདུལ་བ་ཉིད་གྱིས་མཆེ་
བ་དགར་བའོ། །འཇམ་ཞེས་པ་ནི་མཉམ་པའི་ས་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཉིད་གྱིས་
མཆེ་བ་མཉམ་པའོ། །བྱིན་གྱིས་སྤྲ་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ལོ་ཉིད་གྱིས་མཆེ་བ་བྱིན་གྱིས་སྤྲ་བའོ། །འདས་མཐོང་དང་ཞེས་
པ་ནི་ཤེས་རབ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གནས་པ་ཉིད་གྱིས་འདས་མཐོང་
བའོ། །མཆོག་ཏུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་པའི་སྤྱི་བོའི་རིགས་སུ་སྤྱི་བའི་ལས་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་འདས་དག་ཅིང་གཅིང་བའོ། །སྤྱན་ཡངས་ཞེས་པ་ནི་
མཆོག་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་སྤྱན་ཡངས་པའོ། །

རྩི་མ་སྤྱུག་ཅེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་རྣམས་རིགས་པས་བསྐྱུས་
པས་སྤྱན་གྱི་རྩི་མ་སྤྱུག་པའོ། །བརྒྱའི་འདབ་མ་འབྲ་བ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ལང་ཆོ་
དང་ལྷན་པའི་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མངོན་པར་བསྐྱགས་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཉིད་གྱིས་བརྒྱའི་འདབ་མ་འབྲ་བའི་སྤྱན་རོ། །སྤྱི་ཆུགས་རིངས་ཞེས་པ་ནི་ཉྱག་
ཏུ་གཟིགས་པ་ཉིད་གྱིས་སྤྱི་ཆུགས་རིང་བའོ། །འཇམ་ཞེས་པ་ནི་འཇམ་པར་

ཆོས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་དགེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སློན་མ་འངས་པའོ། །སྦྱུང་ཞེས་པ་ནི་དགེ་
བས་སྦྱུང་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྦྱུང་པའི་སློན་མའོ། །

སྦྱ་མཉམ་ཞེས་པ་ནི་སློན་ཀྱན་དུ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་སློན་མའི་སྦྱ་རྣམས་མཉམ་
པའོ། །བྱུག་རིང་རྒྱས་ཞེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་སྦྱུག་བསྐྱེད་སེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུག་
རིང་ཞིང་རྒྱས་པའོ། །སྦྱ་མཉམ་ཞེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཡུལ་
ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་ན་སྦྱ་མཉམ་པའོ། །ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་
དང་། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་བྱས་པས་
སྦྱ་གྱི་དབང་ལོ་མ་ཉམས་པའོ། །དབྱལ་བ་ལེགས་པར་འབྲེས་པ་དང་། །ཞེས་པ་
ནི་ལྟ་བུ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱལ་བ་ལེགས་པར་
འབྲེས་པའོ། །དབྲེས་ཆེ་བ་ཞེས་པ་ནི་བྱིར་གྲོལ་བ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་པམ་པར་
བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱལ་བའི་དབྲེས་ཆེ་པའོ། །དབུ་རྒྱས་ཞེས་པ་ནི་སློན་ལམ་
མཆོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་རྒྱས་པའོ། །དབུ་སྐྱ་བུང་བ་ལྟར་
གནག་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ལོག་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དབུ་སྐྱ་བུང་བ་ལྟར་གནག་པའོ། །

སྦྱག་ཅེས་པ་ནི་མཐོང་བ་དང་བསློམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་བྱང་
བར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱ་སྦྱག་པའོ། །འངས་ཞེས་པ་ནི་འངས་པའི་སློན་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱ་འངས་པའོ། །མི་འཛིངས་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ནི་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་སེམས་མི་འཛིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱ་མི་འཛིངས་
པའོ། །མི་བཞོར་ཞེས་པ་ནི་ཉུག་པར་ཆོག་རྩལ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱ་མི་

བཞེས་པའོ། །སྐྱེས་བུའི་ཡིད་འཕྲོག་ཅེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མེ་ཉིག་
གཅེས་ཏུ་བཀམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་བུའི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་དབུ་སྐྱེད། །དཔལ་གྱི་
བེའུ་དང་བཀའ་ལེས་ནི། །ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཛེས་པར་གྱུར་པའི་ལས་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་བཀའ་ལེས་ལ་སོགས་པའི་རི་མོ་ཕྱག་དང་
ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་དག་ལ་ཡོད་པའོ། །སངས་རྒྱུས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་དཔེ་བྱང་
བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་བསྟན་པའོ། །

ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་བསྟན་ནས།
སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

གང་གི་འཁོར་བ་དེ་སྤྱིད་པར། །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་སྣ་ཆོགས་དག། མཉམ་
དུ་མཛད་པའི་སྐྱེ་དེ་ནི། །ཐུབ་པའི་སྐྱལ་སྐྱེ་རྒྱུན་མི་འཆད། །

ཅེས་པ་ནི་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་གང་དང་གང་གིས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྣ་ཆོགས་པར་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་
ཕན་པའི་དོན་མཉམ་པར་མཛད་ཅིང་འདིའི་སྐྱེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་
བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐྱལ་པའི་སྐྱེད། །དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མངོན་སུམ་དུ་
མཛད་པ་པོ་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་
དཔལ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱུས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ཁམས་མཐའ་དག་དུ་དག་པ་སྣ་ཆོགས་
པས་ཁྲུབ་པར་མཛད་ནས། དེ་སྤྱིད་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པར་འགྲོ་བའི་
དོན་རྣམས་བྱེད་དོ། །

ནམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་གྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་ནི་འདིའི་མཛད་པར་
བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ།

དེ་བཞིན་ལས་ཀྱང་རྒྱན་མི་འཆད། །འདི་ཡི་འཁོར་བ་ཡིན་པར་
བཤད། །འགྲོ་ནམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །བསྐྱ་ནམས་བཞི་ལ་འགོད་
པ་དང་། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་ཡི། །ནམ་པར་བྱང་བ་
ཉོགས་པ་དང་། །སེམས་ཅན་ནམས་དོན་ཇི་བཞིན་གྱི། །དོན་དང་པ་
རོལ་བྱིན་བྱུག་དང་། །སངས་རྒྱས་ལམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས། །སྟོང་
པ་ཉིད་དང་གཉིས་ཟད་དང་། །བཟླ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་
དང་། །ལུས་ཅན་ནམས་ནི་ཡོངས་སྤོང་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ལམ་དང་ནི། །མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྡོག་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
དང་སངས་རྒྱས་ཞིང་། །ནམ་པར་དག་དང་ངེས་པ་དང་། །སེམས་
ཅན་དོན་ནི་ཆད་མེད་དང་། །སངས་རྒྱས་བསྟན་སོགས་ཡོན་ཏན་
དང་། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལས་ནམས་ནི། །ཆུད་མི་ཟ་དང་བདེན་
མཐོང་དང་། །བྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤངས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་མེད་པའི་
ཚུལ་དང་ནི། །ནམ་པར་བྱང་དང་ཆོགས་དང་ནི། །འདུས་བྱས་འདུས་
མ་བྱས་པ་ལ། །ཐ་དད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་དང་། །མྱ་ངན་འདས་ལ་
འགོད་པ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡི་ཐོན་ལས་འདི། །ནམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་
བཞེད། །

ཅེས་པ་སྟེ། འགྲོ་ནམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ནམས་

ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་དེ་རྣམས་གྱི་ངན་འགྲོ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །བསྟུ་རྣམ་བཞི་ལ་འགོད་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་བསྟུ་བའི་དངོས་སོ་བཞི་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་ཡི། །རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་ངེ་བཞིན་གྱི། །དོན་དང་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་ཅེས་པ་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལམ་ཞེས་པ་ནི་བསམ་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །གཉིས་ཟད་ཅེས་པ་ནི་སྟོས་བཏགས་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཟད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །

བད་ཞེས་པ་ནི་སྐྱ་དང་དོན་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་བརྟོན་བྱ་དང་རྟོན་བྱེད་དུ་བརྟུར་བཏགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །ལྷས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྤྱོན་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱོན་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ཞེས་པ་ནི་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་སྒྲིག་པ་
དང་། །ཞེས་པ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲིག་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་
ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་ཞེས་པ་ནི་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་
སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག །ཅེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་
སྲུ་དག་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །དེས་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་དེས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །སེམས་ཅན་དོན་ནི་
ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཆད་མེད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་
ལས་སོ། །སངས་རྒྱས་བསྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། །ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཡན་
ལག་ཅེས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །ལས་
རྣམས་ནི། ལུང་མི་ཟ་ཞེས་པ་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལུང་མི་ཟ་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་
ལས་སོ། །བདེན་མཐོང་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བ་ལ་འགོད་
པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤངས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཏུ་
ཡུལ་རྣམས་ལ་འབྲུལ་བ་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །

དེ་བཞིན་མེད་པའི་རྩལ་དང་ནི། །ཞེས་པ་ནི་འབྲུལ་པའི་གཞི་མེད་པ་ལ་
འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །རྣམ་པར་བྱང་དང་ཞེས་པ་ནི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །ཆོགས་ཤེས་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་

ལ། །ཐ་དད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་དང་། །ཞེས་པ་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
 དག་ཐ་དད་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །སྤྱང་ན་འདས་
 ལ་འགོད་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནི་རྩི་ལྟར་རིགས་པར་བྱང་པོ་ལྟག་བཅས་དང་ལྟག་མེད་
 གྱི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །ཆོས་གྱི་སྐྱུ་ཡི་ཕྱིན་ལས་
 འདི། །ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུའི་བདག་ཉིད་གྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ལ་ཐ་མི་དད་པ་གང་ཞིག་ལྟོག་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་ཅམ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་དང་། ཆད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་
 ནི་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་གྱི་སྐྱུ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱུ་བཞི་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིན་ལས་
 རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བ་དུན་དུ་བསྟན་པའོ། །མངོན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་
 གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བའོ། །

དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱུ་བ་
 གསུངས་ནས། གཞན་ཡང་རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ།

མཆན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱོར་བ་དང་། །དེ་རབ་དེ་ཡི་གོ་རིམས་དང་། །དེའི་
 མཐའ་དེ་ཡི་རྣམ་སྟོན་ནི། །མངོན་བསྐྱུས་གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་བྱུག །

མཆན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། །སྦྱོར་བའི་གཞིར་མཆོན་པར་བྱེད་པས་ན་མཆན་
 ཉིད་དེ་ཀྱན་མཁྱེན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །མཆན་ཉིད་དེའི་སྦྱོར་བ་ནི་རྣམ་པ་ཀྱན་
 མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་ནི་སྦྱོར་བའོ། །རབ་གསལ་པ་ནི་
 ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྫོགས་པའོ། །སྦྱོར་བའི་གོ་རིམས་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་
 པར་རྫོགས་པའོ། །སྦྱོར་བའི་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་

པའོ། །སྟོར་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཆོས་སྐྱ་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ། །

སྐར་ཡང་འདི་ཉིད་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ།

ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ནི་གསུམ་དག་དང་། །སྟོར་བ་བཞི་ཡི་བདག་ཉིད་
དང་། །ཆོས་སྐྱ་ཐོན་ལས་བདག་ཉིད་ནི། །མདོར་བསྡུས་གཞན་ཏེ་
རྣམ་པ་གསུམ། །

ཞེས་བ་སྟེ། འདི་ཉིད་དོན་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱ་
དང་། སྟོར་བ་དང་། འབྲས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྟོར་བ་ཡུལ་
གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །སྟོར་བ་བཞིའི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་ཀུན་
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
དང་། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་
པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ། །སྟོར་བའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཆོས་དང་།
ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐྱ་དང་། སྐྱ་ལ་པའི་སྐྱ་དང་། དེའི་མཛད་པའོ། །ཆིག་དོན་
ལེགས་པར་འབྲེད་པའི་འགྲེལ་བ།

གཞན་དག་མེད་པས་བཞད་མཁན་ལ། །སྟོ་ལྟན་སྟོབ་མས་ཤིས་ནས་
སྟེས། །དེ་ལ་བཅེ་སྤྱིར་ངས་འདི་བྱས། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་
ལམ། །འབྲས་ཐོབ་བདག་གི་དགོ་ཤིང་གིས། །བདག་གི་སྒྲ་མ་ཡེ་ཤེས་
དཔལ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལ་ནི། །ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་གཉིས་པ་
ཡིན། །བསྟན་བཅས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཡི། །སྟོང་པའི་དོན་རྣམས་རང་གིས་

རྟོགས། །ཀུན་ལ་གདམས་ངག་སྟེར་བའི་མྱོ། །གཡོ་སྦྱ་མེད་ཅིང་བསྟན་བ་རུ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་བ་ཅན། །སྡེ་སྟོང་ནམ་བཞིའི་སྟེང་གཞི་བ། །དབང་པོའི་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྟེ། །དེ་ཡི་སྟོབ་མར་གྱུར་བ་སྦྱེས་དོན་ཡོད་བ་ཡི། །དགེ་སྟོང་རིན་
ཆེན་བྲགས་པ་ཞེས་བྱ་ང་རྒྱལ་མེད། །ཀྲོལ་བ་ངན་པའི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱན་ནག་
གཏམས་བ་ལ། །ཉི་མ་བརྩ་གཉིས་བསྡོམས་པའི་འོད་ཟེར་འདྲ་བ་ཡིན། །གཞན་
ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་འགྲེལ་བ་འདི་བྱས་པས། །བསོད་ནམས་གང་ཞིག་
ཐོབ་དེས་འགྲོ་ཀུན་གྲོལ་གྱུར་ཅིག །

མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་པརྟེ་
ཆེན་པོ་རྩྭ་གྲིའི་མཛད་བ་རྫོགས་སོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་རྩྭ་གྲིའི་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ལ་ཆིངས་ཡོན་
ཏན་འབར་གྱིས་བསྐྱར་ཞིང་ཁུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །

དཔར་བྱང་སློན་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྤྱང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྒྲོང་ཐུག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སློན་ས་སྟེང་
རྒྱལ་བསྐྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་
འབྲེན་ཤུག་མེད་གཤེད་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲས་ལུན་
ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། རང་བསྐྱེད་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་
གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགོ་
བསྟེན་སློན་ཆིག་ཏུ་ཤུག་མེད་གཤེད་ཆོས་སྤྱོད་བཤག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྐྱེད་འབྲེན་
རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། ། སྐབ་མདྲ་ལོ། །